

Jypy'igua kuaxia huvixave rei kuery
 rekokue oĩa
 Jypy'igua kuaxia huvixave rei kuery
 rekokue oĩa

Huvixa Davi omano rire ta'y Salomão ju oĩ hekovia. “Salomão pe Nhanderuete ome'ẽ avi hi'arandurã, opa mba'e py oikuaa pota ha'e mba'emo oikuaapa rei aguã rami, ye'ẽ rembe rupi ita ku'i ikuaia rami. ... Omombe'u avi trêš mil ayvu arandua regua, ha'e gui mil e cinco mb-oraeirã. ... Ha'e ramo ha'e javi regua ou Salomão arandua oenduxe vy” (4.29, 32, 34a). Nhanderuete ombojerovia atyrã Salomão ojapo peteĩ templo iporã vaipa va'e, ouro ha'e overa va'e py onhovãmbaa. Mbovy rei e'ỹ oguereko kavaju ha'e karóxa joe opu'ãa pyguarã. “Ha'e rami vy setecentos kunhague oguereko huvixa rajy meme, ha'e gui trezentos ta'yxy jevy kuery. Ha'e va'e kunhague ma ojapo amboae rami rei ipy'a aguã. Ha'e vy tuja'ive ma jave ta'yxy kuery ombopy'a rerova ete tuuete mboae ramigua kuery re ju ombojerovia aguã. Ha'e ramo opy'a re anhetẽ rupi ve'ỹ oiko Senhor nguete pe, nguu Davi oikoague rami e'ỹ” (11.3-4).

Salomão omano rire openaague omboja'oa mokoĩ henda py. Kuaray puku-a katy opyta Judá regua, ta'ykue opena aguã. Ha'e rã kuaray ijapu'a'ia katy ma Israel regua opyta, amboae kuery openaa. Ha'e va'e mokoĩve regua joe opu'ã jepi raka'e.

Israel regua re opena raka'e peteĩ huvixa Acabe hery va'e. Ha'e va'e ma Nhanderuete re ndojeroviai ramo ixupe profeta Elias ijayvu, tuuete ramigua Baal pegua sacerdote kuery reve oeko a'ã guive. Aipoe'i heta va'e

kuery pe: “Raka'e peve 'rã tu pendepy'a py ndapeikuaai rei pekuapy mokoĩ rupi rei vy? Senhor ae ri Nhanderuete oiko ramo ixupe ete pendekuai. Ha'e'ỹ vy xapy'a rei Baal ri Nhanderuete oiko ramo ixupe pendekuai” he'i (18.21). Ha'e ramo Nhanderuete ombovai vy tata ombou yva gui, opo'akaa oexa uka vy.

Davi tuja'i ete jave guare

¹ Huvixa Davi tuja'i ete, ha'e heta ma'etỹa oguereko ma ramo ajukue py onhovãmbaa teĩ ijeyro'y ae tema.

² Ha'e ramo ixupe hembiguai kuery aipoe'i:

— Oreruvixa, tove tojoua peteĩ kunhataĩ'i nerenonde oiko va'erã. Tove ndere topena toikovy, toke avi ndejyva py, ndeyro'y riae e'ỹ aguã — he'i.

³ Ha'e rami vy Israel ha'e javi rupi oeka oje'oivy kunhataĩ'i iporãve va'e. Ha'e vy Suném pygua Abisague hery va'e ojou vy ogueru huvixaa py.

⁴ Kunhataĩ va'e ma iporã ete va'e. Huvixa re opena oikovy, oipytyvõa rupi oiko teĩ huvixa ma hexe nopena rei.

Adonias huvixarã onhemoĩ uka rivexeague

⁵ Ha'e gui Davi ra'y Adonias Hagite pi'a va'e ma onhem-boyvate rei. Ha'e vy aipoe'i:

— Xee ae 'rã aĩ huvixarã — he'i. Ha'e rami vy ojou karóxa, kavaju áry guarã kuery ha'e cingüenta avakue henonde rupi onha okuapy aguã.

⁶ Ha'e rami teĩ tuu ma neĩ peteĩgue ma voi nda'ijayvui ixupe. Neĩ aipo nde'i: “Mba'e re tu guĩ rami reiko?” nde'i. Ha'e ma jaexa rã iporãve va'e avi, Absalão oiko rire oiko va'ekue.*

* 1:6 Adonias ma Absalão ryvy (2 Samuel 3.2-5), teĩ ha'e kuery ikuaia re tuu Davi ndoikuaa potai (2 Samuel 14).

⁷ Ha'e rami vy Zeruaia pi'a Joabe ha'e sacerdote Abiatar reve jogueroayvu, ha'ea katy ha'e kuery oo vy oipytyvõ aguã re.

⁸ Ha'e rã sacerdote Zadoque ma Adonias-a katy ndooi, neĩ Joiada ra'y Benaia, profeta Natã, Simeĩ, Reĩ ha'e Davi rembiguai kuery ipy'a guaxukueve va'e ma voi.

⁹ Ha'e rire Adonias ma ita Zoelete py oĩa py oo vy ome'ẽ mymba kuery vexa'i, vaka ha'e ikyra ete va'e oapy reve, Rogel katy'i yvu oĩ va'e py. Ha'e katy oenoĩmba avi guyvy kuery huvixa ra'y ikuai va'e, ha'e gui avakue Judã pygua huvixa rembiguai kuery ha'e javive.†

¹⁰ Ha'e rã profeta Natã ma noenoĩ ukai ae, neĩ Benaia, avakue ipy'a guaxukueve neĩ guyvy Salomão ma voi.

Bate-Seba reve Salomão huvixarã oĩ aguã re Natã ijayvuague

¹¹ Ha'e rami rã Natã aipoe'i Salomão xy Bate-Seba va'e pe:

— Nerendui ri ty'y Hagite pi'a Adonias huvixarã on-hemoĩague? Ha'e rami teĩ nhandervixa Davi ndoikuaai.

¹² Ha'e nunga rupi eju, toromongeta, reikove reve reo jepe aguã, ndepi'a Salomão voi.

¹³ Tereo, ejexa uka huvixa Davi pe. Ha'e vy aipo're ixupe: “Xeruvixa, reura ma e'ỹ teve xee nerembiguai pe? Mba'eta aipo're va'ekue: ‘Ndepi'a Salomão ae ma oĩ 'rã huvixave xerekovia, xerenda áry ae 'rã oĩ', 're va'ekue. Mba'e re tu ha'vy Adonias ri huvixarã onhemoĩ?’” 're 'rã ixupe.

¹⁴ Ha'e gui huvixa reve ndee ndeayvu teri reve ma xee voi avaẽ 'rã nderakykue. Ha'e vy xee ju xeyvu 'rã ndeayvuague rupi — he'i.

† 1:9 Adonias ma ngaru ojapo Nhanderuete peguarã merami teĩ huvixa oĩ aguã rive, tyke'y Absalão ojapoague rami avi (2 Samuel 15.7-12).

¹⁵ Ha'e gui Bate-Seba ma opy huvixa oĩa py oo vy ojexa uka ixupe. Huvixa ma tuja'i raxa ma ramo Suném pygua Abisague oĩ avi oipytyvõa rupi.

¹⁶ Ha'e gui huvixa renonde py Bate-Seba ojero'a vy oĩ guenapy'ã re. Ha'e ramo oporandu vy

— Mba'e tu reipota? — he'i huvixa.

¹⁷ Kunha va'e ombovai:

— Xeruvixa, SENHOR Nderuete renonde reura va'ekue xee nerembuguai va'e pe. Ha'e vy aipo're va'ekue: “Ndepi'a Salomão ae ma oĩ 'rã huvixarã xerekovia. Ha'e ae 'rã oguapy xerenda áry”, 're va'ekue.

¹⁸ Ha'e rami teĩ aỹ ma Adonias ae onhemoĩ ra'e huvix-averã. Ha'e gui ndee xeruvixa, ndereikuaai teri.

¹⁹ Ha'e va'e ma mymba kuery ojuka uka vy ome'ẽ ma vaka ra'y ikyrave va'e ha'e vexa'i oata aguã rami rei e'ỹ. Oenoĩmba avi huvixa kuery ha'e javi, sacerdote Abiatar ha'e xondaro kuery ruvixa Joabe. Ha'e rã ndera'y Salomão ma ha'e noenoĩ ukai.

²⁰ Ha'e rami teĩ xeruvixa, Israel kuery ha'e javi ma ndere meme oma'ẽ okuapy, ndee ae reikuaa uka porãve aguã mava'e ete pa nerenda áry oguapy va'erãa nderekovia huvixarã oĩ aguã.

²¹ Ha'e rami e'ỹ rã xeruvixa, neramoĩ kueryague rami nenhono porãa rã xee ha'e xepi'a Salomão voi orerereko axya rei 'rã joapo vai va'ety rami rive — he'i.

²² Huvixa reve kunha va'e ijayvu teri reve ovaẽ avi profeta Natã ha'e py.

²³ Ha'e ramo huvixa pe omombe'ua vy ixupe aipo'ea:

— Apy ma ko ovaẽ profeta Natã — 'ea ramove ha'e va'e ju ojero'a vy henonde ngova omboja yvy peve.

²⁴ Ha'e vy aipoe'i:

— Xeruvixa, ndee ae ri nhi'ã aipo're va'ekue: “Adonias 'rã huvixa oĩ xee ndaikovevei ma rire, ha'e vy ha'e ae ma 'rã oguapy xerenda áry”, 're ri ty'y?

²⁵ Mba'eta ange ma ha'e ou vy ojuka uka vaka ha'e mymba kuery ikyrakueve va'e, vexa'i kuery oata aguã rami e'ỹ guive. Ha'e vy oenoĩ ukapa huvixa ra'y kuery ha'e javi, xondaro kuery ruvixa ha'e sacerdote Abiatar. Ha'e ramo ha'e kuery oguerovy'a vy okaru ha'e oy'u okuapy henonde py. Ha'e vy ixupe aipoe'i okuapy: “Ha'eve ete ma nhanderuvixave Adonias!” he'i okuapy.

²⁶ Ha'e rã xee nerembuguai aiko va'e ma naxerenõ, neĩ sacerdote Zadoque, Joiada ra'y Benaia ha'e ndera'y Salomão ma voi.

²⁷ Xeruvixa, ndee ae ri nhi'ã rejapo uka va'ekue ha'e nunga? Mba'eta nerembuguai kuery pe nderekuaa ukai teve nderekovia nerenda áry oguapy va'erãa — he'i.

²⁸ Ha'e ramo huvixa Davi ijayvu vy

— Penõ ju ha'vy Bate-Seba xea py — he'i. Ha'e rã kunha va'e ma huvixa renonde py ou ju vy ojexa uka ho'amy ixupe.

²⁹ Ha'e ramo huvixa oura reve aipoe'i:

— Anhetẽ ete ajexavaia ha'e javi gui SENHOR oikove va'e xerepy va'ekue rery rupi aura vy aipoa'e:

³⁰ Kova'e ára pyve ajapo 'rã ndevy auraague. Mba'eta SENHOR Israel kuery Ruete rery rupi aipoa'e va'ekue: “Ndepi'a Salomão ae 'rã oĩ xee naĩvei jave. Ha'e ae ju 'rã oguapy xerenda áry xerekovia”, ha'e va'ekue.

³¹ Ha'e ramo Bate-Seba ma huvixa renonde py ojero'a vy yvy peve omboja ngova. Ha'e vy aipoe'i:

— Ha'eve ete ma xeruvixa Davi, raka'e rã peve guarã!

Huvixarã Salomão omoĩ okuapyague

³² Ha'e gui ma Davi aipoe'i:

— Penõ xea py sacerdote Zadoque, profeta Natã ha'e Joiada ra'y Benaia — he'i ramo ha'e va'e kuery oguerua rã ojexa uka okuapy huvixa pe.

³³ Ha'e kuery pe huvixa aipoe'i:

— Peraa ke xee penderuvixa rembiguai kuery, ha'e pejapo xera'y Salomão mburika áry oĩ aguã rami. Ha'e vy peraapa Giom katy.

³⁴ Ha'e py ma profeta Natã reve sacerdote Zadoque omoĩ 'rã huvixarã Israel kuery re opena aguã. Ha'e gui pem-bopu 'rã mimby guaxu, ha'e vy “Ha'eve ete ma huvixave Salomão!” peje 'rã.

³⁵ Ha'e gui ma peju jevy 'rã hupive. Ha'e rã ha'e ma ou vy oguapy 'rã xerenda áry, xerekovia ha'e ju oĩ aguã, mba'eta xeyvuague rami vy ha'e ae 'rã opena Israel ha'e Judá kuery re — he'i.

³⁶ Ha'e rami rã Joiada ra'y Benaia huvixa ombovai vy aipoe'i:

— Ha'eve va'e. Po rami ae ta'ijayvu avi SENHOR xeruvixa Ruete va'e.

³⁷ Xeruvixa, ndere SENHOR openaague rami ae topena Salomão re voi. Ha'e rami vy tombopo'aka xeruvixa Davi po'akaa gui eteve voi — he'i.

³⁸ Ha'e gui huvixa pegua xondaro kuery reve oje'oi sacerdote Zadoque, profeta Natã ha'e Joiada ra'y Benaia. Huvixa Davi rymba mburika'i áry ae Salomão omoĩ vy ogueraa okuapy Giom py.

³⁹ Ha'e gui sacerdote Zadoque ma azeite ryru ombojerovia aty gui ogueru va'ekue oupi vy omoĩ Salomão re. Ha'e vy mimby guaxu ombopu rã heta va'e kuery ha'e javi oendu vy ojakukai:

— Ha'eve ete ma huvixa Salomão! — he'i okuapy.

⁴⁰ Ha'e gui hakykue oje'oipa vy gaita ombopu reve oguerovy'a ete heravy. Onhendu atã oje'oivy yvy voi omomyĩ rei aguã rami.

Adonias ojeuegua kuery reve onhemondyipa okuapyague

⁴¹ Ha'e ramo Adonias ha'e oenoĩ va'ekue okarupa ma rire oendu okuapy. Joabe voi mimby pu oendu vy aipoe'i:
— Mba'e nungarã tu pova'e tetã katy gui hevovo rei va'e onhendu?

⁴² Ha'e ijayvu teri reve ovaẽ sacerdote Abiatar ra'y Jônatas. Ha'e ramo ixupe Adonias aipoe'i:

— Eike na, mba'eta ndee ma ava ndepy'a guaxu va'e vy mba'emo pyau porã va'e anho 'rã nhi'ã reru orevy — he'i.

⁴³ Ha'e rã Jônatas ombovai vy aipoe'i Adonias pe:

— Ha'e rami 'rãgue py nhanderuvixa Davi ma omoĩ uka ra'e Salomão huvixaverã.

⁴⁴ Ha'e rami vy hexeve Davi omondouka sacerdote Zadoque, profeta Natã, Joiada ra'y Benaia ha'e ojeuegua xondaro kuery. Ha'e va'e kuery ma omoĩ huvixa rymba mburika'i áry ae.

⁴⁵ Ha'e vy Giom py sacerdote Zadoque ha'e profeta Natã omoĩ huvixaverã. Ha'e gui oguerovy'a ete reve ojevypa jogueruvy ramo tetã ha'e javi rupi hevovo rei okuapy. Ha'e va'e kuery ae rima ojakukai rã pendu va'e.

⁴⁶ Ha'e gui Salomão ma huvixa renda áry oguapy ae.

⁴⁷ Ha'e rami ae avi Davi rembiguai kuery yvatekueve ou okuapy ixupe oxarura. Ha'e vy aipoe'i okuapy: “Nderuete tojapo nderery gui Salomão rery omboetevea aguã rami. Tombopo'akave ndepo'akaa gui eteve”, he'i okuapy ramo huvixa ngupa áry ituia pyve ojero'a.

⁴⁸ Ha'e rami vy aipoe'i: “Ta'ima'endu'a porãa SENHOR Israel kuery Ruete re, mba'eta ange nhandevy ombou xerenda áry oguapy va'erã, xee ae rexa py ma voi aexa va'e”, he'i.

⁴⁹ Ha'e rami rã Adonias hexeve guarã oenoĩ va'ekue oryryipa reve opu'ãmba vy oje'oipa joa katy e'ỹ-e'ỹ.

Adonias onhemboaxy ukaague

⁵⁰ Ha'e rã Adonias ma Salomão gui okyje vaipa avi vy opu'ã vy templo py oo, ha'e ojopy oiny altar apy'i ikuai va'e re.†

⁵¹ Salomão pe aipo'ea:

— Ma'ẽ, Adonias ma ndegui okyje vy oo altar apy'i re ojopy oiny. Ha'e vy aipoe'i: “Aỹ gui huvixa Salomão toura xejuka uka e'ỹ aguã kyxe py, hembiguai aiko rã”, he'i.

⁵² Ha'e ramo Salomão ombovai:

— Ha'e va'e ma ha'evea rami ri oiko va'e ramo neĩ peteĩ'i hi'a ma voi ndo'ai 'rã yvy py. Ha'e rã hexe nda'evei va'e oĩa jaikuaa ramo omano 'rã — he'i.

⁵³ Ha'e ramo guembiguai kuery Salomão omondouka rã omboguejy okuapy altar gui. Ha'e ramo ha'e ou vy huvixa Salomão renonde py ojero'a. Ha'e rã aipoe'i ixupe:

— Tereo ju ndero katy.

2

Salomão pe Davi mba'emo ojapo va'erã omboaxapa ma vy omanoague

¹ Ovaẽ ma ouvy Davi omano aguã ára. Ha'e vy gua'y Salomão pe mba'emo ojapo uka vy aipoe'i:

² — Xee aa ta ma tape omano va'e pavẽ oje'oia rupi. Ha'e gui ndepy'a guaxu ke ava rami!

³ Eiko SENHOR Nderuete nhanembo'eague rami, ha'e oikoa rami ae reiko vy ijayvua oeja va'ekue rejapopa aguã, ha'e ojapo uka va'ekue, oipotaa, ha'e oikuaa uka va'ekue lei Moisés ombopara va'ekue re oĩa rami, ha'e rami vy opa mba'e rejapopa py reiko porã aguã, mamõ rã reoa rupi rei.

† 1:50 Templo py Adonias oike vy altar apy'i ikuai va'e re ojopy onhemboaxy ukaa rupi (Êxodo 21.12-14).

⁴ Ha'e ramo 'rãe SENHOR ndevy voi omoĩ atã xevy ijayvuague. Mba'eta aipoe'i va'ekue: “Ndera'y kuery ma ikuaia re ae oikuaa pota ri vy anhetẽ ete rupi xerenonde ikuai aguã opy'a ha'e onhe'ẽ ha'e javi py, ha'e ramo ndoatai 'rã nderekovia tenda Israel kuery re openaaty áry oĩ va'e”, he'i va'ekue.

⁵ — Ha'e rami avi ndee ma reikuaa porã Zeruia pi'a Joabe xeapo vaiague, ha'e gui Israel pygua xondaro kuery ruvixa mokoĩ va'e re voi: Ner ra'y Abner ha'e Jéter ra'y Amasa re. Ha'e va'e kuery ma ha'e ojuka joe nopy'ãavei ma jave teĩ. Ha'e rami vy ojepy joe opy'ãa jave py jouguy omoẽague re. Ha'e nungakue py onhemongy'a, oku'ãkuaa ha'e oxapatu voi.*

⁶ Ha'e nunga rupi ejapo hexe ne'arandua rami. Ha'e rami vy eja eme hi'a xiĩmba rire ma omano aguã.

⁷ — Ha'e rã Gileade pygua Barzilai ra'y kuery re ma repena porã 'rã. Ha'e kuery va'e regua ta'ikuai riae ndemesaa py okaru va'e, mba'eta ha'e rami ae xere opena karamboae nderyke'y Absalão gui anha jave py.

⁸ — Ha'e gui apy ndereve avi oiko teri Benjamim regua Gera ra'y Simei, Baurim pygua. Ha'e va'e ma xevy ijayvu vaikue rei ete karamboae, Maanaim katy aa jave py. Ha'e rami rire teĩ Jordão yakã rembe re xerovaexĩ vy ou ramo xee ma SENHOR rery rupi aura vy aipoa'e karamboae kyxepy ajuka e'ỹ aguã re.

⁹ Ha'e rami teĩ aỹ ma exa'ã eme ojejavy e'ỹ va'e oikoa rami, mba'eta ne'arandu va'e vy reikuaa porã 'rã hexe rejapo va'erã, huguy omoẽa ramo omano aguã — he'i.

¹⁰ Ha'e va'e rire Davi ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo onhono porãa tetã Davi

* ^{2:5} Joabe ma Abner ha'e Amasa ojukaague omombe'u 2 Samuel 3.25-32 ha'e 20.9-10 py. Ha'e rã Barzilai ra'y kuery Davi re opena porãague omombe'u 2 Samuel 17.27-29 py.

rekoague py ae.

¹¹ Davi ma quarenta ma'etỹ re oĩ huvixa Israel kuery re opena va'e. Hebróm py ranhe opena sete ma'etỹ re, ha'e gui trinta e três ma'etỹ re ju Jerusalém py opena.

¹² Ha'e rami py Salomão ju oĩ nguú Davi rekovia. Ha'e vy opa mba'e py ipo'akave tema ovy.

Adonias omanoague

¹³ Ha'e gui Hagite pi'a Adonias ou Salomão xy Bate-Seba oĩa py. Ha'e ramo ixupe kunha va'e oporandu:

— Ha'evépa reia rupi pa reju?

Ombovai:

— Ha'evépa reia rupi rima — he'i.

¹⁴ Ha'e vy aipoe'ive ju:

— Peteĩ ayvu xeayvu ta ndevy.

Kunha va'e ombovai vy

— Ndeayvu tema — he'i.

¹⁵ Ha'e ramo aipoe'i:

— Reikuaa porã xee ae huvixa aĩ aguã rami aiko va'ekue, ha'e Israel kuery ha'e javi oarõ okuapy va'ekue xee apena aguã, teĩ opena aguã ma xeryvy pe ju omboaxaa. SENHOR gui ae ojopy ha'e rami aguã.

¹⁶ Ha'e gui aỹ ma peteĩ mba'e re anho ajerure ndevy. Ejapo e'ỹ eme xevy.

Kunha va'e ombovai:

— Ndeayvu ha'vy — he'i.

¹⁷ Ha'e ramo aipoe'i:

— Ajerure ndeayvu aguã huvixa Salomão pe, mba'eta ndevy pe ma nome'ẽ e'ỹi 'rã. Tome'ẽ xevy Suném pygua Abisague xera'yxyrã.

¹⁸ Bate-Seba ombovai:

— Ha'eve, ndeayvuague rami vy xee xeayvu 'rã huvixa pe — he'i.

¹⁹ Ha'e gui ma Bate-Seba oo huvixa Salomão-a py, Adonias ojerureague omombe'ua aguã. Huvixa opu'ã oxy reve nhovaexĩ aguã, ha'e vy ojero'a henonde py. Ha'e gui guenda áry ju oguapy vy ogueru ruka peteĩ tenda oxy pe. Ha'e ramo oguapy oiny oiporu kuaa regua re.

²⁰ Ha'e vy aipoe'i:

— Peteĩ mba'e kyrĩ'i ete va'e re tema ajerure ta ndevy. Eme'ẽ e'ỹ eme.

Huvixa ombovai:

— Ha'i, ejerure tema. Xee name'ẽ e'ỹi 'rã ndevy — he'i.

²¹ Kunha va'e aipoe'i:

— Reme'ẽ 'rãgue Suném pygua Abisague nderyke'y Adonias ra'yxyrã.

²² Ha'e ramo huvixa Salomão ombovai vy aipoe'i oxy pe:

— Mba'e re tu rejerure Suném pygua Abisague re Adonias ra'yxyrã? Mba'e re tu nderejerurei avi ha'e ipo'aka aguã re (mba'eta xeryke'y oiko rã), ha'e sacerdote Abiatar ha'e Zeruaia pi'a Joabe peguarã re voi? — he'i.

²³ Ha'e vy huvixa Salomão oura SENHOR rery rupi. Ha'e vy aipoe'i:

— Adonias guekove rovai ae e'ỹ ri ijayvu ramo Xeruete oipotaa rami taxembopaga.†

²⁴ Ha'e gui aỹ anhetẽ ete SENHOR xeru Davi rekovia xemoĩ, ha'e ijayvuague rami vy xero pygua kueryrã omoingo va'ekue oikove va'e rery rupi aura vy aipoa'e: Aỹ ma Adonias omano 'rã — he'i.

²⁵ Ha'e rami vy huvixa Salomão ma Joiada ra'y Benaia omondouka rã oo vy oguero'a Adonias, ha'e vy ojuka.

† 2:23 Adonias ojerureague omombe'ua rã Salomão oendu vy ndojou porã, mba'eta Suném pygua Abisague Davi ra'yxy jevy rami ae irũ oiko va'ekue (1.1-4), ha'e pavẽ oikuaa rã huvixa ra'yxykue re omenda va'e huvixa jevyrã oikoa rami (2 Samuel 16.20-23).

Salomão sacerdote Abiatar omoxêague

²⁶ Ha'e gui sacerdote Abiatar pe ju huvixa aipoe'i:

— Tereo Anatote katy nemba'ety ituia py, mba'eta ndee ma ava ojuka pyrã. Ha'e rami teĩ aỹ ma ndorojukai 'rã, mba'eta xeru Davi renonde rupi SENHOR ayvu ryrü reraa va'ekue, ha'e xeru ojexavaiague ha'e javi py ndee voi rejexavai rire — he'i.

²⁷ Ha'e rami vy Salomão omoxê Abiatar, SENHOR pegua sacerdote-ve'ỹ oiko aguã. Ha'e rami py ojeupity Siló py Eli ramymino kuery rekorã re SENHOR ijayvuague.‡

Joabe ojukaa ague

²⁸ Ha'e nunga Joabe pe omombe'ua rã oendu vy ojava ovy vy oike SENHOR ombojerovia aty ropy, ha'e vy ojopy oiny altar apy'i oĩ va'e re, mba'eta Joabe voi Adonias reve onhemoirũ va'ekue, Absalão reve nonhemoirũ va'ekue ri.

²⁹ Ha'e ramo Salomão pe omombe'ua SENHOR ombojerovia aty katy Joabe ojava vy altar yvy'iry oĩa. Ha'e ramo Salomão Joiada ra'y Benaia omondouka vy aipoe'i:

— Tereo ke, ero'a.

³⁰ Ha'e ramo SENHOR ombojerovia aty py Benaia oo vy aipoe'i Joabe pe:

— Po rami huvixa ijayvu: Eẽ ke upe gui.

Ombovai:

— Any, apy ae 'rã amano — he'i.

Ha'e gui Benaia oo jevy vy ha'e nunga huvixa pe omombe'u vy aipoe'i:

— Po rami Joabe xembovai kuri.

³¹ Ha'e ramo ixupe huvixa aipoe'i:

— Ejapo ha'vy aipoe'iague rami vy. Ero'a vy ejuka, ha'e gui enhono porã. Ha'e rami vy 'rãe xegui ha'e xeru ro

‡ 2:27 Eli pe SENHOR ijayvuague ma 1 Samuel 2.27-33 py oĩ.

pygua kuery gui reipe'a heko porã va'e ruguy Joabe omoẽ riveague re rombopaga aguã oĩ va'ekue.

³² Ha'e rami rã Joabe re ae ju 'rã SENHOR omoĩ tuguy omoẽague re opaga aguã. Mba'eta mokoĩ avakue ixugui heko porãve ha'e ha'eveve va'e re opu'ã vy ojuka ete rire kyxe py, xeru Davi oikuaa e'ỹ re. Ha'e va'e ma Ner ra'y Abner Israel kuery xondaro ruvixa va'e, ha'e gui Jéter ra'y Amasa Judá pygua xondaro ruvixa.

³³ Ha'e rami rã Joabe re ae 'rã oĩ ha'e kuery ruguy omoẽague re opaga aguã, hamymino kuery re guive, raka'e rã peve guarã. Ha'e rã Davi re ma, hamymino kuery, hoo pygua kuery, ha'e henda áry oĩ va'e re ma oĩ 'rã SENHOR omoingo porã aguã, raka'e rã peve guarã — he'i.

³⁴ Ha'e ramo Joiada ra'y Benaia Joabe re oguero'a vy ojuka. Ha'e vy onhono porã hoogue py ae, tekoe e'ỹa py.

³⁵ Ha'e gui Joabe rekoa ma huvixa omoĩ Joiada ra'y Benaia xondaro ruvixarã, ha'e rã Abiatar rekoa ma omoĩ Zadoque sacerdote-rã.

Simei ojukaa ague

³⁶ Ha'e rire ma huvixa oenoĩ uka Simei. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Ejapo ke nderorã Jerusalém py, ha'e py ae eiko. Apy gui eẽ-eẽve eme ke peteĩve henda katy.

³⁷ Mba'eta eikuaa pota porã ke: Apy gui reo vy Cedrom yakã reaxa vyve remano 'rã. Ha'e gui ndere ae ju 'rã oĩ nderuguy omoẽague re repaga aguã.

³⁸ Ha'e ramo Simei ombovai huvixa:

— Xeruvixa, ha'eveve rami ndeayvu. Ndeayvuague rami 'rãe xee nerembigui aiko — he'i. Ha'e rami vy Simei are'i ma oiko Jerusalém py.

³⁹ Ha'e gui mboapy ma'etÿa py ma mokoï Simei rembiguai ojava jogueravy Gate pygua huvixa Maaca ra'y Aquis ro katy. Ha'e ramo Simei pe omombe'ua vy

— Nerembiguai kuery je Gate py ikuai — 'ea.

⁴⁰ Ha'e rami rã Simei opu'ã vy guymba mburika'i oguereko katu vy oo Gate katy, Aquis ro gui guembiguai kuery ogueru aguã. Ha'e rami vy Gate gui ogueru ju guembiguai kuery.

⁴¹ Salomão pe omombe'ua Simei Jerusalém gui Gate katy oo rire ojevy ju maague.

⁴² Ha'e ramo huvixa oenoï uka Simei. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Xee ndajapoi ri ty'y raka'e SENHOR rery rupi reura aguã rami? Ha'e romongeta vy aipo nda'ei teve raka'e: “Marã katy rã rei reoa árave remano 'rã”, nda'ei ri ty'y? Ha'e ramo xevy aipo're va'ekue: “Ha'evea rami ndeayvu aendu”, 're va'ekue ri.

⁴³ Mba'e re ha'vy nderejapoi ri SENHOR pe reuraague, neï xee romongetaague ma voi?

⁴⁴ Huvixa aipoe'ive ju Simei pe:

— Ndepy'a re reikuaa porã xeru Davi re rejapo vaiague ha'e javi. Ha'e nunga rupi ndere ae ju SENHOR ombou ta rejapo vaiague repy.

⁴⁵ Ha'e rã huvixa Salomão ma ogueroayvu porãa 'rã, ha'e SENHOR renonde py Davi po'akaa va'ekue omoï porãa 'rã raka'e rã peve — he'i.

⁴⁶ Ha'e gui Joiada ra'y Benaia pe huvixa ijayvu ramo oo vy hexe opu'ã vy ojuka. Ha'e rami py Salomão po'akaa oï atãve.

3

Faraó rajy re Salomão omendaague

¹ Salomão hatyu oikovy Egito pygua huvixa Faraó re. Ha'e vy gua'yxyrã Faraó rajy ogueraa vy tetã Davi

rekoague py ranhe ogueru, ngoorã ojapopa e'ÿa ja, ha'e gui SENHOR pegua oo ha'e Jerusalém tetã ha'e javi rupi kora ojapopa e'ÿa ja.

² Ha'e rami teĩ heta va'e kuery ma yvy'ã rupi ombojeroviaaty ikuai va'e rupi oo vy mba'emo ome'ẽ teri okuapy ha'e py, mba'eta ha'e va'e jave ma oo SENHOR rery oĩ atyrã ndojapoi teri.

2 Crônicas 1.2-13

³ Salomão oayvu ete SENHOR. Ha'e rami vy nguu Davi ombo'eague rami oiko. Ha'e rami teĩ yvy'ã rupi ombojeroviaaty ikuai va'e rupi teri ome'ẽ jepi mba'emo, heakuã va'e oapy guive.

⁴ Ha'e rami vy Gibeão katy oo mba'emo ome'ẽ aguã, ombojeroviaaty yvy'ã re oĩ va'e tuvixave va'e ramo. Ha'e py altar oĩ va'e áry Salomão oapy uka mil mymba.

⁵ Ha'e gui ma Gibeão py ae Salomão pe SENHOR ojexa uka pyávy, ra'u rupi. Ha'e vy aipoe'i:

— Ejerure ke xevy reipota va'e re, ha'e rã xee ame'ẽ 'rã.

⁶ Ha'e rã Salomão ombovai:

— Nerembiguai xeru rãgue'i Davi pe reayvua rexa uka raka'e opa mba'e py, mba'eta ha'e ma ojerovia etea rupi ndereve oiko va'ekue, gueko porãa rupi ha'e nerenonde rupi opy'a re anhetẽ ete va'e omoĩ reve. Reayvua rexa ukaa rupi ixupe reme'ẽ peteĩ ta'y hekovia oĩ va'erã, aÿ ojekuaa rami.

⁷ Ha'e rami vy SENHOR Xeruete, xeru Davi rekovia xee nerembiguai ju xembopo'aka. Ha'e rami teĩ xee xekyrĩ ete teri, mba'eve py ndaiko kuaai.

⁸ Xee nerembiguai ma ndevygua kueryrã reiporavo va'ekue mbyte rupi aiko. Ha'e va'e kuery ma heta raxa va'e, neĩ aipapapa rei va'erã e'ÿ va'e.

⁹ Ha'e nunga rupi xee nerembiguai pe eme'ẽ xepy'a py xe'arandu aguã, ndevygua kuery areko kuaa, ha'e

xe'arandua rupi aikuaa pota aguã heko porã ha'e heko vai va'e re. Mba'eta mava'e 'rã tu oguereko kuaa kova'e kuery heta va'e? — he'i.

¹⁰ Ha'e rami ijayvu rã SENHOR oendu vy ojou porã, ha'e rami oiko aguã re Salomão ojerure ramo.

¹¹ Ha'e vy Nhanderuete ombovai:

— Ha'e rami aguã re ae rejerure rire, reiko pukuve aguã re'ỹ, rerekopa aguã re, neĩ nderovaigua kuery omanomba aguã re'ỹ ma voi rejerure, ha'e rã ne'arandurã re anho ha'evea ramigua reikuaa aguã,

¹² ha'e ramo ma xee ajapo 'rãe ndeayvuague. Ha'e vy ndepy'a re amoĩ rã ne'arandu ha'e reikuaapa aguã. Ndoikoi teri ndee reiko 'rãa rami oiko va'ekue, neĩ reĩ rire voi ndoikoi 'rã amboae.

¹³ Ndevy pe ame'êve avi 'rã rejerureague'ỹ teĩ, rerekopa ha'e ndeporiau e'ỹ aguã. Huvixa kuery ikuai va'e regua ndoikoi 'rã ndee ramigua, repena reikovya pukukue re.

¹⁴ Xapy'a rei aikoa rami ri reiko ramo, ha'e nderu Davi oikoague rami avi xeayvuague ha'e ajapo uka va'ekue rejapopa ramo xee amboetave 'rã nde'ára — he'i.

¹⁵ Ha'e gui ma Salomão omyĩ vy oikuaa oexa ra'u ra'ea. Ha'e vy Jerusalém py ojevy vy SENHOR guexeve guarã ojapo va'ekue ryru renonde py hi'aĩ. Ha'e vy ome'ẽ mymba kuery oapy uka reve, ome'ẽ avi hexeve peteĩ rami ju ikuai regua. Ha'e vy peteĩ ngaru ojapo guembiguai yvatekueve ikuai va'e ha'e javi pe.

Mokoĩ kunhague re Salomão oikuaa potaague

¹⁶ Ha'e gui huvixaa py mokoĩ kunhague itavy rei va'e ovaẽ vy opu'ã okuapy henonde py.

¹⁷ Ha'e kuery va'e regua peteĩ aipoe'i ixupe:

— Xeruvixa, kova'e kunha va'e reve ma peteĩ oo py ae roiko va'e. Ha'e py ae aikuavã'i xepi'a.

¹⁸ Kyrĩ va'e aikuavã rire mboapy araa py ma kova'e kunha va'e voi oikuavã'i avi ava'i. Joa py roĩ va'ekue, neĩ peteĩve ma voi jipoi oo py roĩ jave, ore anho'i ae roĩ ha'e py.

¹⁹ Ha'e gui pyávy ma kova'e kunha va'e pi'a'i omano, hi'áry onhenó ropy rive ramo.

²⁰ Ha'e gui pytũ mbyte xee nerembiguai ake teri ajupy jave ha'e va'e ovy vy xejyva áry gui xepi'a'i oguerova vy ojyva áry ju omonhenó. Ha'e rã opi'a'i omano va'ekue ma omonhenó xejyva áry.

²¹ Ko'ẽ rai jave avy amokambu aguã teĩ xepi'a'i omano ma ra'e merami. Ha'e gui ko'ẽgue aikuaa pota rã ha'e va'e ava'i aikuavã'i va'ekue'ỹ — he'i.

²² Ha'e ramo amboae kunha va'e aipoe'i:

— Any, oikove'i va'e ma xepi'a'i ae, ndepi'a'i ae ma omano va'ekue.

Ha'e rã amboae ju ombovai:

— Any, omano va'ekue ma ndepi'a, xepi'a'i ma oikove va'e — he'i. Ha'e rami ijayvu tema okuapy huvixa renonde py.

²³ Ha'e ramo huvixa aipoe'i:

— Kova'e kunha aipoe'i: “Kova'e oikove va'e ma xepi'a, ha'e rã ndepi'a ma omanogue.” Ha'e rã amboae ombovai vy “Any, omanogue ma ndepi'a, xepi'a ma oikove va'e”, he'i.

²⁴ Huvixa aipoe'ive ju:

— Peru peteĩ kyxe xeivy — he'i ramo huvixaa py oguerua peteĩ kyxe.

²⁵ Huvixa aipoe'i:

— Pemboja'o ava'i oikove va'e, ha'e gui mbytekue peme'ẽ 'rã peteĩ kunha pe, ha'e rã hovaikue ma amboae pe peme'ẽ — he'i.

²⁶ Ha'e rami rã ava'i oikove va'e xy ijayvu huvixa pe, mba'eta ixy ae vy oendu opi'a oayvua anho. Ha'e vy aipoe'i:

— Xeruvixa, eme'ẽ na amboae pe ava'i oikove va'e. Ejuka uka eme teve.

Ha'e rã amboae kunha ma

— Ndoikoi 'rã xepi'a, neĩ ndepi'a voi. Tomboja'oa — he'i.

²⁷ Ha'e ramo huvixa ombovai:

— Peme'ẽ ava'i oikove va'e kunha jypygua pe. Pejuka eme ta'vy, mba'eta peva'e ma ixy ae — he'i.

²⁸ Huvixa ijayvuague Israel kuery ha'e javi oendu vy omboete ete okuapy, mba'eta oikuaa okuapy hexe Nhan-deruete guigua 'arandua oĩa, ha'evea rami joguereko kuaa aguã.

4

Salomão rembiguai kuery yvatekueve rery oĩa

¹ Ha'e gui Salomão opena oikovy Israel kuery ha'e javi re.

² Pova'e avakue ma hembiguai yvatekueve va'e: yvateve ete va'e ma Zadoque ra'y Azarias.

³ Sisa ra'y kuery Eliorefe ha'e Aías ma kuaxia mboparaaty kuery. Mba'emo oiko va'ekue ombopara va'ety ma Ailude ra'y Josafá.

⁴ Joiada ra'y Benaia ma xondaro kuery huvixa. Zadoque ha'e Abiatar ma sacerdote ikuai.

⁵ Ha'e gui Natã ra'y Azarias ma opena va'ety kuery huvixa. Natã ra'y Zabude ma mba'emo re opena ha'e huvixa irũ oiko.

⁶ Ha'e gui Aisar ma mba'emo re opena va'ety. Abda ra'y Adonirão ma omomba'eapo nhea'ãmby kuery rerekoa.

⁷ Salomão omoĩ doze avakue Israel kuery ha'e javi re opena va'erã, huvixa ha'e hoo pygua kuery ho'u va'erã

ojoua rupi. Ha'e kuery regua peteĩ-teĩ ma ma'etÿa nhavõ ojou 'rã peteĩ jaxy reguarã.

⁸ Ha'e kuery rery ma po rami: Ben-Hur ma Efraim yvyty rupi opena va'e.

⁹ Ben-Dequer ma Macaz, Saalabim, Bete-Semes, Elom ha'e Bete-Hanã rupi opena.

¹⁰ Ben-Hesedē ma Arubote rupi opena. Ha'e va'e pegua ma Socó ha'e Hefer yvy ha'e javi avi.

¹¹ Ben-Abinadabe ma opena Dor yvy'ã ha'e javi rupi. Ta'yxy ma Salomão rajy Tafate.

¹² Ailude ra'y Baaná ma opena Taanaque, Megido ha'e Bete-Seã ha'e javi rupi. Ha'e va'e ma Zaretã katy'i rupi opyta Jezreel yvy'a guy katy, Bete-Seã guive Abel-Meolá peve, ha'e Jocmeão tetã rovai peve.

¹³ Ben-Geder ma Ramote-Gileade rupi opena. Ha'e va'e ma Manassés ra'y Jair rekoague Gileade re ikuai va'e rupi opena. Opena avi Basã regua Argobe tetã oĩ va'e re, ha'e javi vy sessenta tetã ikorapa ha'e hokẽ jokoia overa va'e guigua va'e meme.

¹⁴ Ido ra'y Ainadabe ma Maanaim rupi opena.

¹⁵ Aimaás ma Naftali rupi opena. Ha'e va'e ma gua'yxyrã ogueraa peteĩ Salomão rajy, Basemate hery va'e.

¹⁶ Husai ra'y Baaná ma opena Aser ha'e Bealote rupi.

¹⁷ Parua ra'y Josafá ma Issacar rupi opena.

¹⁸ Elá ra'y Simei ma Benjamim rupi opena.

¹⁹ Uri ra'y Geber ma Gileade rupi opena amorreu kuery ruvixa Seom ha'e Basã pygua huvixa Ogue yvykue re. Ha'e va'e yvy re peteĩ'i anho oĩ opena va'e.

Salomão openaa rupi oguerekopaague

²⁰ Judá ha'e Israel kuery ma heta ikuai, ye'ẽ yvýry ita ku'i ikuai va'e rami heta. Okaru, oy'u ha'e ovy'a okuapy.

²¹ Salomão ma amboae regua ikuai va'e re opena avi, Eufrates yakã guive filisteu kuery yvy ha'e Egito yvy peve.

Ha'e pygua kuery ma mba'emo ome'ẽ 'rã okuapy Salomão pe, ixupe omba'eapo 'rã guive okuapy ha'e oikovea pukukue re.

²² Ko'ẽ nhavõ Salomão peguarã ome'ẽ 'rã okuapy trinta ryru trigo iporãve va'e ha'e sessenta ryru trigo mboae,

²³ ha'e gui dez vaka ra'y ikyra va'e, vinte vaka ikora pygua, ha'e cem vexa'i, guaxu ete'i, guaxu puku, guaxu miri ha'e guyra ikyrakue rei'i va'e.

²⁴ Mba'eta ha'e va'e yvy ha'e javi rupi opena, ha'e Eufrates yakã yvýry rupi Tifsa guive Gaza peve huvixa kuery ikuai va'e re. Ha'e gui ijyvy yvýry ha'e javi rupi ma mba'eve rei ndoikoi.

²⁵ Ha'e rami py Judá ha'e Israel kuery ikuai porã'i. Salomão oikovea pukukue re peteĩ-teĩ uguapy 'rã okuapy ngoka py ae uva ha'e figo'y ikuai guy rupi, Dã guive Berseba peve.

²⁶ Salomão oguereko avi quarenta mil kavaju oguy pygua karóxa reraarã, ha'e gui imboguataa kuery ma doze mil.

²⁷ Ha'e gui tembi'u re opena va'ety kuery ojou 'rã okuapy peteĩ-teĩ jaxy reguarã, huvixa Salomão ha'e i-mesa py ovaẽ va'e pe rei, mba'eve oata e'ỹ aguã rami.

²⁸ Mamo rã huvixa oĩa py ogueraa avi 'rã cevada ha'e hi'ygue kavaju kuery ha'e kavaju porãgueve peguarã, ijayvuague rami vy ae.

Salomão 'arandua re ijayvua

²⁹ Salomão pe Nhanderujete ome'ẽ avi hi'arandurã, opa mba'e py oikuaa pota ha'e mba'emo oikuaapa rei aguã rami, ye'ẽ rembe rupi ita ku'i ikuai rami.

³⁰ Kuaray oua katygua ha'e Egito pygua kuery 'arandua gui voi Salomão hi'aranduve va'e.

³¹ Avakue ikuai va'e ha'e javi gui hi'aranduve, ezraíta Etã gui voi, ha'e gui Maol ra'y kuery Hemã, Calcol ha'e Darda

gui voi. Ha'e ramo hi'arandua oendupaa ha'e javi regua ijyvyry ikuai va'e rupi.

³² Omombe'u avi trêš mil ayvu 'arandu regua, ha'e gui mil e cinco mboraeirã.

³³ Omombe'u kuua avi hogue va'e ha'e javi, yary Líbano re ikuai va'e, hissopo kora áry henhoĩ va'e guive. Omombe'u avi mymba kuery ha'e guyra ikuai va'e, yvy rupi otyryry va'e ha'e pira ikuai va'e voi.

³⁴ Ha'e ramo ha'e javi regua ou Salomão 'arandua oenduxe vy. Heta avi ou yvy regua huvixa kuery rembiguai Salomão 'arandua omombe'ua rã oendu va'ekue.

5

2 Crônicas 2.1-16

¹ Salomão-a py Tiro pygua huvixa Hirão voi ombou guembiguai kuery, mba'eta oendu tuu rekovia Salomão ju huvixarã omoĩague. Hirão ma Davi irũ ae oiko va'ekue.

² Ha'e ramo Hirão pe ju Salomão omondouka guembiguai kuery aipoe'i va'erã:

³ “Reikuaa porã xeru Davi SENHOR nguete pegua oorã ojapo aguã nda'evaiague, ngovaigua kuery reve joguero'a riae ramo, ipo'akaa guýry SENHOR ha'e kuery omoĩmba e'ÿa ja.

⁴ Ha'e rã xeve pe ma SENHOR Xeruete ome'ẽ jovaive rupi orekuai porã'i aguã. Ha'e vy ndoikoi orerovaiguarã, neĩ oremonoangeko reiarã voi.

⁵ Ha'e nunga rupi anhembopy'a peteĩ oo ajapo aguã SENHOR Xeruete rery oĩ aguã, xeru Davi pe ijayvuague rami vy. Ha'e vy aipoe'i va'ekue: ‘Nderekovia ndera'y amoĩ va'erã va'e ae 'rã ojapo oo xerery oĩ aguã’, he'i va'ekue.

⁶ Ha'e nunga rupi ejaya na xeve yvyra yary Líbano yvy re ikuai va'e. Xerembiguai kuery ma nerembiguai kuery reve avi 'rã ikuai, ha'e gui ha'e va'e kuery omba'epoague repy xee ame'ẽ 'rã ndeayvua rami ae. Mba'eta reikuaa

porã nerembiguai kuery Sidom pygua yvyra ojaya kuaa va'e rami ete xerembiguai avakue regua peteĩve ndoikoi”, he'i.

⁷ Ha'e rami Salomão ayvukue Hirão oendu vy ovy'a vaipa. Ha'e vy aipoe'i:

— Ta'ima'endu'a porã SENHOR re aỹ, mba'eta Davi pe peteĩ ta'y hi'arandu ete va'e ome'ẽ heta va'e kuery re opena va'erã — he'i.

⁸ Ha'e rami vy Salomão oĩa py ju Hirão ombou guembiguai kuery aipoe'i va'erã: “Aendu ma rejerure ukaague. Ha'e rami vy reipotaa rami ajaya uka 'rã yvyra yary ha'e cipreste.

⁹ Ha'e va'e ma Líbano yvy gui xerembiguai kuery ogueraa 'rã ye'ẽ rembe peve. Ha'e gui ye'ẽ rupi ma xee aru rukapa 'rã ojokuapa va'ekue ndee rejopy aguã peve. Ha'e gui ha'e py ma ojorapa ju 'rã, ha'e ndee ju reraa ukapa 'rã. Ha'e gui ndee voi rejapo 'rã xee aipotaa rami, xero pygua kuery pe tembi'u reme'ẽ vy”, he'i va'erã.

¹⁰ Ha'e rami py Salomão oipotaa rami vy ixupe Hirão ogueru ruka yvyra yary ha'e cipreste.

¹¹ Ha'e gui Hirão pe ma Salomão ome'ẽ vinte mil ryru trigo hoo pygua kuery rembi'urã, ha'e vinte ryru azeite-rã oundiri pyre. Ha'e rami ojapo ma'et'ya nhavõ.

¹² Salomão pe Nhanderuete ijayvuague rami vy ome'ẽ hi'arandurã. Ha'e gui Hirão ha'e Salomão reve peteĩ rami ikuai, jogueroayvuague rami vy.

2 Crônicas 2.17,18

¹³ Israel kuery va'e regua avakue ma Salomão omomba'eapo trinta mil.

¹⁴ Ha'e va'e kuery ma omondouka kuerei 'rã Líbano katy, jaxya nhavõ re dez mil 'rã oo. Peteĩ jaxya re ma ikuai 'rã Líbano re, ha'e gui mokoĩ jaxya re ma ngoo rupi 'rã ikuai. Ha'e kuery herekoa ma Adonirão.

¹⁵ Salomão oguereko avi oitenta mil mba'emo reraaty kuery, ha'e gui oitenta mil ju vyvty rupi ita mbovoa kuery.

¹⁶ Salomão rembiguai três mil e duzentos avi ikuai joe opena va'ety. Ha'e va'e kuery ma omba'eapo va'e kuery re opena vy ojapo uka 'rã mba'emo.

¹⁷ Huvixa ogueru ruka ita tuvixakueve ha'e iporãgueve va'e, omoatyrõ mbyre guive ogueru ruka oo ytarã.

¹⁸ Salomão ha'e Hirão rembiguai kuery ae imoatyrõarã ikuai, Gibal pygua kuery voi. Yvyra ha'e ita omoatyrõ okuapy templo-rã ojapo aguã.

6

2 Crônicas 3.1-9

¹ Egito yvy gui Israel kuery oje'oipa rire ma quatrocentos ma'etÿa py Salomão omboypy templo-rã ojapo aguã, Israel kuery re openaa py irundy ma'etÿa py, mokoĩ jaxya zive 'epy va'e re.

² Ha'e gui oo SENHOR peguarã huvixa Salomão ojapo va'ekue puku-a ma vinte e sete metros va'e, ipya ma nove, ha'e yvatea ma treze raxa'i va'e.

³ Ha'e rã templo roka ja'oa renonde katy oĩ va'e pya ma nove metros va'e, henda iky'a e'ÿ va'e rami ae. Ha'e rã ipuku-a katy ma quatro metros raxa'i.

⁴ Oo re omoĩ avi janela-rã opy katy oĩ va'e gui oka katy ipo'i'ive'i va'e.

⁵ Oo mbotya re oka katy rupi ma ojapo opy ja'orã yvatevea py, henda iky'a e'ÿ va'e ha'e iky'a e'ÿ ete va'e yvÿry rupi guive.

⁶ Pyrõa jypygua pya ma mokoĩ metros raxa'i, mokoĩa ma mboapy metros rai'i va'e, ha'e rã mboapya ma mboapy metros raxa'i va'e, mba'eta imbotya oka katygua ha'e javi rupi ojapo pyrõa yta renderã, imbotya ombokua e'ÿ aguã.

⁷ Oorã ojapo ita imbovoaty py ae oguereko katu pyre py. Ha'e rami vy oo ojapo okuapya py ndoiporuai martelo,

haxa neĩ tembiporu ferro guigua ma voi, nombota-mbota nhenduai aguã ha'e py.

⁸ Opy ja'o yvyĩve va'e rokẽ ma kuaray puku-a katy oĩ, ha'e tape pyrõ-pyrõa'i rupi nhaẽ 'rã mokoĩa ha'e mboapy peve.

⁹ Ha'e rami vy oo ojapove heravy ojapopa peve. Ha'e vy oipyovãmba yvyrape yary guigua py.

¹⁰ Ha'e gui oo re opy ja'o ojapo va'ekue yvatea ma mokoĩ metros raxa'i va'e meme. Templo re ombojoapy yary guigua py ae.

¹¹ Ha'e gui ma SENHOR oayvu ombou Salomão pe. Ha'e vy aipoe'i:

¹² — Upe va'e oo rejapo reikovy va'e ma, xapy'a rei xeayvu aeja va'ekue rupi reiko ramo, ha'e aipotaa rejapopa, ajapo uka va'e rejapo avi vy ha'e va'e rupi anho ri reiko, ha'e ramo ndevy pe ajapo 'rã nderu Davi pe xeayvuague.

¹³ Ha'e rami vy aiko 'rã Israel kuery mbyte rupi, xevygua kuery naipytyvõ e'ỹi 'rã guive.

Henda iky'a e'ỹ ete va'e re ijayvua

¹⁴ Ha'e rami py Salomão ojapopa oo.

¹⁵ Imbotya ma opy rupi ojao'ipa yvyrape yary guigua py. Opyrõa guive ijao'ia peve ojao'ipa yvyrape py, opy rupi. Ha'e rã pyrõa ma ojao'i yvyrape cipreste guigua py.

¹⁶ Ha'e rami ae yvyrape yary guigua py ojao'ipa avi opy ja'o'i ijapy katy oĩ va'e, nove metros ipya va'e, pyrõa guive ijao'ia peve. Ha'e va'e opy ja'o ma henda iky'a e'ỹ ete va'erã ojapo.

¹⁷ Templo ropy iky'a e'ỹ va'e puku-a ma dezoito metros va'e.

¹⁸ Ha'e gui yvyrape opy rupi omo'ã mbyre ma ombojeguapa hy'a ha'e yvoty ra'angaa py. Yary guigua anho ojekuaa, ita ma neĩ peteĩ henda'i py ma voi ndojekuaai.

¹⁹ Ijapy katy ma oguereko katu henda iky'a e'ỹ ete va'erã, ha'e va'e py omoĩ aguã SENHOR guexeve guarã ojapo va'ekue ryru.

²⁰ Henda iky'a e'ỹ ete va'e puku-a ma nove metros, ipya ha'e yvatea ha'e rami ae avi nove metros va'e meme. Ouro ete py onhovãmba, altar yary guigua voi ouro ete py onhovã avi.

²¹ Opy rupi voi Salomão onhovãmba ouro ete py. Henda iky'a e'ỹ ete va'e ropy rupi omoatã avi imoiny corrente ouro guigua, ouro py avi oja'o'i rire.

²² Ha'e rami py ouro py meme onhovãmba opy rupi, altar henda iky'a e'ỹ ete va'e renonde py oĩ va'e voi.

2 Crônicas 3.10-14

²³ Henda iky'a e'ỹ ete va'e pyguarã ma yvyra oliveira gui ojapo avi mokoĩ anjo ipepo va'e ra'angaa. Peteĩ-teĩ yvatea ma irundy metros raxa'i meme.

²⁴ Peteĩ-teĩ anjo pepo puku-a ma mokoĩ metros raxa'i. Ha'e rami vy irundy metros raxa'i oĩ ipepo apy jovaive re.

²⁵ Amboae anjo ra'angaa ma ha'ekue rami ae ju yvatea irundy metros raxa'i va'e avi. Mokoĩve tuvixaa ma joo rami ete'i.

²⁶ Peteĩ anjo ra'angaa yvatea ma irundy metros raxa'i, ha'e rami ae amboae voi ramo.

²⁷ Anjo ra'angaa ma opy omo'ã. Ipepo ma oipyo imoiny. Ha'e gui peteĩ pepo ma ovaẽ oiny oo mbotya re, ha'e rã amboae pepo ma oo mbotya mboae re ovaẽ oiny. Ha'e rami vy opy mbyte rupi peve mokoĩve jovai gui opepo omovaẽ imoiny joe.

²⁸ Ha'e gui mokoĩve anjo ra'angaa ombojupa ju ouro py.

Opy rupi ha'e okẽ rupi ombojeguaague

²⁹ Oo mbotya opy ha'e javi rupi ombojeguapa anjo ipepo va'e ra'angaa, pindo ha'e yvoty ojepe'apa va'e ra'angaa py, opyve rupi ha'e kyvõ rupi voi.

³⁰ Pyrõa ha'e javi rupi voi ombojupa ju ouro py, opyve rupi ha'e kyvõ rupi voi.

³¹ Henda iky'a e'ỹ ete va'e rokẽrã ma ojapo yvyrape oliveira guigua gui. Ha'e rã yvateve rupi guarã ha'e ijytarã ma ojapo vy omboapyte rakua, peteĩ nhiruĩ ijapy va'e oĩ aguã.

³² Okẽrã ma mokoĩ yvyrape oliveira guigua gui ojapo. Ha'e vy ombojeguapa anjo ipepo va'e, pindo ha'e yvoty ojepe'apa va'e ra'angaa py. Ha'e nunga ha'e javi ouro py meme onhovã, pindo ha'e anjo ra'angaa guive.

³³ Henda iky'a e'ỹ va'e oikeaty ytarã ma yvyra oliveira gui avi ojapo. Oikeaty ma ijapy irundy va'erã ojapo.

³⁴ Ha'e va'e okẽrã ma mokoĩ yvyrape cipreste guigua gui ojapo. Mokoĩve yvyrape ma ojerea oĩ va'e meme.

³⁵ Ha'e va'e ombojeguava avi anjo, pindo ha'e yvoty ojepe'apa va'e ra'angaa py, ha'e vy onhovãmba ouro py, ombojeguavaague rupi porã.

³⁶ Ha'e gui opy ja'o mbyte pygua rupi omoĩ avi ita ojaya pyre mboapy jo'aa rupi, ha'e gui peteĩ jo'aa yvyra yary guigua.

³⁷ Irundy ma'etỹa py, mokoĩ jaxya zive 'epy re ma omoĩ oo SENHOR pegua ytarã.

³⁸ Ha'e gui onze ma'etỹa py, oito jaxya bul 'epy re, opa ete ma oo ojapoveague rami, hexegua ha'e javi. Ha'e rami py sete ma'etỹ ogueraa Salomão ojapopa aguã.

7

Salomão oo mboae ju ojapoveague

¹ Ha'e gui Salomão ngoorã ojapo avi, treze ma'etỹ ogueraa ojapopa aguã.

² Ojapo avi oo Líbano ka'aguy regua guigua. Ipuku-a ma quarenta e cinco metros, ipya ma vinte e dois, ha'e yvatea ma treze raxa'i. Ijytarã ma irundy ryxy rupi omo'ã

imo'amy yary guigua. Ha'e gui ijyta hi'aĩ va'e áry omoĩ ijao'ia ytarã, yary guigua meme ju.

³ Ijao'ia ma yary guigua. Opy ja'o ijyvýry rupigua ma quarenta e cinco ikuai. Peteĩ-teĩ opy yvate va'e ja'o ma quinze oĩ. Ha'e va'e ma oyta re meme oĩ.

⁴ Janela ma oĩ avi mboapy ryxy rupi, mboapy ryxy-ryxy jovai rupi janela oĩ.

⁵ Okẽ ha'e janela ikuai va'e ma ijapy irundy va'e meme, janela jova-jovai rupi oĩ va'e ha'e javi.

⁶ Ha'e gui ma Salomão ojapo avi opy guaxurã ijyta reta va'e. Ipuku-a ma vinte e dois metros, ha'e rã ipya ma treze raxa'i. Hexei'i rupi oĩ avi oike atyrã ijyta va'e, ijao'ia reve.

⁷ Ojapo avi oo henda openaaty oĩ aguã. Ha'e py ma mba'emo re oikuaa pota 'rã. Ha'e nunga rupi oikuaa potaaty 'ea. Yary gui meme ojao'ipa, pyrõa guive ijao'ia peve.

⁸ Ha'e rã ngoo oke atyrã ma ojapo oo henda openaaty oĩa rovai oka oĩ va'e mbyte py, ha'e va'e rami guarã ae ojapo. Faraó rajy Salomão ra'yxyrã ogueru va'ekue rorã avi ojapo, henda openaaty oĩa rami guarã ae ju.

⁹ Ha'e va'e oo ha'e javi ma ita iporãve va'e guigua, oa'ãague rami ojaya pyre meme, oka katy ha'e opy katy guarã ojaya pyre anho oiporu, yvy guive ijao'ia rembe peve, ha'e oka katy rupi oka guaxu oĩ va'e peve.

¹⁰ Ha'e gui yvy re ijytarã omoĩ ita ovareve va'e tuvix-akueve, mboapy e'ỹ vy irundy metros meme ipuku-a va'e.

¹¹ Ha'e va'e áry rupi ma ita ovarekueve oa'ãague rupi ojaya pyre, yary voi.

¹² Ha'e gui oka guaxu yvýry rupi ma oĩ mboapy jo'aa ita ojaya pyre, ha'e irundya ma yary gui ombojo'a. Ha'e ramigua ae avi oĩ SENHOR pegua opy ja'o mbyte pygua, ha'e oikeaty rupi voi.

¹³ Ha'e gui ma huvixa Salomão omondouka guembiguai kuery Tiro tetã gui Hirão ogueru aguã.

¹⁴ Ha'e va'e ma kunha Naftali regua imeve'ỹ va'e pi'a. Tuu ma ava Tiro pygua overa va'e re omba'eapo va'ekue. Hirão ma hi'arandu raxa ha'e oikuaapa va'e. Overa va'e gui voi ojapo kuaapa va'e. Ha'e va'e Salomão-a py ou ma vy ojapopa ojapo uka va'e.*

2 Crônicas 3.15-17

¹⁵ Ojapo avi mokoĩ oo ytarã overa va'e guigua. Peteĩ-teĩ yvatea ma oito metros, ha'e gui ixã cinco metros raxa'i va'e ojerea rupi.

¹⁶ Overa va'e gui ojapo avi mokoĩ ijyta áry guarã. Peteĩ-teĩ yvatea ma mokoĩ metros raxa'i.

¹⁷ Ijyta áry guarã ojapo va'ekue ma ombojegua corrente oipoka pyre py. Sete corrente ojapo peteĩ árygua reguarã, ha'e sete avi ojapo amboae reguarã.

¹⁸ Ojapo avi yvyra'a ra'angaa mokoĩ ryxy corrente oĩ va'e áry rupi ombojegua vy ojao'i aguã ijyta árygua rupi. Ha'e rami ae avi ojapo amboae yta áry rupi.

¹⁹ Ijyta áry ojekuaa va'e ma yvoty rami meme, oo henda oĩa va'e py rami avi, mokoĩ metros va'e meme.

²⁰ Ijyta árygua re, yvoty katy'i, oipoka pyre py ombojeguaague rovai'i rupi ma ikuai avi duzentos yvyra'a ra'angaa. Ha'e va'e ma ijyvýry rupi omoĩ ryxy pyre, mokoĩve yta re.

²¹ Ha'e gui ma ijytarã omopu'ã imo'amy templo oikeaty py. Ijaxu e'ỹa re omopu'ã va'ekue ma omboery Jaquim, ha'e rã ijaxua re omopu'ã va'ekue ma omboery Boaz.†

* 7:14 Tiro pygua huvixa ma Hirão avi (5.1-12). Ha'e rã apy omombe'u va'e ma Hirão mboae, overa va'e re omba'eapo va'e, huvixa e'ỹ. † 7:21 Tery Jaquim ma "Imoĩ atãa" 'ea, ha'e rã Boaz ma "Imombaraetea" 'ea, Nhanderuete re ima'endu'aa rupi omboery vy.

²² Ijyta árygua ma yvoty rami ojekuaa. Ha'e rami py ojapopa ijytarã.

Overa va'e ryku gui yy mbotyarã ojapoague

²³ Ha'e gui overa va'e ryku gui ojapo avi peteĩ yy mbotyarã. Ha'e va'e ma ojere rei va'e, irundy metros raxa'i ipya va'e, ha'e rã yvatea ma mokoĩ metros raxa'i. Ha'e gui ijyke rupi ixã treze metros raxa'i va'e oa'ãa va'e.*

²⁴ Iguýry rupi ma omoĩ hy'akua ra'angaa, meio metro nhavõ re dez ta'angaa omoĩ. Mokoĩ ryxy omoĩ, hy'a guaxu reve jojavi ojapo avi.

²⁵ Yy mbotyia ma doze vaka ra'angaa áry oĩ. Mboapy ma kuaray ijapu'a'ia katy hi'aĩ, mboapy ma kuaray oikea katy, mboapy ma kuaray puku-a katy, ha'e mboapy ma kuaray oua katy hi'aĩ. Ha'e va'e kuery áry ae oĩ hy'a guaxu. Ha'e rã hevi ma mbyte katy meme ovaẽ oiny.

²⁶ Ipo guaxu-a ma irundy kuã oĩa rami. Ijyvýrykue ma karo rami hembe va'e, yvoty rami ojekuaa. Yy henyẽa ma quarenta mil litros rivyvyi va'e.

2 Crônicas 4.6-22

²⁷ Overa va'e gui ojapo avi dez ryru renderã. Peteĩ-teĩ ipuku-a ha'e ipya ma mokoĩ metros rai'i, ha'e rã yvatea ma peteĩ metro raxa'i.

²⁸ Po rami ma hendarã ojapo: hexe oĩ imbotya, ijyta reve.

²⁹ Ha'e va'e re ma oĩ guary, vaka ha'e anjo ipepo va'e ra'angaa. Ijyta re guary ha'e vaka ra'angaa ikuai va'e áry ha'e iguýry ma ombojegua avi.

³⁰ Peteĩ-teĩ henda ma iruéra irundy va'e overa va'e guigua meme. Iruéra'y voi overa va'e guigua. Ipy irundy va'e áry ma oĩ yryru ytarã mba'emo ryku gui ojapo pyre. Ha'e va'e yvýry ombojegua.

³¹ Hi'áry oĩ avi ijyta ojere va'e. Ha'e va'e yvatea ma meio metro. Hi'yvypy ho'amy va'e yta ma ojere rei va'e. Ipya

* 7:23 2 Crônicas 4.1-5

ma meio metro raxa. Hexe oĩ avi ijeguarã. Imbotya ma ijapy irundy va'e, ojere rei e'ỹ va'e.

³² Iruéra irundy va'e ma imbotya guy rupi ikuai. Hi'y ma henda regua ae oĩ. Peteĩ-teĩ ruéra yvatea ma meio metro raxa'i.

³³ Iruéra ma karóxa regua ramigua meme. Hi'y, ijyvýry rupigua, raios, ha'e mbyte regua voi ma overa va'e ryku guigua meme.

³⁴ Peteĩ-teĩ hyru renda re, ijapy irundyve re oĩ hendarã. Ha'e va'e voi hexegua ae oĩ.

³⁵ Peteĩ-teĩ hyru renda áry re oĩ peteĩ ojere va'e peteĩ po yvatea va'e. Henda áry rupi mba'emo yta ha'e imbotya ikuai va'e ma hexegua ae oĩ.

³⁶ Hexegua ijyta ha'e imbotya ikuai va'e re ma ojapo anjo, guary ha'e pindo ra'angaa. Peteĩ-teĩ oĩ aguã ha'evea py ae. Ijyvýry rupi oĩ avi ijeguarã.

³⁷ Ha'e rami vy ojapo dez hyru renderã. Peteĩ-teĩ ma overa va'e ryku guigua, joo rami meme tuvixa ha'e ojekuaa oiny va'e voi.

³⁸ Ha'e gui ojapo avi dez hy'a overa va'e guigua. Peteĩ-teĩ ma oitocentos litros raxa'i va'e. Peteĩ-teĩ pya ma mokoĩ metros rai'i. Dez hyru renda ikuai va'e peteĩ-teĩ áry ma oĩ peteĩ hy'a.

³⁹ Ha'e gui peteĩ nhiruĩ henda omoĩ opyve katy jaiporu kuaa regua re, ha'e rã peteĩ nhiruĩ mboae ma jaiporu kuaa e'ỹa re omoĩ. Ha'e rã hy'a guaxu ma omoĩ jaiporu kuaa regua re, kuaray puku-a ha'e oua katy rami.

⁴⁰ Ha'e va'e rire ma Hirão ojapo avi oja guaxu, mba'emo reraa ha'e hy'a. Ha'e rami py ojapopa SENHOR pegua opy guarã huvixa Salomão ojapo uka va'ekue.

⁴¹ Ha'e va'e ma mokoĩ oo ytarã, mokoĩ ojere va'e oo yta áry oĩ va'erã, mokoĩ oipoka pyre mokoĩ ijyta árygua reguarã,

⁴² quatrocentos yvyra'a ra'angaa mokoĩ oipoka pyre reve

guarã, ha'e rami vy peteĩ-teĩ oipoka pyre re mokoĩ ryxy omoĩ yvyra'a ra'angaa, ombojegua aguã mokoĩ oo yta árygua,

⁴³ dez hyru renderã, ha'e hi'áry dez hy'a oĩ va'erã,

⁴⁴ hy'a guaxu, ha'e iguýry doze vaka ra'angaa hi'aĩ va'erã,

⁴⁵ oja guaxu, mba'emo reraa, hy'a mboae, ha'e va'e tembiporu ha'e javi Hirão ojapo huvixa Salomão pe, SENHOR pegua opy guarã. Ha'e javive ma overa va'e guigua omoexakã mbyre meme.

⁴⁶ Ha'e nungarã ma huvixa ojapo ukapa Jordão yakã yvýry mba'emo omboyku vy yapo porã reia áry, Sucote ha'e Zaretã mbyte.

⁴⁷ Ha'e nunga heta raxa ramo Salomão ndopeja ukai. Ha'e rami vy ndoikuaa porã potai overa va'e guigua poyia re.

⁴⁸ Salomão ojapo uka avi tembiporu SENHOR pegua hendaiky'a e'ỹ va'e reguarã: altar ouro guigua, ouro guigua mesa hi'áry mbojape SENHOR renonde omoĩa aguã,

⁴⁹ tataendy'y ouro ete'i guigua, peteĩ nhiruĩ ijaxu e'ỹa re, ha'e peteĩ nhiruĩ ju ijaxua re omoĩa va'erã hendaiky'a e'ỹ ete va'e rexei. Yvoty ra'angaa, tataendyrã ha'e tata mboguea ma ouro guigua meme.

⁵⁰ Ha'e gui hy'a'i, tapyĩ ryrurã, ouro ete'i guigua meme. Ha'e gui hendaiky'a e'ỹ ete va'e ha'e templo ropy hendaiky'a e'ỹ va'e rokẽ ma ouro guigua meme ojapo.

2 Crônicas 5.1

⁵¹ Ha'e rami py huvixa Salomão ojapo ukapa oo SENHOR peguarã. Salomão ogueru avi mba'emo nguu Davi omboaxa ma voi va'ekue: prata, ouro ha'e tembiporu ha'e javi omoĩmba SENHOR pegua oo re mba'emo hepyve va'e reve.

8

2 Crônicas 5.2-14

¹ Ha'e gui Salomão omboatypa Israel regua nhomongeta va'ety kuery, peteĩ-teĩ regua akã ikuai va'e ha'e Israel regua yvatekueve. Guenonde py omboaty Jerusalém py ae, tetã Davi rekoague Sião va'e gui templo katy oguerova aguã SENHOR guexeve guarã ojapo va'ekue ryrü.

² Ha'e ramo avakue Israel regua ha'e javi onhemboatypa okuapy huvixa Salomão-a py. Ngaru ojapoa py ijaty sete jaxya etanim 'epy va'e py.

³ Israel regua nhomongeta va'ety kuery oupa ramo sacerdote kuery oupi heravy SENHOR ayvu ryrü.

⁴ Ha'e vy yvy'ã katy oguerova heravy oguy nhemboaty oĩaty reve ha'e tembiporu iky'a e'ỹ va'e ha'e py ikuai va'ekue ha'e javi. Sacerdote ha'e levita kuery ae ogueraa.

⁵ Ha'e rã huvixa Salomão ha'e Israel kuery onhemboaty va'ekue ha'e javi reve ma hyru renonde rupi oje'oi. Vexa'i ha'e vaka ojuka oje'oivy. Mymba kuery heta raxa ramo oipapaa aguã voi nda'evei.

⁶ Ha'e gui SENHOR guexeve guarã ojapo va'ekue ryrü ma sacerdote kuery omoĩ okuapy oĩ aguã py ae, templo ropyve henda iky'a e'ỹ va'e py, henda iky'a e'ỹ ete va'e py ae, anjo ra'angaa ikuai va'e pepo guy rupi.

⁷ Mba'eta anjo pepo ma oipy imoiny hyru itui aguã áry rupi. Ha'e rami vy yvate rupi ojao'i hyru ha'e yvyra po'i'i hi'yrã ikuai va'e.

⁸ Yvyra po'i'i ipuku ete ramo henda iky'a e'ỹ va'e gui ojekuaa henda iky'a e'ỹ ete va'e rexei'i, va'eri oka katy gui ma ndojekuaai. Ha'e py ma itui aỹ peve.

⁹ Ha'e gui ayvu ryrü py ma mba'eve nda'ipoi Horebe py Moisés itape omoĩ va'ekue e'ỹ vy. Egito yvy gui Israel kuery oje'oipa jave py ha'e kuery reve guexeve guarã SENHOR ojapo va'ekue.

¹⁰ Ha'e gui henda iky'a e'ỹ va'e gui sacerdote kuery oẽ ju ramove peteĩ arai ou vy omonyẽ SENHOR pegua opy rupi.

¹¹ Ha'e ramo sacerdote kuery nda'everi ha'e py omba'eapove aguã, mba'eta arai rupi SENHOR guigua rexakã ojekuaa va'e omonyẽ ixupegua opy rupi.

2 Crônicas 6.1-11

¹² Ha'e gui Salomão aipoe'i:

— SENHOR aipoe'i va'ekue pytũa mbyte oĩ aguã re.

¹³ Ha'e rami rã anhetẽ ete xee ajapo peteĩ oo porã, peteĩ henda raka'e rã peve reiko aguã — he'i.*

¹⁴ Ha'e gui huvixa ojere vy ogueroayvu porã Israel kuery onhemboaty va'ekue ha'e javi, opu'ãmba teri okuapy reve.

¹⁵ Ha'e vy aipoe'i:

— Ta'ima'endu'a porãa SENHOR Israel kuery ruete re, mba'eta xeru rãgue'i Davi pe ijayvuague ojaopã ma opo'akaa rupi. Ha'e vy aipoe'i va'ekue:

¹⁶ “Egito yvy gui xeveygua kuery Israel regua aipe'apa ára guive, Israel kuery ikuaia tetã neĩ peteĩve ndaiporavoi ha'e py peteĩ oo rejapo aguã xerery oĩ aguã. Ha'e rami teĩ aiporavo Davi xeveygua Israel kuery ruvixarã”, he'i va'ekue.

¹⁷ Ha'e rami avi xeru Davi opy'a re omoĩ peteĩ oo SENHOR Israel kuery ruete rery oĩ atyrã ojapo aguã.

¹⁸ Ha'e rami teĩ xeru Davi pe SENHOR aipoe'i: “Peteĩ oo xerery oĩ atyrã rejapoxea py ha'evea rami ndepy'a re remoĩ ha'e rami aguã.

* 8:13 Nhanderuede Moisés reve ijayvu jave aipoe'i va'ekue arai pytũa py oĩ aguã, heta va'e kuery ijayvua oendu teĩ oexa e'ỹ aguã (Êxodo 19.9). Ha'ekue rami ae avi templo ropy henda iky'a e'ỹ ete va'e py SENHOR pegua hyru oĩa py ma pytũ rei, janela noĩ, ha'e oikeaty onhemboty ramo, ajukue hokẽrã omoĩ mbyre Jesus omano jave omondoroa peve (Mateus 27.51).

¹⁹ Ha'e rami teĩ ndee e'ỹ 'rã oo rejapo, ha'e rã ndera'y ndegui oiko va'ekue ae 'rã ojapo xerery oĩ atyrã”, he'i raka'e.

²⁰ Ha'e rami rire SENHOR ojapopa ma ijayvuague, mba'eta xeru Davi rekovia xee aĩ vy aguapy ma ainy tenda Israel kuery re openaaty áry, SENHOR ijayvuague rami vy. Ha'e rami vy ajapo ma oo SENHOR Israel kuery ruete rery oĩ atyrã.

²¹ Ha'e py ajapo avi ijayvu ryru oĩ aguã. Ha'e va'e py oĩ itape nhaneramoĩ kuery reve Egito yvy gui SENHOR oipe'a jave guexeve guarã ojapo va'ekue oĩa.

2 Crônicas 6.12-42

²² Ha'e gui Salomão ma Israel kuery ha'e javi oexaa py SENHOR pegua altar renonde py oĩ. Ha'e vy yva katy opo oupi reve

²³ aipoe'i:

— SENHOR Israel kuery ruete, ndoikoi amboae ndee rami guarã ete yva re neĩ yva guy yvy re voi, mba'eta nerembiguai kuery opy'a ha'e javi py nerenonde rupi ikuai va'e ndee rereko 'rã ndereve guarã rejapo va'ekue rami, ha'e remboaxya rupi.

²⁴ Mba'eta rejapo ae ma nerembiguai xeru Davi pe ndeayvuague. Ndee ae ndeayvu rire ndepo'akaa rupi rejapo ma, aỹ roexaa rami ae.

²⁵ Ha'e gui aỹ SENHOR Israel kuery ruete, ejapopa ke nerembiguai xeru Davi pe ndeayvuague. Ha'e vy aipo're va'ekue: “Xerenonde ndoatai 'rã nderekovia tenda Israel kuery re openaaty áry uguapy oiny va'erã, xapy'a rei xerenonde rupi ndera'y kuery voi ndee reikoague rami ikuai aguã omoĩ porã ramo”, 're va'ekue.

²⁶ Ha'e gui aỹ Israel kuery ruete, tojeupity nerembiguai xeru Davi pe ndeayvuague.

²⁷ — Ha'e rami avi ha'eve 'rã ri nda'u Ooreruete yvy re reiko aguã? Ma'ẽ, mba'eta yva neĩ yva yvatevea rupi peve

voi nandejai 'rã, ha'e vy kova'e oo xee ajapo va'ekue py katuve ma nda'evei 'rã.

²⁸ Ha'e rami avi SENHOR Xerujete, endu pota ke xee nerembiguai anhembo'e vy ajerurea re, rendu aguã aỹ nerenonde xee nerembiguai ajapukai reve anhembo'ea.

²⁹ Ha'e rami vy ara py ha'e pyávy kova'e oo re rema'ẽ riae aguã, ha'e kova'e henda “Ha'e py 'rã xerery oĩ”, 'reague re, kova'e henda py nerembiguai onhembo'e oinya rendu aguã.

³⁰ Ha'e gui aỹ, endu nerembiguai ha'e Israel kuery ha'e javi kova'e henda py rojapukai rokuapya. Endu ke yva re ne'amba py reĩa gui. Endu ha'e orepertoa guive.

³¹ — Xapy'a rei amongue oirũ pe otekoavy ramo ha'ekue re omboayvua ramo ou vy kova'e ndevyguia opy altar oĩ va'e renonde py oura ramo

³² endu ke yva re reĩa gui, ha'e embovai. Eikuaa pota nerembiguai kuery re. Ha'e rami vy embopaga ojejavy va'ekue, hexe ae ojeapa aguã ojapo vaiague. Ha'e rã ha'evea rami oiko va'e ma emboeko porã, ha'evea rami oikoa repy reme'ẽ vy.

³³ — Ha'e gui xapy'a rei ndevyguia Israel kuery ndevy ojejavy rire ngovaigua kuery renonde rupi ho'apa ma vy ndevy ju ojeko rerova 'rã okuapy. Ha'e vy nderery rupi ojapukai vy kova'e oo py ndevy onhembo'e ha'e ojerure ramo

³⁴ endu ke yva re reĩa gui, ha'e vy eperdoapa ndevyguia Israel kuery ojevavyague. Ha'e gui ejapo ju yvy tuu kuery pe reme'ẽ va'ekue katy ojevvy aguã rami.

³⁵ — Ha'e gui xapy'a rei nderovai heta va'e kuery ojevavy rire yva rembotypa 'rã nda'okyvei aguã rami, ha'e gui kova'e henda py onhembo'e okuapy vy nderery rupi ojapukai 'rã, ha'e remoingo axy rire ojevavy paa gui ojeko rerova ramo

³⁶ endu ke yva re reĩa gui, ha'e vy eperdoapa nerembiguai kuery, ndevygua Israel kuery ojejavyague. Embo'e ju tape porã rupi ikuai aguã, ha'e gui embou oky yvy ndevygua kuery ikuai aguã reme'ẽ va'ekue áry.

³⁷ — Ha'e gui xapy'a rei kova'e yvy re oiko 'rã karuai e'ỹ vy mba'eaxy vaikue, ha'e'ỹ vy hu'ũmbaa, hatãmba reia, e'ỹ vy tuku karu ha'e ape'i okaru va'e, xapy'a rei hovaigua kuery ojokopa 'rã ha'e kuery retã, ha'e'ỹ vy oiko 'rã ai vaikue e'ỹ vy mba'eaxy va'e rei,

³⁸ ha'e gui xapy'a rei mava'e rã rei onhembo'e vy ojerure 'rã, ha'e'ỹ vy ndevygua Israel kuery ha'e javi 'rã ojerure okuapy, peteĩ-teĩ opy'a raxya oikuaa vy kova'e oo oĩa katy opo omoĩ ramo

³⁹ endu ke yva re ne'amba py reĩa gui, ha'e vy eperdoa. Ejapo, ha'e vy eme'ẽ peteĩ-teĩ pe oikoague repy, ha'e kuery py'a re oĩ va'e reikuaapa va'e vy, mba'eta ndee anho'i pavẽ py'a regua oikuaa va'e reiko.

⁴⁰ Ha'e ramo nerenonde ha'e kuery ojererokyje aguã, oreru kuery yvyrã reme'ẽ va'ekue re ikuaiia pukukue re.

⁴¹ — Ha'e gui amboae regua voi, ndevygua Israel kuery regua e'ỹ ikuai va'eri oyvy mombyrya gui ou avi 'rã nderery rupi ikuai aguã,

⁴² (mba'eta ha'e kuery voi oendu 'rã nderery yvateve va'e omombe'ua rã, ha'e ndejyva reupi vy ndepo'akaa rexa ukaague), ha'e gui ha'e kuery onhembo'e avi 'rã kova'e oo oĩa katy oma'ẽ reve,

⁴³ ha'e ramo endu ke yva re ne'amba py reĩa gui, ha'e ejapopa amboae regua kuery ndevy ojerurea, ha'e rami vy yvy regua ha'e javi nderery oikuaa aguã, ndevygua Israel kuery rami ha'e kuery voi nerenonde ojererokyjea rupi ikuai aguã, ha'e oikuaapa aguã kova'e oo xee ajapo va'ekue py nderery remoĩague.

⁴⁴ — Ha'e gui xapy'a rei ndevyguá kuery oje'oi 'rã ngovaigua kuery reve joe opu'ã aguã katy, ha'e gui tape rupi remondoukaa py onhembo'e 'rã ndevy pe SENHOR, kova'e tetã reiporavo va'ekue ha'e kova'e oo nderery oĩ atyrã rejapo uka va'ekue katy oma'ẽ ramo

⁴⁵ endu ke yva re reĩa gui onhembo'e vy ojerure okuapya, ha'e ejapo ha'evea rami.

⁴⁶ — Xapy'a rei ma ha'e kuery ojejavy 'rã nderovai (mba'eta jipoi ojejavy e'ỹ va'erã), ha'e ramo ha'e kuery rovai ndepoxy vy remboaxapa 'rã hovaigua kuery po py, ha'e kuery guekoa katy ogueraapa aguã escravo-rã, mombyry e'ỹ vy ha'e'i rupi teĩ ae ma.

⁴⁷ Ha'e gui yvy mamó rã rei escravo-rã ogueraa ague re ikuaiia py xapy'a rei ha'e kuery onhemboaxy vy ojeko rerova 'rã, ha'e yvy escravo ikuaiia py ae ndevy ojerure vy aipoe'i 'rã okuapy: “Rojejavypa, teko vai rupi anho orekuai va'ekue”, he'i 'rã okuapy.

⁴⁸ Ha'e rami vy xapy'a rei ndevy guarã ju ojeko rerova 'rã opy'a ha'e onhe'ẽ ha'e javi py, yvy hovaigua kuery escravo-rã ogueraa ague py ae, ha'e vy ndevy onhembo'e 'rã okuapy oyvyrã tuu kuery pe reme'ẽ va'ekue katy oma'ẽ reve, kova'e tetã ha'e kova'e oo nderery oĩ atyrã ajapo va'ekue katy voi.

⁴⁹ Ha'e ramo endu ke yva re ne'amba py reĩa gui ha'e kuery onhembo'e vy ojerure okuapya, ha'e ejapo ha'evea rami.

⁵⁰ Eperdoa ndevyguá kuery ndevy ojejavyague, nderovai rupi opa mba'e py ojapo vai rã. Ejapo escravo-rã heraa kuery omboaxy aguã rami.

⁵¹ Mba'eta ndevyguá kuery ma ndevy guarã ae Egito yvy gui reipe'a va'ekue, tata rupa ferro guigua mbyte py ojexavaia gui.

⁵² Ha'e rami vy eikuaa pota riae nerembiguai ha'e ndevyguá Israel kuery ojerure okuapya re, opa mba'e re

ndevy ojapukai rã rendu aguã.

⁵³ Mba'eta SENHOR xerujete, ndee ma kova'e yvy regua ha'e javi mbyte gui reipe'apa raka'e ore ndevygua kuery ae orekuai aguã, Egito yvy gui oreru kuery reipe'apa jave nerembiguai Moisés rupi ndeayvuague rami vy — he'i.

Salomão heta va'e kuery ogueroayvu porãague

⁵⁴ Ha'e gui Salomão opa ma SENHOR pe onhembo'e ha'e ojerure rire, guenapy'ã re oĩ reve yvate katy opo oupi oinya gui opu'ã ju SENHOR pegua altar oĩ va'e renonde gui.

⁵⁵ Opu'ã ho'amy vy ogueroayvu porã Israel kuery ijaty okuapy va'e ha'e javi. Ha'e vy ijayvu atã reve aipoe'i:

⁵⁶ — Ta'ima'endu'a porãa SENHOR re, ojeupegua Israel kuery pe opytu'u aguã ome'ẽ rire ijayvuague ha'e javi rami vy. Nhanemoingo porã aguã re guembiguai Moisés rupi ijayvuague neĩ peteĩ'i ayvu nomboaxa rivei.

⁵⁷ Ha'e gui SENHOR Nhanderujete toiko riae peẽ kuery reve, nhaneramoĩ kuery reve oikoague rami ae. Tanhanepytyvõ e'ỹ eme, tanhandereja eme guive,

⁵⁸ nhanekuraxõ tomombyta ojeupe guarã ae, ixuguigua tape ha'e javi rupi nhandekuai aguã, ha'e jajapopa aguã ojapo uka va'ekue, ijayvuague ha'e oipotaa nhanderu kuery pe omombe'u va'ekue.

⁵⁹ Tove po rami xeayvu vy SENHOR renonde rupi ajerurea toĩ riae SENHOR Nhanderujete renonde py, ara py ha'e pyávy, ha'e rami vy guembiguai ha'e ojeupegua Israel kuery oepy kuerei aguã, ko'ẽ nhavõ nhaikotevêa rami,

⁶⁰ yvy regua ha'e javi oikuaa aguã SENHOR ae Nhanderujete oikoa, ha'e amboae ndoikoia.

⁶¹ Tove penekuraxõ py SENHOR Nhanderujete pegua ete tapendekuai, ha'e ijayvuague rupi anho peiko ha'e ojapo uka va'ekue pejapopa aguã, aỹ pejapoa rami ae — he'i.

2 Crônicas 7.4-10

⁶² Ha'e gui huvixa ha'e Israel kuery hexeve ikuai va'e ha'e javi ma mymba kuery ome'ẽ okuapy SENHOR renonde.

⁶³ Salomão ma SENHOR reve peteĩ rami ju ikuaia reguarã ome'ẽ avi vinte e dois mil vaka ha'e cento e vinte mil vexa'i kuery. Ha'e rami py huvixa ha'e Israel kuery ha'e javi reve SENHOR pegua oo omboaxa okuapy ipo py.

⁶⁴ Ha'e va'e árave huvixa omboaxa avi oka SENHOR pegua oo rexei oĩ va'e. Mba'eta ha'e py ae ome'ẽ mymba oapy reve, ha'e hexeve peteĩ rami ikuai aguã regua kyrakue. Mba'eta altar overa va'e guigua SENHOR renonde oĩ va'e ma kyrĩ'i ete rã noĩmba reguai mymba oapy reve ome'ẽ va'e, mba'emo aju guigua ha'e hexeve peteĩ rami ikuai aguã regua kyrakue oapy va'e.

⁶⁵ Ha'e va'e jave ae avi Salomão ojapo ngaru oguy'i py ikuai aguã Israel kuery ha'e javi reve.† Heta ete ijaty okuapy SENHOR Nhanderucte renonde py, Hamate tekoa py nhavaẽa'i ha'e Egito yakã katy'i gui ou va'ekue. Sete ára rire sete ára re ju, ha'e javi vy catorze ára re ikuai.

⁶⁶ Ngaru oikoa py oito araa py ma omondoukapa heta va'e kuery, ha'e rã ha'e kuery ju ogueroayvu porã okuapy nguvixa. Ha'e gui mae ma oje'oipa ju ngoo katy, ovy'a ete ha'e opy'a py oguerovy'a reve opa mba'e py SENHOR guembiguai Davi pe ojapoague, ha'e ojeupegua Israel kuery pe guive.

9

2 Crônicas 7.11-22

¹ Ha'e gui huvixa Salomão ojapopa ma oo SENHOR peguarã, ngoorã ha'e opa mba'e onhembopy'aa rami ojapoxe va'ekue voi.

† 8:65 Ngaru oguy'i py ikuai aguã regua ma ha'e kuery rekorã Moisés rupi ojea pyre (Levítico 23.33-36; Deuteronômio 16.13-15).

² Ha'e ramo peteĩgue ju ixupe SENHOR ojexa uka, Gibeão py ojexa ukaague rami.

³ Ha'e vy SENHOR aipoe'i:

— Xee aendu ae ma xerenonde py renhembo'e vy rejerurea. Ha'e rami vy xee ajapo oo rejapo va'ekue iky'a e'ỹ va'e oĩ aguã rami, ha'e py xerery amoĩ aguã raka'e rã peve guarã. Ha'e va'e re ama'ẽ vy xepy'a py xema'endu'a riae 'rã ára nhavõ.

⁴ Ha'e gui xapy'a rei xerenonde rupi nderu Davi oikoague rami ndee voi reiko ramo, ndepy'a ha'e javi py anhetẽ ete rupi ae ri reiko vy ajapo uka va'ekue, xeyvuague ha'e aipotaa ha'e javi rejapopa ramo,

⁵ ha'e ramo raka'e rã peve guarã amoĩ atã 'rã nderu Davi pe xeyvuague, hamymino kuery va'e regua amoingo riae 'rã xevyguá Israel kuery re opena va'erã. Ixupe aipoa'e va'ekue: “Nderekovia ndoiko e'ỹi 'rã tenda Israel kuery re openaaty áry oguapy oiny va'erã”, ha'e va'ekue.

⁶ Ha'e gui xapy'a rei peẽ ha'e pendera'y kuery marã rami vy xegui pejepe'a vy ajapo uka va'ekue ha'e xeyvuague ndapejapovei vy peo 'rã tuuete kuery mboae re, ha'e kuery pembojeroviaa rupi,

⁷ ha'e rami ri ramo xee aipe'apa 'rã Israel kuery ijyvyrã ame'ẽ va'ekue gui, ha'e kova'e oo xerery oĩ atyrã aiky'a'opa va'ekue voi mombyry amombopa 'rã xerenonde gui. Ha'e rami rire Israel kuery ikuai 'rã vy regua kuery ojojai rei vy ijayvu rei okuapy aguã rami.

⁸ Kova'e oo ma aỹ omboeteave teĩ ha'e va'e jave py oĩague rupi oaxa va'e kuery oexa vy onhemondyipa 'rã. Ha'e vy otuvy nhe'ẽ ha'e aipoe'i 'rã: “Mba'e re tu SENHOR guí rami ete ri ombovaipa uka kova'e yvy ha'e kova'e oo?” he'i 'rã okuapy.

⁹ Ha'e rã ombovaia 'rã: “Ha'e rami ete ombovaipa uka mba'eta ha'e kuery oejapa rire SENHOR nguete Egito yvy

gui tuu kuery oipe'a va'ekue, ha'e tuuete mboae pe ju ova vy omboete ha'e ombojerovia okuapy ramo. Ha'e nunga rupi ae rima ha'e kuery áry SENHOR ombou raka'e guí rami ete ojaxavai aguã”, 'ea 'rã.

2 Crônicas 8.1-18

¹⁰ Vinte ma'etÿa py mae ma Salomão ojavopa mokoï oo, SENHOR peguarã ha'e ojeupe guarã guive.

¹¹ Ha'e Salomão oipotaa rami ixupe Tiro pygua huvixa Hirão ma ombou yvyra yary ha'e cipreste guigua, ouro guive. Ha'e gui Hirão pe ju Salomão omboaxa vinte tetã Galiléia yvy regua.

¹² Ha'e ramo guetã Tiro gui Hirão oo oexa aguã tetã Salomão omboaxa va'ekue, teĩ ndojou porãi.

¹³ Ha'e rami vy aipoe'i ixupe:

— Xeryvy, kova'e tetã ae ma nhi'ã xevy remboaxa va'ekue? — he'i. Ha'e rami vy omboery Cabul yvy, aÿ peve guarã.*

¹⁴ Hirão ma huvixa pe ouro guigua quatro mil quilos rivyvyi omondouka va'ekue.

¹⁵ Ha'e gui Salomão ma nhomomba'eapo nhea'ã SENHOR pegua oo ojapo aguã, ngoorã, ha'e gui Milo, Jerusalém korarã, Hazor tetã, Megido ha'e Gezer tetã avi,

¹⁶ mba'eta Egito pygua huvixa Faraó ou vy Gezer tetã re ipo'aka va'ekue. Ha'e vy oapypa vy ojukapa ha'e py cananeu kuery ikuai va'ekue. Ha'e vy Salomão pe ju omboaxa ta'yxyrã guajy ome'ẽ jave.

¹⁷ Ha'e nunga rupi ae Salomão ojapo ju Gezer, Bete-Horom yvy'ã guy rupigua,

¹⁸ Baalate ha'e Tadmor, ha'e va'e yvy re tekoa e'ÿa oĩ va'e py ae.

* 9:13 Tery Cabul ma “Mba'everã ndovarei va'e” 'ea. Ha'e rami omboery ndojou porãi vy.

¹⁹ Ojapo avi tetã mba'emo oguereko va'e ha'e javi omoiã porã atyrã, ha'e tetã ikaróxa ikuai aguã, kavaju árygua kuery rekoarã, ha'e Jerusalém py ojapoxe va'ekue ha'e javi, Líbano ha'e amboae yvy re openaa ha'e javi rupi peve.

²⁰ Ha'e gui okuave teri amorreu kuery regua, heteu, ferezeu, heveu ha'e jebuseu kuery Israel kuery regua e'ỹ ikuai va'e.

²¹ Ha'e va'e kuery ra'y kuery okuave va'e ma Israel kuery ndojukapai va'ekue teĩ Salomão omomba'eapo nhea'ã, aỹ peve guarã.

²² Ha'e rã Israel kuery va'e regua ma neĩ peteĩve Salomão nomomba'eapoi escravo rami. Ha'e va'e kuery ma ixupe ikuai joe opu'ãa rupi, huvixa kuery, yvatekueve, capitão kuery, karóxa re opena va'e ha'e imboguataaty kuery.

²³ Ha'e gui Salomão rembiguai kuery mba'emo ojapo uka va'e re opena va'ety yvatekueve ma quinhentos e cinqüenta ikuai. Ha'e va'e kuery ma omba'eapo va'e kuery re opena.

²⁴ Ha'e gui Faraó rajy ma tetã Davi rekoague py oĩague gui ova ju hoorã Salomão ojapo uka va'ekue py. Ha'e gui mae ojapo Milo.†

²⁵ Ma'etỹa nhavõ mboapykue kuerei 'rã Salomão ome'ẽ mymba kuery oapy reve ha'e peteĩ rami ikuai aguã regua, altar SENHOR peguarã ojapo va'ekue áry. SENHOR renonde altar oĩ va'e áry oapy uka avi heakuã porã va'e. Ha'e rami py ojapopa oo ixupe guarã.

²⁶ Eziom-Geber py huvixa Salomão ojapo avi kanoã guaxu, Elate katy'i, ye'ẽ pytã va'e yvýry, Edom yvy re ae.

²⁷ Ha'e va'e kanoã guaxu mboguataarã Hirão ombou guembiguai kuery yy rupi oguata va'ety, ye'ẽ rupi ikuai

† 9:24 Milo ma peteĩ henda Jerusalém tetã regua Salomão omombaraete va'ekue.

kuaa va'e meme, Salomão rembiguai kuery reve om-boguata va'erã.

²⁸ Ha'e kuery ma Ofir py ovaẽ vy ha'e gui ojogua catorze mil quilos ouro guigua, ha'e gui huvixa Salomão pe ju ogueru.

10

2 Crônicas 9.1-12

¹ Ha'e gui Sabá pygua huvixa kunha oendu avi Salomão reko omombe'ua rã, SENHOR rery omboetea voi. Ha'e rami vy ou haxy-axy va'e re oporandu aguã.

² Ha'e vy Jerusalém tetã py ovaẽ guembiguai kuery heta va'e reve. Guymba camelo kuery ombovoyi heruvy tembi'u irūrã, mbovy rei e'ỹ ouro ha'e ita iporãve va'e re. Ha'e gui Salomão renonde py ovaẽ vy ixupe oporandu onhembopy'aague ha'e javi rami.

³ Ha'e ramo opa mba'e re oporandu rã Salomão ombo-vai, mba'eta ixupe neĩ peteĩ henda py ma voi ndaxyi omombe'u porãve aguã.

⁴ Ha'e ramo Sabá pygua huvixa kunha oikuaa Salomão 'arandua ha'e javi, oexa avi oo ojapo uka va'ekue,

⁵ mesa áry tembi'u oguerua va'e, yvatekueve ikuaiaty, hembiguai kuery omba'eapoa, ijao guive, karo rerua kuery ha'e mymba kuery altar áry SENHOR pe oapyaty. Ha'e va'e ha'e javi oexa vy onhemondyi rei oiny.

⁶ Ha'e vy aipoe'i huvixa pe:

— Anhetẽ ete ae ra'e xerekoa py ayvua ndereko regua aendu va'ekue ha'e ne'arandua regua voi.

⁷ Ha'e rami teĩ xee ma ha'e va'e ayvu ndaroviai va'ekue, apy aju vy xee ae rexa py aexa e'ỹa ja. Anhetẽ neĩ mbyte rupi peve ma voi xevy nomombe'uai va'ekue, mba'eta ndereko omombe'ua rã aenduague gui ne'arandupave

ra'e, rerekopave ha'e ndere ima'endu'a porã mbyve ete va'e.

⁸ Ovy'a ete okuapy nerembiguai avakue nerenonde rupi ikuai va'ety, mba'eta ha'e kuery oendu 'rã ne'arandua rupi ndeayvua.

⁹ Ta'ima'endu'a porã avi SENHOR Nderuete re, mba'eta ndererovy'a vy tenda Israel kuery re openaaty áry nemoĩ rire. Israel kuery SENHOR oayvu riae vy ae nemoĩ huvixarã, ha'evea rami rejoguereko ha'e reikuaa pota aguã — he'i.

¹⁰ Ha'e rami vy huvixa pe kunha va'e ome'ẽ quatro mil quilos ouro guigua, heta tembi'u irũrã ha'e ita iporãve va'e guive. Neĩ peteĩgueve ma ndogueraui teri mba'emo porã Sabá pygua huvixa kunha Salomão pe ome'ẽ va'ekue ramigua ete.

¹¹ Ha'e gui Hirão mba'e kanoã guaxu Ofir gui ouro ogueru va'e ma ha'e katy gui ogueru avi yvyra sândalo aygue ha'e ita iporãve va'e.

¹² Ha'e va'e yvyra sândalo gui ma huvixa Salomão ojapo uka jopy-jopy ovaty SENHOR pegua opy ha'e ngopy guarã, ha'e gui mba'epu ixã reta va'e ha'e mbaraka oporaei va'e kuery peguarã. Ha'e va'e regua yvyra ma neĩ peteĩgueve ndogueraui teri ha'e py, ha'e aỹ peve voi ndoexavei ha'e va'e regua yvyra.

¹³ Ha'e gui Sabá pygua huvixa kunha pe huvixa Salomão ju ome'ẽ mba'emo ojerurea ha'e javi, mba'emo ome'ẽxe'a'i py ome'ẽ va'e áryve rupi. Ha'e ramo ojevvy vy oyvy katy ju oo, guembiguai kuery ha'e javi reve.

2 Crônicas 1.14-17; 9.13-28

¹⁴ Ha'e gui ma'etỹa nhavõ Salomão pe ouro oguerua va'e poyikue ma vinte e dois mil quilos,

¹⁵ mba'emo vendea kuery, mba'emo mboekoviaaty, Arábia pygua huvixa ha'e ijyvy re opena va'ety kuery

ixupe ome'ẽ kuerei va'e áryve.

¹⁶ Ha'e ramo ouro ombope pyre gui Salomão ojapo duzentos hu'y jokoá tuvixave va'e. Peteĩ-teĩ hu'y jokoarã ma seis quilos ouro opejaa.

¹⁷ Ouro ombope pyre gui ojapo avi trezentos hu'y jokoá kyrĩve va'e. Ha'e va'e regua hu'y jokoarã peteĩ-teĩ ma dois quilos rai'i ouro opejaa. Ha'e va'e ma oo Líbano ka'aguy regua guigua py huvixa omoĩ porã ukapa.

¹⁸ Huvixa ojapo avi peteĩ tenda tuvixave va'e marfim guigua, ha'e vy onhovãmba ouro ete py anho.

¹⁹ Ha'e va'e tenda renonde guarã ma ojapo mboapy meme pyrõa. Henda kupe ma ojere rei va'e. Ijyke jovaive re ma omoĩ avi jyva ytarã oguapyaty yvýry, ha'e ijyva yta yvýry ma mokoĩ guary ra'angaa omopu'ã imo'amy.

²⁰ Mboapy meme pyrõa ikuai va'e áry ma doze avi omoĩ guary ra'angaa, peteĩ-teĩ pyrõa apy reguarã. Ha'e va'e nunga ma neĩ peteĩve huvixa pe ma voi ojapoa va'e'y teri.

²¹ Karo huvixa Salomão oy'uaty va'e ma guive rã ouro guigua meme, ha'e gui oo Líbano ka'aguy regua guigua py tembiporu ikuai va'e voi ouro guigua meme avi. Ha'e va'e re neĩ ruxã'i ma voi noĩ prata, mba'eta Salomão oĩ jave prata rive nombovarei.

²² Mba'eta huvixa oguereko reta ye'ẽ rupi Társis guigua kanoã guaxu, Hirão mba'e reve omboguataa va'e. Mboapy ma'etỹa py kuerei 'rã Társis gui kanoã guaxu ojevy okuapy vy ogeru ouro, prata, marfim, karaja ha'e jayru guaxu.

²³ Ha'e rami vy yvy jave re huvixa kuery ikuai va'e gui huvixa Salomão ipo'akave, o'arandua py ha'e mba'emo oguerekopaa py.

²⁴ Ha'e ramo oĩa py yvy jave gui ou 'rã okuapy o'arandua rupi ijayvu rã oendu aguã.

²⁵ Ma'etỹa nhavõ peteĩ-teĩ ogeru 'rã mba'emo ixupe ome'ẽ va'erã: ouro ha'e prata guigua, ajukue, tembiporu,

kavaju ha'e mburika kunha, tembi'u irūrã guive.

²⁶ Ha'e ramo Salomão oguerokopave ovy karóxa ha'e kavaju áry guarã. Mil e quatrocentos karóxa oguereko, ha'e doze mil kavaju áry guarã. Ha'e va'e ma joa py e'ỹ-e'ỹ 'rã oguereko tetã karóxa ikuaiaty rupi, Jerusalém tetã py huvixa oĩa py guive.

²⁷ Prata ma ita rami rive huvixa omboetave Jerusalém py, ha'e gui yary voi oata aguã rami e'ỹ ojapo sicômoro'y tekoa e'ỹa rupi ikuai va'e rami rive.

²⁸ Kavaju Salomão rymbarã ma Egito ha'e Cilícia yvy gui ogueru. Cilícia guigua ma huvixa rembiguai mba'emo vendea kuery ae ogueru hepy oĩa rami.

²⁹ Ha'e rã Egito gui peteĩ-teĩ karóxa ogueru 'rã seiscentos hatã'i va'e repy prata guigua re, ha'e rã kavaju ma cento e cinqüenta repy re. Ha'e rami ae avi mba'emo vendea kuery ovende ju 'rã heravy heteu ha'e Síria pygua huvixa kuery peguarã.

11

Tuete kuery mboae re rive Salomão ojeroviaague

¹ Ha'e gui Faraó rajy anho e'ỹ huvixa Salomão oayvu, heta oguereko avi kunhague yvy mboae guigua: Moabe, Amom, Edom, Sidom ha'e Hete guigua.

² Ha'e va'e regua kunhague re ma SENHOR aipoe'i ma voi va'ekue Israel kuery pe: “Pejoguereko eme ha'e kuery reve, neĩ ha'e kuery ma voi tapenderereko eme, pendepy'a py penhembotavy uka e'ỹ aguã tuete kuery mboae re rive pevapa aguã”, he'i raka'e teĩ ha'e va'e regua ae Salomão oayvu.

³ Ha'e rami vy setecentos kunhague oguereko huvixa rajy meme, ha'e gui trezentos ta'yxy jevy kuery. Ha'e va'e kunhague ma ojapo amboae rami rei ipy'a aguã rami.

⁴ Ha'e vy tuja'ive ma jave ta'yxy kuery ombopy'a rova ete tuuete mboae ramigua kuery re ju ombojerovia aguã. Ha'e ramo opy'a re anhetẽ rupi ve'ỹ oiko SENHOR nguueete pe, nguu Davi oikoague rami e'ỹ.

⁵ Ha'e rami vy Sidom pygua kuery xyete ra'angaa Astarote pe Salomão oiko, ha'e gui Amom pygua kuery ruete Milcom ojeguarupy va'e pe guive.

⁶ Ha'e rami vy SENHOR renonde ha'evẽ'ỹ va'e Salomão ojapo vy SENHOR pe anho ve'ỹ oiko, nguu Davi oikoague rami e'ỹ.

⁷ Ha'e va'e jave ma Salomão ojapo peteĩ oo Moabe kuery ruete Quemos ojeguarupy peguarã, yvyty Jerusalém katy'i ae, ha'e Amom kuery ruete Moloque ojeguarupy peguarã guive.

⁸ Ha'e rami ae avi gua'yxy kuery peteĩ-teĩ regua pe ojapo, ha'e kuery nguueete ramigua kuery pe heakuã porã va'e oapy ha'e mymba ojuka aguã.

Salomão rovai Nhanderuete onhemoãague

⁹ Ha'e nunga rupi SENHOR opu'ã Salomão rovai, SENHOR Israel kuery ruete pe oikoa gui ova ramo opy'a py, mokoĩgue ixupe ojexa uka va'ekue ri.

¹⁰ Ha'e rami e'ỹ aguã ijayvu ae ma, tuuete ramigua kuery mboae pe oiko e'ỹ aguã. Ha'e rami teĩ ndoikoi ae SENHOR ijayvuague rami.

¹¹ Ha'e nunga rupi SENHOR aipoe'i ju Salomão pe:

— Nami ete reiko vy xerupive guarã ajapo va'ekue ha'e ajapo uka va'ekue gui rejepe'a ma ramo ndegui ju aipe'a 'rã ndepo'akaa, nerembiguai pe ju amboaxa aguã.

¹² Ha'e rami teĩ reĩ teria ja ndaipe'ai 'rã, nderu Davi re ama'ẽ vy. Ha'e rami 'rãgue py ndera'y po gui 'rã aipe'a.

¹³ Ha'e rami avi ndaipe'apai 'rã guive ndepo'akaa. Ha'e vy ndera'y po py aeja 'rã peteĩ regua, xerembiguai Davi re ha'e Jerusalém tetã re xema'endu'a vy, aiporavo rire.

Salomão rovai guarã Nhanderuete omopu'ãague

¹⁴ Ha'e gui SENHOR omopu'ã Salomão rovai guarã. Ha'e va'e ma Edom pygua Hadade, Edom pygua huvixa ramymino ae.

¹⁵ Mba'eta Edom yvy re Davi oiko jave ixondaro kuery ruvixa Joabe voi ou avi omanogue onhono porã aguã. Ha'e va'e jave py ojuka avakue Edom pygua ha'e javi.

¹⁶ (Mba'eta mboapy meme jaxy re Joabe oiko raka'e ha'e py Israel pygua xondaro kuery reve, Edom pygua avakue ojukapa peve.)

¹⁷ Ha'e va'e jave py Hadade kunumi teri reve onha ovy amongue avakue Edom pygua tuu rembiguai kuery reve, Egito katy oje'oi aguã.

¹⁸ Midiã yvy gui oje'oi vy Parã katy oguata jogueravy. Ha'e py ojouve ju ngupive guarã, ha'e vy oguerovaẽmba Egito pygua huvixa Faraó-a py. Ha'e va'e ma Hadade pe ome'ẽ peteĩ oo ijyvyrã guive, ha'e vy ijayvu oipytyvõ aguã re.

¹⁹ Faraó omboaxy ete vy Hadade ra'yxyrã ome'ẽ avi ngovaja gua'yxy kypy'y va'e.

²⁰ Ha'e va'e ma ta'yxy Tafnes kypy'y. Ha'e va'e ma oikuavã'i ava'i, Genubate hery va'e. Ha'e va'e ma Faraó ro py ae Tafnes omongakuaa herekovy, Faraó ra'y kuery rupi ae Genubate oiko.

²¹ Ha'e gui Egito yvy re Hadade oikoa py oendu Davi guamoĩ kueryague rami ndoikovevei'i maa, ha'e ixondaro kuery ruvixa Joabe voi omano ma avia. Ha'e ramo Hadade aipoe'i Faraó pe:

— Tajevy ju xerekoa katy.

²² Ha'e ramo Faraó oporandu ixupe:

— Mba'e tu xereve reikoa py oata ndevy, ndevy re rejevvy aguã?

Ombovai:

— Any, mba'eve rei ndoatai, teĩ taa ju — he'i.

²³ Nhanderuete omoingo avi amboae Salomão rovai guarã. Ha'e va'e ma Eliada ra'y Rezom, opatõ Zobá pygua huvixa Hadadezer gui ojava va'ekue.

²⁴ Ha'e va'e ma guembiguai kuery avakue omboaty vy onhemoingo ha'e kuery ruvixa. Ha'e gui Davi pegua xondaro kuery jojukapa rire ha'e kuery ma Damasco katy oje'oi. Ha'e py ma huvixaverã omoõ okuapy Rezom.

²⁵ Ha'e va'e ma Salomão oikovea pukukue re Israel kuery rovaigua oiko. Hadade rami ae avi omoingo axy, Israel kuery re nda'ija'ei vy Síria pygua kuery ruvixa onhemoingo rire.

Israel kuery ruvixa Jeroboão oĩ 'rãa re profeta Aías ijayvu ma voiague

²⁶ Ha'e gui Nebate ra'y Jeroboão ma Efraim regua oiko tekoa Zereda pygua, Salomão rembiguai ae oiko. Ixy ma imeve'ỹ va'e, Zerua hery va'e. Ha'e va'e ava ae opo oupi huvixa rovai.

²⁷ Po rami ae huvixa rovai oupi opo. Ha'e va'e jave py Salomão ma Milo ojapoa rupi ombojoja vvy nguú Davi rekoague rupi.

²⁸ Ha'e gui Salomão oexa rã Jeroboão ava ipy'a guaxu ha'e oiko kuaa va'e, kunumi omba'eapo kuaa va'e ae. Ha'e ramo omopena José ramymino kuery regua omomba'eapo nhea'ãmby kuery ha'e javi re.

²⁹ Ha'e gui ma Jerusalém tetã gui Jeroboão oguata vy tape rupi nhovaexĩ Siló pygua profeta Aías reve. Ha'e va'e ma peteĩ ao puku ipyau'i va'e py onhemonde ovy, ha'e rã ha'e kuery mokoĩ'i ikuai nhuũndy py.

³⁰ Ha'e ramo Aías ao puku ipyau'i va'e ojee gui omboi vy omondoro. Doze ra'ykue omboja'o.

³¹ Ha'e vy aipoe'i Jeroboão pe:

— Ejopy ke dez ra'ykue ndejeupe guarã, mba'eta po rami ijayvu SENHOR Israel kuery ruete: Ma'ẽ, Salomão

po gui amondoropa 'rã ipo'akaa, ha'e vy ndevy pe ju amboaxa 'rã dez regua.

³² Ha'e rami avi peteĩ regua aeja teri 'rã ipo py, xerembiguai Davi ha'e Jerusalém tetã re ama'ẽ vy, Israel kuery ha'e javi regua gui aiporavo rire.

³³ Mba'eta xegui Salomão ojepe'a vy guenapy'ã re oĩ Sidom kuery xyete Astarote ra'angaa renonde, Moabe pygua kuery ruete Quemos ha'e Amom pygua kuery ruete Milcom ra'angaa renonde. Xeguigua tape rupi ve'ỹ oiko, xerenonde ha'eve va'e ndojapoxevei vy. Xeayvuague rupi ve'ỹ, aipotaa rami ve'ỹ oiko, tuu Davi oikoague rami e'ỹ.

³⁴ Ha'e rami teĩ ixugui ipo'akaa ndaipe'apa etei 'rã guive. Ha'e rami 'rãgue py oikovea pukukue reguarã amõ huvixarã, xerembiguai Davi aiporavo va'ekue re ama'ẽ vy, mba'eta Davi ma mba'emo ajapo uka va'ekue ha'e xeayvuague ha'e javi rupi oiko va'ekue.

³⁵ Ha'e rã ta'y po gui ma aipe'a 'rã ipo'akaa, dez regua va'e, ndevy pe ju amboaxa 'rã.

³⁶ Ta'y po py peteĩ regua'i 'rã ame'ẽ, xerenonde xerembiguai Davi rekovia peteĩ hendy va'e oĩ riae aguã raka'e rã peve guarã, Jerusalém tetã xerery oĩ atyrã aiporavo va'ekue py ae.*

³⁷ Ha'e gui ndee romoĩ ramo ndepo'aka 'rã ndepy'a py reipota va'e re rei, Israel pygua huvixa reĩ vy.

³⁸ Ha'e gui xee ajapo uka va'e ha'e javi ri rejapo ramo, ha'e xeguigua tape rupi reiko vy xerenonde rupi ha'evea ramigua ri rejapo, xeayvuague ha'e ajapo uka va'ekue remoĩmba ri xerembiguai Davi ojapoague rami avi, ha'e ramo xee aiko 'rã ndereve, ha'e ndevy ajapo 'rã peteĩ oo oĩ riae va'erã, Davi pe ajapo va'ekue ramigua, mba'eta ndevy

* 11:36 “Hendy va'e” he'ia ma huvixa raka'eve rã oiko aguã re ijayvu vy, ha'e Jesus Cristo rekorã re guive (1 Reis 15.4; 2 Reis 8.19; 2 Crônicas 21.7; Salmo 132.17; Lucas 2.30-32; João 8.12).

pe amboaxa 'rã Israel kuery re repena aguã.

³⁹ Ha'e rã Davi ramymino kuery ma ambojexavai 'rã, teĩ raka'e rã peve'ỹ guive — he'i.

⁴⁰ Ha'e rami rã Salomão ojukaxe teĩ Jeroboão. Ha'e va'e oiko katu vy Egito yvy katy ojava, Egito pygua huvixa Sisaque reve jogueroayvu aguã. Ha'e py ae oiko Salomão omano peve.

2 Crônicas 9.29-31

⁴¹ Ha'e gui oive rei tema Salomão rekokue regua. Ha'e rami avi hi'arandua ha'e mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Salomão rekokue oĩa re?

⁴² Quarenta ma'etỹ re Salomão oĩ huvixa Jerusalém py, Israel kuery ha'e javi re openaa rupi.

⁴³ Ha'e gui guamoĩ kueryague rami ndoikovevei'i ma ramo onhono porãa tetã Davi rekoague py ae. Ha'e gui ta'y Roboão ju oĩ nguu rekovia.

12

2 Crônicas 10.1-15

¹ Ha'e gui Roboão oo Siquém katy, mba'eta ha'e py Israel kuery onhemboatypa ma nguvixarã omoĩ aguã.

² Ha'e nunga Nebate ra'y Jeroboão oendu. (Ha'e va'e ma Egito yvy re teri oiko, huvixa Salomão gui onhaague py.

³ Ha'e gui ju oenoĩa ramo) ha'e voi ou Israel kuery ha'e javi ikuai py, Roboão reve ha'e kuery jogueroayvu aguã. Ha'e rami vy aipoe'i okuapy Roboão pe:

⁴ — Nderu ma orerereko axy ete va'ekue. Ha'e gui aỹ gui ma ndee orerereko porã'i ju ke nderu orembojexavai ha'e orerereko axyague gui. Ha'e ramo ma ndevy ae 'rã orekuai — he'i okuapy.

⁵ Ha'e ramo Roboão ombovai:

— Tapeopa ju. Ha'e gui mboapy araa py ma peju ju xea py — he'i. Ha'e ramo heta va'e kuery oje'oipa.

⁶ Ha'e gui ma huvixa Roboão onhemongeta uka nguu Salomão oikove teri jave tujakueve henonde ikuai va'ekue pe. Ha'e vy oporandu ha'e kuery pe:

— Mba'exa tu peẽ kuery xemongeta ta heta va'e kuery ambovai aguã?

⁷ Ha'e ramo ha'e kuery ombovai:

— Aỹ gui kova'e kuery ruvixa reiko vy xapy'a rei reipytyvõxe ha'e repena kuaaxe ri vy ndeayvu porã'i, ha'e ramo ha'e kuery raka'e rã peve 'rã ikuai nerembiguai — he'i okuapy.

⁸ Ha'e rami teĩ tujakueve omongeta rã Roboão noendu potai. Ha'e vy guembiguai kunumigue ojavegua kuery pe ju onhemongeta uka.

⁹ Ha'e vy ha'e kuery pe aipoe'i:

— Peẽ kuery, mba'exa tu xemongeta ta kova'e kuery ambovai aguã? Mba'eta xevy ojerure vy “Orerereko porã'i ju nderu orerereko axyague gui”, he'i okuapy ramo.

¹⁰ Ha'e ramo kunumigue ijavegua kuery ombovai okuapy:

— Po rami 'rã ndeayvu heta va'e kuery “Nderu orerereko axy, va'eri ndee orerereko porã'i ju”, he'i va'ekue pe. Po rami 'rã ndeayvu: “Xekuã kyrĩ'i va'e teĩ xeru ku'aa gui tuvixave.

¹¹ Xeru penderereko axy ae ma, ha'e rã xee ma roguereko axyve ete 'rã. Xeru ma vaka pi py penembojexavai penenupã vy, ha'e rã xee ma japeuxa popia py 'rã rombojexavai”, 're 'rã — he'i okuapy.

¹² Ha'e va'e rire mboapy araa py Jeroboão ha'e heta va'e kuery reve joguerupa ju Roboão-a py, huvixa “Mboapy araa py pejevy ju xea py”, he'iague rami vy.

¹³ Ha'e ramo huvixa Roboão ombovai vy ayvu poyi py ijayvu, tujakueve omongetaa noendu potai rire.

¹⁴ Kunumigue omongetaague rami rive ijayvu vy aipoe'i:

— Xeru penderereko axy, ha'e rã xee ma roguereko axyve 'rã. Xeru ma vaka pi py penembojexavai, ha'e rã xee ma japeuxa popia py 'rã rombojexavai — he'i.

¹⁵ Ha'e rami vy huvixa Roboão noendu potai heta va'e kuery ayvu re, mba'eta ha'e rami aguã ma SENHOR gui ae oiko, Nebate ra'y Jeroboão pe Siló pygua Aías ijayvuague SENHOR omoingo aguã.

2 Crônicas 10.16-19

¹⁶ Ha'e gui Israel kuery ha'e javi oexa rã ijayvua re huvixa Roboão ndojapyxaka potai ramo ivai vaipa okuapy. Ha'e vy aipoe'i:

— Mba'e tu ha'vy jareko Davi ramymino kuery reve? Jessé ra'y reve guarã noivei ri nhandevy! Israel kuery, jaje'oipa nhandero katy! Ha'vy Davi ramymino kuery, pepena pendero re ae! — he'i okuapy. Ha'e rami vy Israel kuery peteĩ-teĩ oje'oipa ju ngoo katy.

¹⁷ Ha'e rã Judá regua tetã rupi Israel kuery hekoa va'e re ma Roboão ae opena oikovy.

¹⁸ Ha'e gui heta va'e kuerya py huvixa Roboão omondouka omomba'eapo nhea'ãmby kuery re opena va'ety Adorão. Ha'e rami teĩ Israel kuery ojapipa ita py, ha'e ramo omano. Ha'e rã huvixa Roboão ma okaróxa ogueraa nho vy onha ovy Jerusalém katy.

¹⁹ Ha'e rami py Israel kuery onhemoingo Davi ramymino kuery rovaigua, aỹ peve guarã.

²⁰ Ha'e rami vy Israel kuery ha'e javi ma Jeroboão ojevy ju maa oendu vy oenoĩ uka onhemboaty okuapya py, ha'e vy omoĩ okuapy nguvixarã. Mava'eve nda'ikuai Davi ramymino kuery rupive, Judá regua anho e'ỹ vy.*

2 Crônicas 11.1-4

* 12:20 Apy “Israel kuery” he'ia ma dez-ve regua kuery Judá regua e'ỹ ikuai va'e re ijayvu vy. Ha'e rã amboae py ma jaikuaa 'rã judeu kuery ha'e javi re ijayvua.

²¹ Ha'e gui Jerusalém py Roboão ovaẽ ma vy omboatypa Judá ha'e Benjamim kuery, cento e oitenta mil oiporavo pyre, joe opu'ã kuaa va'e meme, Israel kuery rovai opu'ã aguã, ha'e kuery re Salomão ra'y Roboão ju ipo'aka aguã rami ojapo aguã.

²² Ha'e rami teĩ Nhanderuete oayvu ombou peteĩ ava guemimbo'e Semaías hery va'e pe. Ha'e va'e pe aipoe'i:

²³ — Ndeayvu Salomão ra'y Roboão Judá pygua huvixa va'e pe, ha'e gui Judá ha'e Benjamim kuery pe, heta va'e kuery rembyrekue pe guive. Ha'e vy aipo're:

²⁴ “Po rami SENHOR ijayvu: ‘Tapeo eme, pepu'ã eme penderivy Israel kuery rovai. Peteĩ-teĩ pejevy ju pendero katy, mba'eta xee ae ha'e nunga amoingo va'ekue', he'i”,
're 'rã.

Ha'e rami SENHOR ijayvua omombe'u rã ha'e kuery oendu vy ojevypa, ijayvuague rami vy.

Jeroboão mba'emo ra'angaa rive ombojeroviaague

²⁵ Ha'e gui Jeroboão omoatyrõ Siquém tetã Efraim regua yvy'ã re. Ha'e vy onhemboekoa ha'e py. Omoatyrõ avi Penuel.

²⁶ Ha'e vy Jeroboão ojeupe ae aipoe'i:

— Aỹ ma nhi'ã xepo'akaa 'rãgue py Davi ramymino kuery nho 'rã ipo'aka.

²⁷ Mba'eta kova'e kuery ma Jerusalém tetã katy oo jepi 'rã SENHOR pe mba'emo ome'ẽ aguã. Ha'e rami vy opy'a re oendu 'rã okuapy Judá pygua huvixa Roboão re ju oopa aguã. Ha'e vy xejuka 'rã okuapy, Judá pygua huvixa pe ojevypa vy — he'i.

²⁸ Ha'e gui huvixa onhemongeta uka vy mokoĩ vaka ra'y ra'angaa ojapo ouro gui. Ha'e vy aipoe'i heta va'e kuery pe:

— Peẽ Israel kuery, aỹ gui ma Jerusalém katy peove e'ỹ teĩ ha'eve. Apy ae pexa Penderuete ramigua Egito yvy gui pendererupaare — he'i.

²⁹ Ha'e va'e ta'angaa ma peteĩ omoĩ Betel py, ha'e rã amboae ma Dã py.

³⁰ Ha'e ramia káuxa heta va'e kuery ojejavy okuapy, Dã py voi oje'oi tema vy, vaka ra'y ra'angaa rive peteĩ-teĩ omboete aguã.

³¹ Yvy'ã ikuaia rupi Jeroboão ojapo avi ombojerovia atyrã. Ha'e vy heta va'e kuery regua rive omoĩ sacerdote kueryrã, Levi ramymino kuery regua e'ỹ teĩ.

³² Ha'e gui irundy meme jaxya re quinze araa py ojapo peteĩ ngaru, Judá re ngaru oiko va'e ramigua. Ha'e rami vy mba'emo oapy okuapy altar áry. Ha'ekue ramigua Betel tetã py avi ojapo vy mba'emo ome'ẽ okuapy vaka ra'y ra'angaa ojapo va'ekue pe. Betel py voi omoĩ sacerdote kueryrã, yvy'ã re ombojerovia atyrã omopu'ã mbyre peguarã.

³³ Ha'e gui oito jaxya re quinze araa py, ha'e ae oipotaa rami rive oa'angaague py ae, oo oiny Betel py altar ojapo uka va'ekuea py. Ha'e py voi ojapo ngaru Israel kuery pegua. Heakuã porã va'e oapy avi ha'e py.

13

Altar oĩ va'e re profeta ijayvuague

¹ Ha'e gui ma peteĩ ava Nhanderuete remimbo'e SENHOR ijayvuague rami vy Judá gui ou vy Betel py ovaẽ. Ha'e jave py altar yvýry Jeroboão hi'aĩ heakuã porã va'e oapya py.

² Ha'e ramo profeta ojapukai reve ijayvu altar re. SENHOR aipoe'i ukaague rami vy aipoe'i:

— Altar, altar! Nhanderuete ijayvu po rami: “Ma'ẽ, oiko rã peteĩ Davi ro pygua ramymino, Josias hery va'e. Ha'e

va'e ma nde'áry oapy 'rã sacerdote kuery yvy'ã regua, nde'áry ha'e va'e kuery heakuã porã va'e oapy va'ekue ae. Ha'e rami py nde'áry oapya 'rã nhande va'e kãgue", he'i.

³ Ha'e va'e árave ma omombe'u avi mba'emo kuaa ukaarã. Ha'e vy aipoe'i:

— Po rami SENHOR omombe'u uka mba'emo kuaa ukaarã. Ma'ẽ, altar ovopa rive 'rã, ha'e vy hi'áry tanhimbu oĩ va'ekue voi onheẽmba 'rã — he'i.

⁴ Ha'e rami Nhanderuetete remimbo'e Betel pygua altar re ijayvu rã huvixa Jeroboão oendu vy altar áry gui opo oipe'a vy okuave'ẽ vy “Pejopy”, he'i ramove ipo ipiru vyvoi, Nhanderuetete remimbo'e rovai okuave'ẽ ramo. Ha'e ramo nomomyĩ kuaavei.

⁵ Ha'e ramo altar ovo xapy'a rã hi'áry tanhimbu oĩ va'ekue onheẽmba, SENHOR ijayvuague rami mba'emo kuaa ukaarã hemimbo'e omombe'u va'ekue rami vy.

⁶ Ha'e rami rã huvixa aipoe'i Nhanderuetete remimbo'e pe:

— Ejapukai te'i ae ri SENHOR nderuetete pe, ha'e vy ejerure xere, xepo ratãmbaa gui ha'eve ju aguã — he'i.

Ha'e ramo Nhanderuetete remimbo'e ojerure SENHOR pe. Ha'e ramove huvixa po ha'eve ju, ha'ekue rami ae.

⁷ Ha'e gui ma huvixa aipoe'ive ju Nhanderuetete remimbo'e pe:

— Eju xerupive xero py, ha'e he'u mba'emo nembaraete aguã. Ha'e rã xee ma ame'ẽ 'rã mba'emo ndevy.

⁸ Ha'e rami teĩ Nhanderuetete remimbo'e va'e ombovai huvixa pe:

— Ndero py rereko va'e regua ma mbyte rupi peve xevy reme'ẽ teĩ xee ndaai 'rã nderupive, nda'ui 'rã mbojape, nday'ui 'rã guive yy kova'e tekoa py.

⁹ Mba'eta po rami ae xevy SENHOR ijayvu vy aipoe'i va'ekue: “Ndere'ui 'rã mbojape, neĩ nderey'ui 'rã yy, ha'e neĩ nderejevvy 'rã guive tape rejuague rupi”, he'i va'ekue.

¹⁰ Ha'e rami vy ojepe'a vy amboae tape rupi oo, Betel katy ouague rupi e'ỹ.

*Profeta nonhe'*ẽ rendui rã ombopagaague

¹¹ Ha'e gui Betel py oiko avi peteĩ profeta tuja'i va'e. Ha'e va'e oĩa py ta'y kuery ou vy omombe'u Nhanderuete remimbo'e ha'e va'e ára Betel py ojapo va'ekue ha'e javi. Nguu pe omombe'u avi huvixa pe ijayvuague.

¹² Ha'e ramo tuu oporandu ha'e kuery pe:

— Mava'e tape rupi ha'vy oo? — he'i ramo ta'y kuery oexa uka tape Nhanderuete remimbo'e Judá guigua ooague.

¹³ Ha'e gui ma gua'y kuery pe aipoe'ive ju:

— Pembokupe árygua ha'vy xerymba mburika xevy pe — he'i. Ixupe ombokupe áryguapa ramo oĩ hi'áry,

¹⁴ ha'e oo Nhanderuete remimbo'e rakykue. Ha'e vy oupity yvyra carvalho guy py oguapy oiny rã. Ha'e rami vy aipoe'i ixupe:

— Ndee ae pa Nhanderuete remimbo'e Judá gui reju va'ekue?

Ombovai:

— Xee ae ri — he'i.

¹⁵ Ha'e ramo aipoe'i:

— Eju ha'vy xerupive xero py, ja'u mbojape.

¹⁶ Ha'e rã ombovai:

— Nda'evei ndereve ajevvy aguã, neĩ navaeĩ 'rã ndero py, nda'ui 'rã mbojape, neĩ yy ma voi nday'ui 'rã kova'e tekoa py.

¹⁷ Mba'eta SENHOR ayvu rupi aipo'ea xevy: “Ha'e py ma ndere'ui 'rã mbojape neĩ nderey'ui 'rã yy, tape rejuague rupi guive ndereo jevyi 'rã”, 'ea rire — he'i.

¹⁸ Ha'e rami rã aipoe'ive ju ixupe:

— Xee voi profeta aiko ndee rami ae. Ha'e SENHOR ayvu rupi peteĩ anjo aipoe'i xevy: “Ejapo ke nderupive ndero

py ojevvy aguã rami, mbojape ho'u ha'e yy oy'u aguã”, he'i va'ekue — he'i ijapua rupi.

¹⁹ Ha'e ramo ma ojevvy vy hoo py ovaẽ vy mbojape ho'u, yy oy'u guive.

²⁰ Mesa py ha'e kuery ikuai jave joguerojevvyare pe SENHOR ombou oayvu.

²¹ Ha'e ramo Nhanderuete remimbo'e Judá guigua pe ojapukai vy aipoe'i:

— Po rami ijayvu SENHOR: “Nerenhe'ẽ rendui ra'e SENHOR, nderejapoi SENHOR nderuete ojapo uka va'ekue.

²² Ha'e rami 'rãgue py rejevvy vy re'u mbojape ha'e rey'u guive yy ndevvy, 'Ndere'ui 'rã mbojape, neĩ yy ma voi nderey'ui 'rã', he'iaague py ae. Ha'e rami rire nderetekue nonhono porãai 'rã nderu kuery onhono porãague py”, he'i.

²³ Ha'e gui profeta joguerojevvyare va'e opa ma mbojape ho'u ha'e yy oy'upa ma vy joupe ombokupe árygua ju mburika.

²⁴ Ha'e gui ma amboae ma oo ramo tape rupi ooa py peteĩ guary ovaexĩ vy ojuka. Hetekue ma tape rupi oity inony rive, mburika ha'e guary ma hi'aĩ hetekue yvýry.

²⁵ Ha'e rupi oguata va'e kuery oaxa vy oexa okuapy hetekue tape rupi itui rã, ha'e guary voi hetekue yvy'iry hi'aĩ rã. Ha'e vy oje'oi vy profeta tuja'i va'e rekoa py omombe'u.

²⁶ Ha'e gui profeta joguerojevvyare ha'e nunga oendu vy aipoe'i:

— Nhanderuete remimbo'e va'ekue ae ri, SENHOR nonhe'ẽ rendui va'ekue. Ha'e nunga rupi ae SENHOR omboaxa guary pe. Ha'e rã omboa'ypa vy ojuka, SENHOR ixupe aipoe'i ukaague rami vy.

²⁷ Ha'e gui aipoe'i gua'y kuery pe:

— Pembokupe árygua ha'vy xerymba mburika — he'i ramo ombokupe áryguapa.

²⁸ Ha'e ramo oo vy ojou tetekue tape rupi oity pyre, ha'e tetekue yvýry mburika'i ha'e guary hi'aĩ va'eri ndo'ui, neĩ mburika ma voi nomboa'ypai ra'e.

²⁹ Ha'e gui Nhanderujete remimbo'e retekue profeta oupi vy mburika'i áry omoĩ vy ogueraa ju. Ha'e rami vy guekoa py ju profeta tuja'i ojae'o reve oguerovaẽ onhono porã aguã.

³⁰ Nguparã oguereko katu ma voi va'ekue py ae onhono porã. Ha'e vy ha'e kuery ojae'opa okuapy vy

— Aikore xeryvy! — he'i okuapy.

³¹ Onhono porã ma rire aipoe'i gua'y kuery pe:

— Xee amano ma ramo ke xenhono porã avi Nhanderujete remimbo'e nanhono porãague py ae. Pemoĩ ke xekãgue ikãgue yvýry.

³² Mba'eta ojeupity 'rãe Betel py altar oĩ va'e rovai SENHOR omombe'ua ukaague, Samaria yvy re ombojeroviaaty ikuai va'e rovai guive — he'i.

Jeroboão ojejavvyve tema ovyague

³³ Ha'e nunga oiko rire teĩ Jeroboão ndojepe'ai ae tema gueko vaia gui. Ha'e rami 'rãgue py heta va'e kuery regua rive omoĩve sacerdote kuery yvy'ã rupi ombojeroviaaty ikuai va'e peguarã. Ha'e va'e oipota va'e rei tema omoĩ sacerdote kuery yvy'ã rupi ombojeroviaaty ikuai va'e peguarã.

³⁴ Ha'e rami tema oiko Jeroboão ro pygua kuery ojejavypa rei aguã rami, ko yvy gui ha'e kuery omombaa aguã okanhymba peve.

¹ Ha'e va'e jave py Jeroboão ra'y Abias imba'eaxy.

² Ha'e ramo gua'yxy pe aipoe'i:

— Tereo aỹ'i ma voi, ejexa uka amboae rami, “Jeroboão ra'yxy teve” 'ea e'ỹ aguã. Ha'e vy tereo Siló py. Ha'e py ma oiko profeta Aías, kova'e kuery ruvixarã xee aĩ aguã re ijayvua ma voi va'ekue.

³ Eraa avi dez mbojape, xipa'i ha'e peteĩ ryru ei. Evaẽ oĩa py hexeve ndeayvu aguã. Ha'e ramo ha'e ma omombe'u 'rã xera'y re oiko 'rãa — he'i.

⁴ Ha'e ramo Jeroboão ra'yxy oiko ha'e rami ae. Ha'e vy opu'ã ovy Siló katy, ha'e Aías ro py ovaẽ. Ha'e rã Aías ma tujaji ete vy ndoexavei ma.

⁵ Ha'e gui SENHOR aipoe'i Aías pe.

— Ma'ẽ, ou ma oiny Jeroboão ra'yxy opi'a imba'eaxya re oporandu aguã. Po rami-rami 'rã ijayvu oike ma ouvvy vy, “Jeroboão ra'yxy ae rima ra'e” 're e'ỹ aguã — he'i.

⁶ Ha'e gui Aías ma kunha va'e okẽ rupi oike nhendu rã oendu vyve aipoe'i:

— Eike ke, Jeroboão ra'yxy. Mba'e re tu amboae rami rejexa ukaxe? Mba'eta ndevy pe haxy va'e amombe'u aguã rami aiko.

⁷ Tereo ju, aipo're Jeroboão pe: “Po rami ijayvu SENHOR Israel kuery ruete va'e: Xee ma heta va'e kuery mbyte gui roiporavo vy romoĩ huvixa Israel kuery re repena va'erã.

⁸ Davi ro pygua kuery po'akaa aipe'a vy ndevy ju amboaxa, va'eri ndee ma xerembiguai Davi oikoague rami e'ỹ reiko. Mba'eta ha'e va'e ma ajapo uka va'ekue ojapoa rupi xerupive oiko va'ekue opy'a ha'e javi py, xerenonde rupi ha'evea ramigua anho ojapo.

⁹ Ha'e rã ndee ma mba'emo vai anho rejapo, huvixa reĩ e'ỹ mbove ikuai va'ekue ha'e javi gui ndereko vaive ete vy. Ha'e vy amboae tuete kuery ra'angarã rejapo avi

mba'emo ryku gui rive, xembopoxy aguã rami. Ha'e rami vy ndeukepe rive rerova xea katy.

¹⁰ Ha'e nunga rupi Jeroboão ro pygua kuery áry xee ambou 'rã mba'emo vai anho. Ha'e vy Jeroboão ramymino kuery amomba 'rã ava ma guive rã, escravo e'ỹ vy ikuai rive'i va'e teĩ. Ha'e vy Jeroboão ro pygua kuery amombopa 'rã mymba repxi mombyry omombopaa rami, ha'e kuery ha'e javi opa peve.

¹¹ Ha'e ramo Jeroboão guigua tetã py omano va'ekue jagua ho'upa kuerei 'rã, ha'e rã mba'ety rupi omano va'ekue ma guyra yvate rupigua 'rã ho'u", he'i SENHOR.

¹² — Ha'e rami rã ejere ju, tereo ndero katy. Ha'e gui nderekoa re ndepy removaẽ ramove ndepi'a'i omano 'rã.

¹³ Ha'e ramo Israel kuery ha'e javi ojae'opa reve 'rã onhono porã. Ha'e rami avi Jeroboão ra'y kuery va'e regua ma ha'e va'e anho'i 'rã onhono porãa, mba'eta Jeroboão ro pygua kuery regua ha'e va'e re anho oĩ SENHOR ojou porã va'e.

¹⁴ Ha'e gui SENHOR amboae ju 'rã omoĩ huvixa ojeuegua Israel kuery re opena va'erã. Ha'e va'e ma oĩ vy omomba 'rã Jeroboão ro pygua kuery. Xee aipoa'eague oikopa vyvoi 'rã.

¹⁵ Ha'e gui Israel kuery voi SENHOR oity ukapa 'rã mba'emo'ygue-'ygue yy rupi ivevui vy omyĩ rei va'e rami ikuai peve. Kova'e yvy porã tuu kuery pe ome'ẽ va'ekue gui oipe'apa 'rã Israel kuery, Eufrates yakã rovai rupi ju omoaĩmba 'rã, SENHOR ombopoxya rupi ta'angarã yvyra omopu'ã rire.

¹⁶ Ha'e rami py Jeroboão ojevavyague re oeja 'rã Israel kuery, joguerojevavya rire — he'i.

¹⁷ Ha'e gui ma Jeroboão ra'yxy opu'ã vy oo ju. Tirza tekoa py ovaẽ. Ngoo py ovaẽ ramove ava'i va'e omano ma.

18 Ha'e ramo Israel kuery ha'e javi onhono porã vy ojae'opa okuapy, SENHOR oayvu guembiguai profeta Aías rupi ombou va'ekue rami vy.

19 Ha'e gui oĩve rei tema Jeroboão rekokue regua. Ha'e rami avi joe opu'ãague, joe openaague ha'e mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

20 Vinte e dois ma'etỹ re ma Jeroboão oĩ huvixa. Ha'e gui ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo ta'y Nadabe ju oĩ nguu rekovia.

2 Crônicas 12.1-16

21 Ha'e gui Salomão ra'y Roboão ma Judá re oĩ huvixa. Ixy ma Amom guigua, Naamá hery va'e. Quarenta e um ma'etỹ ma oguerekoa py Roboão omboypy huvixa oĩ aguã, ha'e gui dezessete ma'etỹ re peve opena Jerusalém py. Ha'e va'e tetã ma Israel re ikuai va'e gui SENHOR oiporavo va'ekue hery oĩ aguã.

22 Ha'e gui ma Judá pygua kuery ha'eve'ỹ ete va'e ojapo okuapy SENHOR renonde. Ojejavya rupi anho ikuai vy guamoĩ kuery gui voi nda'eveive va'e ojapo okuapy SENHOR nda'evei etea oendu aguã rami.

23 Mba'eta Judá pygua kuery voi yvy'ã re omopu'ã mba'emo ra'angaa, ita ha'e yvyra ta'angaarã yvy'ã ikuai va'e áry, ha'e yvyra ikuai va'e guy rupi.

24 Ijyvy re ikuai avi avakue ta'angaa pegua itavy rei va'e. Ha'e rami vy ojapo okuapy ha'eve'ỹ va'e yvy regua Israel kuery renonde gui SENHOR oipe'a va'ekue ikuaiague rami rive.

25 Ha'e gui peteĩ nhiruĩ ma'etỹa re ma Roboão huvixa oĩ jave py Egito pygua huvixa Sisaque ou Jerusalém re opu'ã aguã.

26 Ha'e vy ogueraapa SENHOR pegua opy ha'e huvixa ropy iporãgueve oĩ va'ekue. Ogueraa avi hu'y jokoarã ouro

guigua Salomão ojapo va'ekue.

²⁷ Ha'e gui ha'e va'ekue rekovia ma huvixa Roboão ojapove ju hu'y jokoá, teĩ overa va'e guigua rive. Ha'e va'e ma omboaxa huvixa rokẽ rarõa kuery rerekoa po py.

²⁸ Ha'e gui SENHOR pegua oo py huvixa oike nhavõ harõa kuery ogueraa 'rã hu'y jokoá. Ha'e rire ogueru kuerei 'rã opy ja'o harõa kuery ikuaiaty py.

²⁹ Ha'e gui oĩve rei tema Roboão rekokue regua. Ha'e rami avi mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Judá pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

³⁰ Jeroboão kuery reve Roboão kuery joguero'a okuapy oikovea pukukue re.

³¹ Ha'e gui ma Roboão ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e gui ha'e kuery reve onhono porãa tetã Davi rekoague py. Ixy rery ma Naamá, Amom guigua. Ha'e gui ta'y Abias ju oĩ nguu rekovia.

15

2 Crônicas 13.1-22

¹ Ha'e gui Nebate ra'y Jeroboão dezoito ma'etỹ re ma huvixa oĩ jave py Abias oĩ Judá pygua huvixarã.

² Ha'e vy mboapy ma'etỹ re opena Jerusalém py. Ixy ma Absalão rajy Maaca.

³ Ha'e va'e ma nguu ojevavypaague ha'e javi rupi ae ju oiko. Ha'e vy ipy'a re noĩ SENHOR nguete pe ete oiko aguã, nguu Davi oikoague rami e'ỹ.

⁴ Ha'e rami teĩ SENHOR tuete Davi re oma'ẽ vy hekovia omoĩ peteĩ hendy va'e Jerusalém py, ha'e va'e oiko rire ta'y ju omoingo vy. Ha'e rami vy omoĩ atãve Jerusalém.*

* 15:4 "Hendy va'e" he'ia ma hekovia huvixa mboae raka'eva rã oiko va'erã re ijayvu vy (1 Reis 11.36).

⁵ Mba'eta Davi ma SENHOR renonde ha'evea rami anho ojapo va'ekue, oikovea pukukue re ndojepe'ai guive pe-teĩve ojapo uka va'ekue gui ma voi, Urias heteu va'e re ojapo va'ekue py e'ỹ vy.

⁶ Roboão ha'e Jeroboão ikuaia pukukue re oiko riae joe opu'ã va'e.

⁷ Ha'e gui oĩve rei tema Abias rekokue regua. Ha'e rami avi hi'arandua ha'e mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Judá pygua huvixa kuery rekokie oĩa re? Oiko avi raka'e Abias ha'e Jeroboão kuery reve joe opu'ãa.

⁸ Ha'e gui ma Abias ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo onhono porãa tetã Davi rekoague py. Ha'e gui ta'y Asa ju oĩ nguu rekovia.

2 Crônicas 14.1-8; 15.16-16.14

⁹ Ha'e gui Israel pygua huvixa Jeroboão vinte ma'etỹa re ma oĩ jave py Asa oĩ Judá pygua huvixarã.

¹⁰ Ha'e va'e ma quarenta e um ma'etỹ re opena Jerusalém py. Ijaryi ma Absalão rajy Maaca hery va'e.

¹¹ Ha'e gui Asa ma SENHOR renonde rupi ha'evea rami oiko, guamoĩ Davi rami ae.

¹² Mba'eta oyvy gui oipe'apa avakue ta'angaa pegua itavy rei va'ekue, oitypa avi ta'angaa nguu kuery ojapo va'ekue.

¹³ Ojaryi Maaca eteve voi oipe'a huvixa xy po'akaa gui, mba'eta ha'e va'e ma yvyra gui ta'angaa ojeguaru pyrã ojapo uka rire. Ha'e rã Asa ma ta'angaa ombovaipa vy oapypa Cedrom yvyugua py.

¹⁴ Ha'e rami teĩ yvy'ã rupi ombojerovia atyrã ojapo pyre ma nombovaipai va'eri Asa oikovea pukukue re SENHOR pe ae oiko opy'a py.

¹⁵ Ha'e vy SENHOR pegua opy ogueru ju SENHOR pe mba'emo nguu omboaxa uka va'ekue, ha'e ae omboaxa uka va'ekue guive: prata, ouro ha'e tembiporu.

¹⁶ Israel pygua huvixa Baasa reve Asa opu'ã riae, oikovea pukukue re.

¹⁷ Mba'eta Israel pygua huvixa Baasa ma Judá kuery rovai ou vy ojokopa Ramá tetã, Judá pygua huvixa Asa openaa gui mava'eve oo e'ỹ aguã, neĩ ovaëa e'ỹ aguã ha'e py.

¹⁸ Ha'e ramo Asa oipe'apa ouro ha'e prata SENHOR pegua opy oĩ teri va'e, ha'e huvixa ropy omoĩ porã mbyre voi. Ha'e vy guembiguai kuery po py huvixa Asa omboaxapa vy omondoukapa Síria pygua huvixa Ben-Hadade pe, Damasco tetã py oĩa py. Ha'e va'e ma Heziom ramymino Tabrimom ra'y. Ha'e vy ixupe aipoe'i uka:

¹⁹ — Jajapo ke jomeme nhandekuai porã'i aguã, nderu xeru reve ikuaiaague rami. Ne'exa, aru ruka ndevy ame'ẽ rive va'e, prata ha'e ouro. Ha'e rã tereo, Israel pygua huvixa Baasa-a py embovaipa hexeve guarã rejapo va'ekue, xeretã ojokoa gui ojepe'a aguã — he'i uka.

²⁰ Ha'e ramo Asa ijayvua Ben-Hadade oendu vy xondaro ruvixa kuery omondouka Israel kuery retã re opu'ã aguã. Ha'e rami vy oitypa Ijom, Dã, Abel-Bete-Maaca ha'e Quinerete tekoe ha'e javi rupi, Naftali yvy rupi voi.

²¹ Ha'e nunga Baasa oendu vy opytu'u Ramá tetã ojokoa gui, ha'e vy Tirza tekoe py ju opyta.

²² Ha'e ramo huvixa Asa ma Judéia ha'e javi rupi omombe'u uka oupaa vy Ramá gui oguerupaa ju aguã ita ha'e yvyra huvixa Baasa ojokoa py oiporu va'ekue. Ha'e va'ekue py ma huvixa Asa ju ojapo Geba tetã Benjamim regua ha'e Mispa.

²³ Ha'e gui oĩve rei tema Asa rekokue regua. Ha'e rami avi ipo'akaague, tetã ojapoague, ha'e mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Judá pygua huvixa kuery rekokie oĩa re? Ha'e gui tuja'i ma jave imba'eaxy opy rupi.

²⁴ Ha'e gui Asa ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo onhono porãa tetã Davi rekoague py, tuu kuery ituia py ae. Ha'e gui ta'y Josafá ju oĩ nguu rekovia.

Israel pygua huvixa Nadabe ha'eve'ỹa rami joguerekoague

²⁵ Ha'e gui Judá pygua huvixa Asa mokoĩ ma'etỹa re ma oĩ jave py Jeroboão ra'y Nadabe oĩ Israel pygua huvixarã. Ha'e vy mokoĩ ma'etỹ re oiko Israel kuery re openaa rupi.

²⁶ Ha'e va'e ma SENHOR renonde rupi ha'eve'ỹ va'e ojapo oikovy nguu oikoague rami, ha'e nguu Israel kuery oguerojejavypaague rupi ae.

²⁷ Ha'e ramo hexe Issacar regua Aías ra'y Baasa opu'ã vy oity filisteu kuery rekoa Gibetom py, Gibetom tekoa Nadabe ha'e Israel kuery ha'e javi ojokopa jave.

²⁸ Ha'e vy Baasa ma Judá pygua huvixa Asa oĩ jave mboapy ma'etỹa py Nadabe ojuka vy ha'e ju huvixarã oĩ hekovia.

²⁹ Ha'e gui oĩ ypy'ia pyve ojukapa Jeroboão ramymino kuery ha'e javi. Neĩ peteĩve ma voi ndoejai oikove reve, omomba ete, SENHOR guembiguai Siló pygua Aías rupi oayvu ombou va'ekue rami vy,

³⁰ Jeroboão ojejavypaague re ae, ha'e Israel kuery oguerojejavypa ague re, mba'emo vai py SENHOR Israel kuery ruete ombopoxya py.

³¹ Ha'e gui oĩve rei tema Nadabe rekokie regua. Ha'e rami avi mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokie oĩa re?

³² Asa ha'e Israel pygua huvixa Baasa ikuaia pukukue re oiko raka'e jomeme opu'ã va'e.

Israel pygua huvixa Baasa oĩ jave guare

³³ Ha'e gui Judá pygua huvixa Asa mboapy ma'etỹa re ma oĩ jave Aías ra'y Baasa oĩ huvixarã. Ha'e va'e ma Israel

kuery ha'e javi re opena oikovy Tirza py. Vinte e quatro ma'etỹ re opena.

³⁴ SENHOR renonde ojapo ha'eve'ỹ va'e. Ha'e vy Jeroboão ojevavyague rupi ae oiko, ha'e Israel kuery oguerojevavya ague rupi.

16

Baasa rovai guarã Jeú ijayvu ma voiaque

¹ Ha'e gui SENHOR oayvu ombou Hanani ra'y Jeú pe. Baasa rovai ijayvu vy aipoe'i:

² — Xee ma yvy ku'i gui romopu'ã vy romoĩ va'ekue xevygua Israel kuery ruvixarã, va'eri Jeroboão rekokie rupi reiko vy xevygua Israel kuery rerojevavya, xembopoxy aguã rami.

³ Ne'exa Baasa, xee romomba ma 'rã neramymino kuery reve. Ha'e vy ndero pygua kuery re ajapo 'rã Nebate ra'y Jeroboão ro pygua kuery re ajapoague rami.

⁴ Ha'e rami rã Baasa guigua kuery tetã rupi omano va'ekue jagua kuery ho'upa 'rã, ha'e rã mba'ety rupi omano va'ekue ma guyra yvate rupigua 'rã ho'u — he'i.

⁵ Ha'e gui oĩve rei tema Baasa rekokie regua. Ha'e rami avi opo'akaa rupi mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokie oĩa re?

⁶ Ha'e gui Baasa ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo onhono porãa Tirza py ae. Ha'e gui ta'y Elá ju oĩ nguu rekovia.

⁷ Ha'e rami aguã ae SENHOR oayvu ombou Hanani ra'y profeta Jeú pe Baasa ha'e hamymino kuery rovai, mba'eta SENHOR renonde opa mba'e py ojapo vai vy ombopoxy, Jeroboão ro pygua kuery ikuaiague rami oikoa py, ha'e Jeroboão ro pygua kuery ojukupaa py.

Israel pygua huvixa Elá re Zinri opu'ãague

⁸ Ha'e gui Judá pygua huvixa Asa vinte e seis ma'etÿa re ma oĩ jave py Baasa ra'y Elá oĩ Israel kuery ruvixarã, tetã Tirza py ae. Mokoĩ ma'etÿ re opena.

⁹ Ha'e va'e re opu'ã hembiguai Zinri joe opu'ãa pygua karóxa ikuai va'e re mbyte rupi peve opena va'e. Elá ma Tirza py oĩ guembiguai Arsa ro py, oy'u ha'e oka'u vaipaa rupi.

¹⁰ Ha'e gui Zinri oike vy oguero'a vy ojuka ete, Judá pygua huvixa Asa vinte e sete ma'etÿa re ma oĩ jave. Ha'e vy ha'e ae ju oĩ hekovia.

¹¹ Ha'e va'e ma tenda openaaty áry oĩ ypy vyve ojukapa Baasa kuery. Ndoejai neĩ peteive avakue, hetarã, neĩ irũ kuery ma voi.

¹² Ha'e rami py Zinri ojukapa Baasa kuery, profeta Jeú rupi Baasa rovai SENHOR oayvu ombouague rami vy.

¹³ Baasa ha'e ta'y Elá opa mba'e py ojevavyague re ojuka, ha'e Israel kuery oguerojevavypa ague re, SENHOR Israel kuery ruete ombopoxy aguã rami, mba'emo ra'angaa ojapoague re guive.

¹⁴ Ha'e gui oĩve rei tema Elá rekokue regua. Ha'e rami avi mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

Israel pygua huvixa Zinri oĩ jave guare

¹⁵ Ha'e gui Judá pygua huvixa Asa vinte e sete ma'etÿa re ma oĩ jave py Zinri sete ára ete'i oĩ Tirza py. Ha'e jave py heta va'e kuery ma filisteu kuery rekoa Gibetom re opu'ãa rupi ikuai.

¹⁶ Ha'e gui ha'e py ikuai va'e oendu “Zinri ma huvixa rovai opu'ã vy ojuka” 'ea rã. Ha'e rami vy ha'e va'e árave Israel kuery ikuai va'e ha'e javi nguvixarã omoĩ xondaro kuery rerekoa Onri.

¹⁷ Ha'e ramo Gibetom gui Onri ogueraa Israel kuery ha'e javi. Ha'e vy Tirza tekoa ojokopa okuapy.

¹⁸ Ha'e gui Zinri ma tetã re ipo'akaa ta ma ramo oexa vy oo huvixa ropy imbaraetevea py. Ha'e py oike ma vy oĩa áry omoendypa vy omano.

¹⁹ Ojejavyague re ae omano, SENHOR renonde ha'eve'ỹ va'e ojapo rire, Jeroboão oikoague rami ae Israel kuery oguerojejavypa ague re.

²⁰ Ha'e gui oĩve rei tema Zinri rekokue regua. Ha'e rami avi huvixa rovai opu'ãague ha'e mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

Israel pygua huvixa Onri oĩ jave guare

²¹ Ha'e gui Israel kuery oja'o mokoĩ henda katy. Peteĩ ja'okue ma Ginate ra'y Tibni rupive oje'oi nguvixarã omoĩ aguã, ha'e rã amboae ja'okue ma Onri rupive oje'oi.

²² Ha'e gui Onri rupive oje'oi va'ekue ma ipo'aka okuapy Ginate ra'y Tibni rupive oo va'ekue re. Ha'e gui Tibni omano ramo Onri ae ju opena.

²³ Ha'e rami py Judá pygua huvixa Asa trinta e um ma'etỹa re ma oĩ jave py Onri oĩ Israel kuery ruvixarã. Ha'e javi vy doze ma'etỹ re opena. Ha'e rã Tirza py ma seis ma'etỹ re opena.

²⁴ Ha'e gui Semer gui ojogua Samaria yvyty sessenta e seis quilos prata re, ha'e vy omombaraete. Yvyty áry tetã ojapo va'ekue ma omboery Samaria, Semer yvy jakue rery rupi.

²⁵ Onri ma SENHOR renonde ojapo oikovy ha'eve'ỹ va'e. Ha'e oiko e'ỹ mbove ikuai va'ekue gui ojapo vaive.

²⁶ Nebate ra'y Jeroboão oikoague ha'e javi rupi oiko, Israel kuery oguerojejavypa ague rupi. Ha'e vy SENHOR Israel kuery ruete ipoxy aguã rami ojapo ta'angaarã ojapoa py.

²⁷ Ha'e gui oĩve rei tema Onri rekokue regua. Ha'e rami avi opo'akaa oexa ukaa rupi mba'emo ojapo va'ekue ha'e

javi noĩ 'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokie oĩa re?

²⁸ Ha'e gui Onri ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo onhono porãa Samaria py. Ha'e gui ta'y Acabe ju oĩ nguu rekovia.

Israel pygua huvixa Acabe oĩ, ha'e Jezabel re omendaague

²⁹ Ha'e gui Judá pygua huvixa Asa trinta e oito ma'etỹa re ma oĩ jave py Onri ra'y Acabe oĩ Israel kuery ruvixarã. Ha'e vy vinte e dois ma'etỹ re opena oikovy Israel kuery re, Samaria py ae.

³⁰ Onri ra'y Acabe ma SENHOR renonde ojapo oikovy ha'eve'ỹ va'e, ha'e oiko e'ỹ mbove ikuai va'e gui heko vaive va'e.

³¹ Nebate ra'y Jeroboão ojevavyague rupi anho e'ỹ oiko, gua'yxyrã ogueraa avi Sidom pygua huvixa Etbaal rajy Jezabel. Ha'e vy ova vy Baal pegua ete oiko, ombojerovia ete.

³² Ha'e vy peteĩ altar Baal peguarã ojapo Samaria py, Baal peguarã oo ojapo va'ekue py ae.

³³ Acabe omopu'ã avi imo'amy yvyra mba'emo ra'angaarã. Ha'e vy ha'e oiko e'ỹ mbove Israel pygua huvixa kuery ikuai va'ekue gui ha'eve'ỹve va'e ojapo, SENHOR Israel kuery ruete ombopoxy aguã rami rive.

³⁴ Ha'e va'e oĩ jave Betel pygua Hiel ojapo ju Jericó. Ikora ytarã omoĩ jave omano ta'y jypykue Abirão. Ha'e gui ikora rokẽ omoĩ jave ma Segube ju omano ijapyre va'ekue, Num ra'y Josué rupi SENHOR ijayvuague rami vy.*

17

Nda'oky pukuvei aguã re Elias ijayvu rire xapirẽ kuery omongaruague

* 16:34 Josué 6.26

¹ Ha'e gui Gileade gui ou Tisbé pygua Elias. Ha'e va'e ma aipoe'i Acabe pe:

— Anhetê ete SENHOR Israel kuery ruete henonde aikoa va'e rekove rupi aura vy aipoa'e: Ndo'ai 'rã yxapy neĩ oky kova'e ma'etỹ guive, xee aipoa'e jevy e'ỹa ja — he'i.

² Ha'e gui SENHOR oayvu teĩgue ju ombou Elias pe. Ha'e vy aipoe'i:

³ — Ejepe'a ke apy gui, ha'e tereo kuaray oua katy. Enhemi Querite yakã yvýry rupi, Jordão yakã rovai.

⁴ Ha'e va'e yakã gui ae 'rã rey'u reikovy. Ha'e py ambou avi 'rã xapirê kuery nemongaru va'erã — he'i.

⁵ Ha'e ramo oo vy SENHOR ijayvuague rami ojapo. Ha'e vy ojepe'a vy oiko Jordão yakã rovai Querite yakã yvýry.

⁶ Ha'e gui ko'ẽmba'i nhavõ ixupe xapirê ogueru jepi 'rã mbojape ha'e xo'o. Ka'aru'i jave ju 'rã ogueru mbojape ha'e xo'o. Ha'e rã yakã gui ae oy'u oikovy.

⁷ Ha'e gui kueve ma rire yakã gui oy'uaty typa, yvy re nda'okyvei ramo.

Imeve'ỹ va'e Sarepta pygua ro py Elias oiko jave guare

⁸ Ha'e gui ixupe SENHOR oayvu ombou jevy vy aipoe'i:

⁹ — Aỹ ma epu'ã ke, tereo ju Sidom re tekoa Sarepta oĩ va'e katy. Eiko are ha'e py, mba'eta ha'e py oiko peteĩ kunha imeve'ỹ va'e, ha'e va'e pe xeayvu ma nemongaru aguã re — he'i.

¹⁰ Ha'e ramo opu'ã ovy Sarepta katy. Tetã rokẽ py ovaẽ ovy py oma'ẽ rã ha'e py oiko peteĩ kunha imeve'ỹ va'e xakã omono'õa rupi. Ha'e rã onhenduka vy aipoe'i kunha va'e pe:

— Ajerure ndevy, eru ke xevy peteĩ ryrú yy ay'u aguã.

¹¹ Ha'e rã kunha va'e yy re oo ta ramo onhenduka jevy vy aipoe'i:

— Eru avi ke mbojape ra'ykue'i peteĩ jururã'i ri jepe.

¹² Ha'e ramo kunha va'e ombovai:

— Anhetê ete SENHOR nderuete oikove va'e rery rupi aura vy aipoa'e: Mba'eva ndarekoi ojdkue ma voi. Oĩ va'e ma peteĩ po'i trigo oja py, ha'e ruxã'i azeite hyru py. Ema'ẽ, ko ma mokoĩ yvyra rakãgue'i ajopy va'ekue, tembi'u'i ajapo aguã xevy ha'e xepi'a pe. Ha'e va'e ro'upa ma rire romano 'rã — he'i.

¹³ Ha'e ramo Elias aipoe'i:

— Ekyje eme. Tereo ha'e ejapo tema xeayvuague. Jypy ma xevy ranhe ejapo peteĩ mbojape'i, ha'e vy eru apy oka katy. Ha'e gui mae ejapove ju ndejeupe ha'e ndepi'a pe avi.

¹⁴ Mba'eta po rami SENHOR Israel kuery ruete ijayvu: “Trigo oja py oĩ va'e ndopavei 'rã, ha'e azeite ndoatavei 'rã hyru py, yvy áry SENHOR ombo'oky e'ỹa ja”, he'i.

¹⁵ Ha'e ramo kunha va'e oo vy ojapo Elias ijayvuague. Ha'e rami rire kunha va'e ha'e hoo pygua kuery ha'e javi reve okaru okuapy, mbovy ára re e'ỹ.

¹⁶ Oja py trigo oĩ va'e ndopavei, azeite voi ndoatai hyru py, Elias pe SENHOR aipoe'i ukaague rami vy.

¹⁷ Ha'e va'e rire ma kunha hoo va'e pi'a imba'eaxy. Ha'e vy nda'eveive ovy vy omano.

¹⁸ Ha'e ramo kunha va'e aipoe'i Elias pe:

— Nhanderuete remimbo'e, mba'e tu xee ajapo ra'e? Tyrã pa xea py reju raka'e xereko vaiague re xemoma'endu'a aguã, ha'e va'ekue káuxa rive ava'i omano aguã?

¹⁹ Ha'e ramo Elias ombovai:

— Emboaxa ha'vy ndepi'a xevy — he'i. Ha'e vy ixy jyva áry gui ojopy vy ogueraa opy ja'o yvateve ha'e ae'i okeaty py. Ha'e vy omonheno ngupa rupi.

²⁰ Ha'e gui ma ojapukai oiny SENHOR pe. Ha'e vy aipoe'i:

— SENHOR Xeruete, kova'e imeve'ỹ va'e xemovaẽare voi ri ty rembojexavai ra'e, ipi'a rejuka vy — he'i.

²¹ Ha'e vy ava'i va'e áry rupi mboapykue onhenho vy ojapukai ju SENHOR pe. Ha'e vy aipoe'i:

— SENHOR Xerueite, ajerure ndevy, ejapo inhe'ẽ ojevvy vy hexe ju oĩ aguã rami — he'i.

²² Ha'e ramo Elias ayvu SENHOR oendu. Ha'e ramo ava'i nhe'ẽ ojevvy vy hexe oĩ ju. Ha'e rã oikove ju.

²³ Ha'e gui Elias ava'i va'e oupi vy opy ja'o gui ogueroguejy ju. Ha'e vy ixy pe ju ome'ẽ vy aipoe'i:

— Ne'exa, ndepi'a oikove ju ma — he'i.

²⁴ Ha'e ramo kunha va'e aipoe'i Elias pe:

— Namia py aỹ aikuaa ma ndee anhetẽ ae Nhanderuete remimbo'e reikoa, ha'e ndejuru rupi SENHOR ijayvua anhetẽ va'e meme.

18

Acabe pe Elias ojexa uka jevyague

¹ Are ma rire mboapy ma'etỹa py ma SENHOR oayvu ombou ju Elias pe. Ha'e vy aipoe'i:

— Tereo, ejexa uka ju huvixa Acabe pe, mba'eta ambo'oky ju 'rã yvy áry — he'i.

² Ha'e ramo Elias oo huvixa Acabe pe ojexa uka aguã. Ha'e va'e jave ma karuai nda'evei ete Samaria tetã py.

³ Ha'e gui Acabe oenoĩ mba'emo re opena va'ety Obadias. (Obadias ma SENHOR renonde ojererokyjea rupi ete oiko va'e.

⁴ Ha'e rami vy SENHOR pegua profeta kuery Jezabel ojuka ta jave Obadias cem profeta ogueraa vy mokoĩ itakua py onhomi. Cinquenta meme omboja'o vy ha'e kuery pe mbojape ha'e yy py omongaru jepi raka'e.)

⁵ Ha'e gui Acabe aipoe'i Obadias pe:

— Tereo xeyvy re yakã ryapy ha'e yupa ikuai va'e ha'e javi rupi. Xapy'a rei jajou 'rã nhuũ pyau xerymba kuery

kavaju ha'e mburika'i jaraa jepe nho aguã, omanomba e'ỹ aguã — he'i.

⁶ Ha'e gui mokoĩve ma yvy rupi joa katy e'ỹ oje'oi oikuaa pota aguã. Acabe oo peteĩ tape rupi, ha'e rã Obadias ma amboae tape rupi oo avi ha'e ae'i.

⁷ Ha'e gui Obadias tape rupi ooa rupi Elias reve nhovaexĩ xapy'a. Obadias oexa kuaa vy guenapy'ã re oĩ ngova yvy re omovaẽ reve. Ha'e vy aipoe'i:

— Xeruvixa Elias, ndee ae pa?

⁸ Ombovai:

— Xee ae ri. Ha'e gui tereo aipo're nderuvixa pe: “Pe py ma Elias oĩ”, 're — he'i.

⁹ Ha'e rami teĩ ha'e aipoe'i:

— Mba'e nunga py tu ajapo vai, Acabe po py xee nerembuguai xemboaxa aguã, xejuka aguã?

¹⁰ Anhetẽ ete SENHOR nderuete oikove va'e rupi aura vy aipoa'e: Mamo rã yvy regua ikuaia ha'e huvixa kuery ipo'akaa rupi ma voi xeruvixa guembuguai kuery omondouka ndereka vy. Ha'e gui ha'e pygua kuery “Apy ma noĩ”, he'i teĩ ha'e kuery pe huvixa oura uka guive nandejouague rami.

¹¹ Ha'e gui aỹ ma ndee aipo're kuri: “Tereo, aipo're nderuvixa pe: ‘Pe py ma Elias oĩ’”, 're uka xevy.

¹² Teĩ xapy'a rei ma ndea gui aa ramove SENHOR guigua Nhe'ẽ ndereraa ju 'rã, marã katy paa xee aikuaa e'ỹ re. Ha'e gui reĩague py huvixa Acabe aru vy ndorojoui ramo xejuka 'rã. Ha'e rami avi xee nerembuguai SENHOR re ajerovia va'e xekunumi guive.

¹³ Ha'e gui xeruvixa, ndevy pe nomombe'uai teve SENHOR pegua profeta kuery ajapo porãague Jezabel ojuka ta jave? Mba'eta SENHOR pegua profeta kuery va'e regua anhomí cem avakue, cingüenta meme anhomí peteĩ-teĩ henda itakua py, ha'e vy mbojape ha'e yy py amongaru va'ekue.

¹⁴ Ha'e gui aỹ ma ndee aipo're: “Tereo, aipo're nderuvixa pe: ‘Pe py ma oĩ Elias’ ”, 're uka. Ha'e ramo ma xejuka 'rã — he'i.

¹⁵ Ha'e gui Elias ombovai:

— Anhetẽ ete SENHOR ixondaro reta va'e henonde rupi aikoa va'e rekove rupi aura vy aipoa'e: Aỹve ajexa uka 'rã Acabe pe — he'i.

¹⁶ Ha'e ramo mae Obadias oo Acabe-a py, ixupe omombe'u. Ha'e ramo Acabe oo Elias reve ijayvu aguã katy.

¹⁷ Ha'e gui huvixa oexa vy aipoe'i:

— Israel kuery moangeko reiaty, ndee ae pa reiko?

¹⁸ Elias ombovai:

— Xee'ỹ ma Israel kuery moangekoa, ha'e rã ndee ae, ha'e nderu ro pygua kuery reve, mba'eta SENHOR ojapo uka va'ekue gui pejepe'a vy Baal kuery mboetea rupi peiko.

¹⁹ Ha'e gui aỹ ma xea py emboaty ukapa Israel kuery ha'e javi, Carmelo yvyty áry. Toupa avi quatrocentos e cinqüenta Baal pegua profeta kuery, ha'e quatrocentos profeta kuery yvyra ta'angaarã omopu'ã mbyre pegua, Jezabel omongaru jepi va'e — he'i.

Carmelo yvyty áry Baal pegua profeta kuery reve Elias joeko a'ã okuapyague

²⁰ Ha'e gui Israel kuery ikuaia rupi Acabe omondouka guembiguai kuery omombe'u va'erã. Ha'e vy omboaty profeta kuery Carmelo yvyty áry.

²¹ Ha'e rã heta va'e kuery ikuaia py Elias ovaẽ vy aipoe'i ha'e kuery pe:

— Raka'e peve 'rã tu pendepy'a py ndapeikuaai rei pekuapy mokoĩ rupi rei vy? SENHOR ae ri Nhanderute oiko ramo ixupe ete pendekuai. Ha'e'ỹ vy xapy'a rei Baal

ri Nhanderuete oiko ramo ixupe pendekuai — he'i. Ha'e ramo heta va'e kuery teĩve nombovai.

²² Ha'e gui Elias aipoe'ive ju heta va'e kuery pe:

— Xee anho'i aikove SENHOR pegua profeta kuery va'e regua. Ha'e rã Baal pegua profeta kuery ma quatrocentos e cinqüenta avakue ikuai.

²³ Aỹ ma peru orevy mokoĩ vaka ra'y. Tove amboae kuery ranhe toiporavo peteĩ vaka ra'y, ha'e tomboa'ypa. Ha'e vy tomoĩ xakã áry, teĩ tomboja eme guive tata. Ha'e gui xee voi amboae vaka ra'y areko katu vy amoĩ 'rã xakã áry, tata amboja e'ỹ re avi.

²⁴ Ha'e gui ma peẽ kuery pejapukai 'rã pekuapy penderuete rery rupi, ha'e rã xee ma SENHOR rery rupi 'rã ajapukai. Ha'e gui tata omboua py nhanembovai va'e jaikuaa 'rã Nhanderuete oikoa — he'i.

Ha'e ramo heta va'e kuery ombovai vy

— Ha'e rami ma ha'eva — he'i okuapy.

²⁵ Ha'e gui ma Elias aipoe'i Baal pegua profeta kuery pe:

— Aỹ peiporavo peteĩ vaka ra'y pendejeupe guarã. Peẽ kuery ranhe pereko katu, penderetave vy. Pejapukai penderuete rery rupi. Ha'e rami teĩ pemboja eme tata — he'i.

²⁶ Ha'e ramo ha'e kuery ranhe oiporavo okuapy peteĩ vaka ra'y ogueru pyre regua. Oguereko katupa ma vy ojavukai okuapy nguete Baal rery rupi. Ko'ẽmba'i guive kuaray mbyte peve aipoe'i okuapy:

— Baal, orembovai na! — he'i okuapy teĩ mamove gui nombovaia nhendui. Ha'e ramo opa marã opo-opo reve ojeroky oje'oivy altar ojapo va'ekue yvýry rupi.

²⁷ Kuaray mbyte jave ma Elias ojojai rei vy aipoe'i ha'e kuery pe:

— Pejapukai ratãve ke, mba'eta ha'e ma tuuete va'e vy xapy'a rei mba'emo re oikuaa pota ra'e, e'ỹ vy oo 'rã ra'e

jai katy, ha'e'ỹ vy amboae katy 'rã oguata ra'e, ha'e rami e'ỹ vy oke 'rã. Ha'e rami ri vy omyĩ 'rã nhi'ã oupy — he'i.

²⁸ Ha'e rami rã ha'e kuery ojavukai ratãve tema, ha'e gueko rami vy onhekyxĩ okuapy kyxe ha'e hu'y py, huguy onheẽmba peve.

²⁹ Kuaray mbyte rire ma teĩ ha'e kuery ojavukai teri, mba'emo aju guigua ome'ẽa aguã hora peve. Ha'e rami teĩ nombovaia nhendui, ndojapyxakaai ae tema.

³⁰ Ha'e gui mae ma Elias aipoe'i heta va'e kuery ha'e javi pe:

— Penhembojapa ke xere — he'i. Ha'e ramo heta va'e kuery onhembojapa hexe. Ha'e gui jypy Elias omoatyrõmba ju SENHOR pegua altar ivaipa va'ekue.

³¹ Ha'e vy doze ita ojou heruvy Jacó ra'y kuery mbovy pa ikuaiague rami. Ha'e va'e pe ma SENHOR ijayvu vy “Aỹ gui ma Israel 'rã nderery”, he'i raka'e.

³² Ha'e va'e ita py omoatyrõ ju altar SENHOR rery rupi guarã. Altar yvýry rupi ojo'o yy raperã tuvixave va'e, mba'emo ra'yĩ ryrukue vinte quilo va'e rami.

³³ Ha'e gui xakã omoĩ vy vaka ra'y omboa'ypa ha'e onhono xakã áry.

³⁴ Ha'e gui ma aipoe'i:

— Pemonyẽ ke irundy yryru. Penhoẽ xo'o áry, ha'e xakã ikuai va'e ha'e javi rupi.

Aipoe'ive ju:

— Teĩgue ju pejapo — he'i ramo ojapo ju okuapy.

Aipoe'ive ju:

— Teĩgue ju pejapo mboapykuerã — he'i ramo mboapykuea ma ojapo okuapy.

³⁵ Ha'e ramo altar yvýry rupi peve yy oxyry vy omonyẽmba ojo'oague.

³⁶ Ha'e gui mba'emo aju guigua ome'ẽa aguã jave ma profeta Elias ju onhemboja ouvvy vy aipoe'i:

— Xe-SENHOR Abraão ruete, Isaque ha'e Israel ruete va'e, aỹ gui toikuaa pavẽ ndee ae Israel kuery ruete reikoa, ha'e rã xee ma nerembiguai aikoa, ha'e ndeayvua rami ae kova'e nunga ha'e javi ajapoague.

³⁷ Xembovai ke SENHOR, xembovai ke, kova'e kuery oikuaapa aguã ndee ae SENHOR Oreruete reikoa, ha'e ndejeupe guarã ha'e kuery py'a rerupa jevy 'rãa — he'i.

³⁸ Ha'e gui ma SENHOR-a gui tata ho'a vy oapypa xo'o omoĩ mbyre, xakã, ita ha'e yvy voi, omombirupa avi yy ojo'oague rupi oĩ va'ekue.

³⁹ Ha'e nunga heta va'e kuery oexa vy guenapy'ã re ikuai ngova yvy re omovaẽmba reve. Ha'e vy aipoe'i:

— SENHOR ae ma Nhanderuete! SENHOR ae ma Nhanderuete! — he'i okuapy.

⁴⁰ Ha'e ramo Elias aipoe'i ha'e kuery pe:

— Pejopypa na Baal pegua profeta kuery, neĩ peteĩve oo jepe e'ỹ aguã — he'i. Ha'e ramo ojopypa ramo Elias ogueraa ukapa Quisom yakã katy, ojukapa okuapy ha'e py.

Oky aguã re Elias ojerureague

⁴¹ Ha'e gui ma Elias aipoe'i Acabe pe:

— Tereo, ekaru ha'e ey'u, mba'eta onhendu ma ouvvy oky ja'ea revovo! — he'i.

⁴² Ha'e ramo Acabe oy'u ha'e okaru aguã katy oo jave Elias oẽ ovy Carmelo yvyty re. Ha'e py ojero'a oiny yvy katy, guenapy'ã re ngova omovaẽ reve.

⁴³ Ha'e vy aipoe'i guembiguai kunumi va'e pe:

— Tereo, ema'ẽ ye'ẽ katy.

Ha'e rã kunumi va'e oo vy oma'ẽ. Ha'e vy ombovai:

— Ndaexai mba'eve — he'i.

Ha'e rã Elias aipoe'i ixupe:

— Tereo ju ha'vy.

Ha'ekue rami sete-kue peve oiko.

⁴⁴ Ha'e gui sete-kuea py ma aipoe'i:

— Aỹ ma ye'ẽ gui oẽ jekuaa ovy peteĩ arai, teĩ nhandepo rami kyrĩ'i va'e guive — he'i.

Ha'e rã ombovai:

— Tereo ha'vy aipo're Acabe pe: “Ereko katu na ndekaróxa ha'e tereo katu, oky ndejoko e'ỹ aguã”, 're.

⁴⁵ Ha'e gui are e'ỹ'i re yva pytũmba araipe vy. Ha'e vy yvytu ha'e oky vaipa. Ha'e rã Acabe okaróxa py oĩ vy ojepe'a ma ovy Jezreel tetã katy.

⁴⁶ Ha'e rã Elias re SENHOR opo omoĩ ramo ojeku'akua rire onha ovy Acabe renonde, Jezreel tetã py jaikea'i peve.

19

Horebe yvyty py Elias oikoague

¹ Ha'e gui Jezabel pe Acabe omombe'upa Elias ojapo va'ekue, Baal pegua profeta kuery kyxé py ojuka ukapaague guive.

² Ha'e ramo Elias oĩa py Jezabel omondouka peteĩ guembiguai ixupe aipoe'i va'erã: “Ko'ẽ rã kova'e hora ojeupity peve xee nderekove ndaípe'ai ramo amboae kuery re rejapoague rami, tuuete kuery ikuai va'e taxerereko axy oipotaa rami”, he'i uka.

³ Ha'e rami rã Elias okyje vy opu'ã ovy. Ojeayvu vy Berseba tetã py ovaẽ, Judá yvy re ae. Ha'e py oeja ovy guembiguai kunumi va'e.

⁴ Ha'e gui ha'e anho oove ju tekoa e'ỹa katy, peteĩ ára re oguata. Ha'e py ovaẽ vy oguapy oiny peteĩ vyvra zimbro hi'aĩ va'e yvypy py. Ha'e vy ojerure oiny omano aguã re. Ha'e vy aipoe'i:

— SENHOR, ha'eve ma, aỹ eípe'a xerekove, mba'eta xeru kuery gui xereko porãve va'e'ỹ ae — he'i.

⁵ Ha'e vy onheno vy oke oupy zimbro hi'aĩ va'e guy py.

Ha'e gui ma peteĩ anjo omomyĩ vy

— Evy ke, ekaru — he'i.

⁶ Ha'e rã oma'ẽ vy oakã yvy'iry oexa peteĩ mbojape ita raku áry ojy va'ekue, ha'e peteĩ yryru. Ha'e vy okaru ha'e oy'u. Ha'e gui oke ju.

⁷ Teĩgue ju ou SENHOR guigua anjo. Omomyĩ vy aipoe'i ixupe:

— Evy ke, ekaru, mba'eta reguata aguã mombyry vaipa teri — he'i.

⁸ Ha'e ramo ovy vy okaru ha'e oy'u ju. Ha'e va'e tembi'u gui imbaraeete ma vy oguatave ju quarenta ára ha'e quarenta pytũ re, Nhanderueete pegua Horebe yvyty py ovaẽ peve.

⁹ Ha'e py ma peteĩ itakua oĩ va'e py oike vy oaxa oiny peteĩ pytũ. Ha'e gui ixupe SENHOR oayvu ombou vy aipoe'i:

— Elias, mba'e tu rejapo reiny apy?

¹⁰ Elias ombovai:

— Xee ma SENHOR Xerueete ixondaro reta va'e pe aikoa rupi nda'evei ete, mba'eta Israel kuery hexaraipa ma okuapy ndereve guarã rejapo va'ekue gui. Ha'e rami vy oitypa altar ndevy guarã ojapo mbyre, kyxe py ojukapa guive ndevygua profeta kuery. Aỹ xee anho'i ma aikove, ha'e xee voi xereka okuapy xejuka aguã — he'i.*

¹¹ Ha'e ramo Nhanderueete aipoe'i ixupe:

— Eẽ ha'e he'ã kova'e yvyty re SENHOR renonde — he'i.

Ha'e gui ma SENHOR oaxa ovy. Jypy peteĩ yvyty vaikue oitypa yvyty ikuai va'e, omboa'ypa avi ovy itaova SENHOR renonde rupi. Ha'e rami teĩ yvyty py ma SENHOR noĩ ra'e. Ha'e gui yvyty rire ma yvy ju oryryipa, teĩ yvy oryryia py ma SENHOR noĩ avi.

¹² Ha'e gui yvy oryryi rire ojekuaa tata, teĩ SENHOR ma noĩ tata py. Ha'e gui ma tata oaxa rire peteĩ ayvu onhendu mbeguei'i ha'e ha'eve rei'i va'e.

* 19:10 Romanos 11.3-4

¹³ Ha'e va'e ma Elias oendu vy oao puku apy py ngova omo'ã reve oẽ vy ho'ã itakua rokẽ py.

Ha'e gui ma ixupe ou peteĩ ayvu.

— Elias, mba'e tu rejapo re'amy apy? — he'i ju.

¹⁴ Ombovai:

— Xee ma SENHOR Xeruede ixondaro reta va'e pe aikoa rupi nda'evei ete, mba'eta Israel kuery hexaraipa ma okuapy ndereve guarã reja va'ekue gui. Ha'e rami vy oitypa altar ndevy guarã ojapo mbyre, ha'e kyxe py ojukapa ndevyguá profeta kuery. Aỹ xee anho'i ma aikove, ha'e xee voi xereka okuapy xejuka aguã — he'i.

¹⁵ SENHOR aipoe'i ixupe:

— Tereo, ejevuy ju rejuague katy ae, Damasco regua tekoa e'ỹa katy. Ha'e py revaẽ vy emoĩ Hazael Síria pygua huvixarã.

¹⁶ Ninsi ra'y Jeú remoĩ avi 'rã Israel pygua huvixarã. Ha'e gui Abel-Meolá pygua Safate ra'y Eliseu ma remoĩ 'rã profeta-rã nderekovia.

¹⁷ Ha'e gui Hazael kyxe gui oo jepe va'ekue ma Jeú 'rã ojuka, ha'e Jeú kyxe gui oo jepe va'ekue ma Eliseu 'rã ojuka.

¹⁸ Ha'e gui xejeupe guarã amoingove ma voi sete mil Israel kuery va'e regua. Ha'e va'e kuery ma Baal renonde guenapy'ã re oĩ va'e'ỹ, ha'e ha'angaa ojuru rayvu va'e'ỹ meme.

Elias ngupive guarã Eliseu oenoĩague

¹⁹ Ha'e gui Elias oo vy ojou Safate ra'y Eliseu, doze canga vaka omba'eapo va'e reve yvy oikaraña jave, ha'e rã ha'e ma doze-a va'e ogueraa. Ha'e rupi Elias oaxa ovy vy Eliseu kupe re omombo oao puku.

²⁰ Ha'e ramo Eliseu vaka oejapa vy onha ouvy Elias rakykue. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Taa ranhe taxarura xeru ha'e ha'i pe ayvua rupi, ha'e gui ma aa 'rã nderupive.

Elias ombovai:

— Tereo ha'vy, ha'e gui ejevy ju. Mba'eta reikuaa porã ma ndevy ajapoague — he'i.

²¹ Elias oĩa gui Eliseu ojepe'a ranhe vy ojevy mokoĩ vaka omba'eapo va'e ikuaia py. Mokoĩve ojopy vy ojuka, ha'e ijaju'y regua canga omoendy vy oexy ho'okue. Ha'e vy heta va'e kuery pe ome'ẽmba ramo ho'upa okuapy. Ha'e gui mae ma ojepe'a ouvy vy Elias rupive oo ipytyvõarã.

20

Acabe Síria pygua kuery re ipo'akaague

¹ Ha'e gui Síria pygua huvixa Ben-Hadade omboatypa oxondaro kuery ha'e javi. Hexeve ikuai avi trinta e dois huvixa kuery, kavaju kuery ha'e karóxa. Ha'e kuery oje'oi vy Samaria tetã ojokopa ha'e kuery rovai opu'ãa rupi.

² Ha'e gui tetã katy omondouka Israel kuery ruvixa Acabe pe imombe'uarã kuery.

³ Ha'e vy aipoe'i okuapy ixupe:

— Po rami ijayvu Ben-Hadade: “Prata ha'e ouro rereko va'e ma xemba'e ae. Ha'e ndera'yxy kuery ha'e ndera'y ipo'akakueve voi xemba'e meme 'rã!’ he'i.

⁴ Ha'e rã Israel pygua huvixa ombovai:

— Xeruvixa, ndeayvua rami ae tema toiko. Xee ha'e opa mba'e areko va'e ha'e javi ma ndevy guarã meme — he'i.

⁵ Ha'e gui imombe'uare kuery teĩgue ju ou vy aipoe'i okuapy:

— Po rami ijayvuve Ben-Hadade: “Ndea py anhetẽ amondouka va'ekue pe aipoa'e uka: ‘Xevy remboaxa mate 'rã prata ha'e ouro, ha'e gui ndera'yxy ha'e ndera'y kuery’, ha'e uka va'ekue.

⁶ Ha'ekue rami ae teĩ ko'ẽ rã, kova'e hora ojeupity jevya py xerembiguai kuery ambou ju 'rã. Ha'e va'e kuery ma nderopy rupi oike vy oexapa 'rã, nerembiguai kuery opena va'ety ro rupi guive. Ha'e vy oi'pe'a 'rã heravy iporãgueve oexa va'e rei", he'i.

⁷ Ha'e nunga Israel pygua huvixa oendu vy oenoĩ ukapa nhomongeta va'ety kuery oyvy re ikuai va'e. Ha'e vy aipoe'i ha'e kuery pe:

— Peikuaa ae ha'e va'e ava ha'eve'ỹ va'e anho ojapoxe oikovya. Mba'eta xera'yxy ha'e xera'y kuery, ha'e gui prata ha'e ouro guive ome'ẽ ukapa ramo xee name'ẽxe e'ỹi — he'i.

⁸ Ha'e ramo nhomongeta va'ety kuery ha'e heta va'e kuery ha'e javi aipoe'i okuapy ixupe:

— Ejapyxaka rei eme ta'vy ijayvua re, ejapo eme guive.

⁹ Ha'e ramo huvixa ombovai Ben-Hadade rembiguai kuery pe:

— Aipopeje penderuvixa pe: “Jypy xee nerembiguai pe rejerure ukaague ajapo ta va'ekue. Ha'e rã angegua ma ndajapo reguai”, peje. Ha'e rami ombovai ramo tembiguai kuery ojevy vy omombe'upa.

¹⁰ Ha'e gui Ben-Hadade omondoukave ju imombe'uarã kuery. Ha'e vy aipoe'i:

— Xapy'a rei Samaria guigua yvy ku'i xerupivegua kuery po tynyẽmba aguã rami peve teĩ opyta ramo tuuete kuery ikuai va'e taxerereko axy oipotaa rami — he'i.*

¹¹ Ha'e rã Israel pygua huvixa ombovai:

— Aipopeje ixupe: “Joe opu'ã aguã onhemoatyrõ teri reve oiko va'e ma nda'evei ijayvu aguã joity maague gui ojevy va'ekue ijayvua rami rive”, peje 'rã.

* 20:10 Ha'e rami Ben-Hadade ouraa rupi ijayvu Samaria tetã omomba ete aguã re.

¹² Ha'e rami ombovaiague Ben-Hadade oendu oo py huvixa kuery mboae reve oy'u okuapya py. Ha'e vy aipoe'i guembiguai pe:

— Peiko katu pavē ha'vy — he'i ramo oiko katupa ma tetã pygua kuery rovai opu'ã aguã.

¹³ Ha'e gui ma Israel pygua huvixa Acabe-a py ovaē peteĩ profeta. Ha'e vy aipoe'i ixupe:

— Po rami ijayvu SENHOR: “Rexa pa peva'e avakue nhomboaty va'e ha'e javi? Ha'e va'e kuery ma kova'e árave amboaxapa 'rã ndepo py. Ha'e ramo reikuaa 'rã xee ae SENHOR aikoa”, he'i.

¹⁴ Ha'e ramo Acabe oporandu:

— Mava'e kuery po rupi 'rã ha'vy aity uka?

Profeta ombovai:

— Po rami SENHOR ijayvu: “Kunumigue xondaro ruvixa kuery rembiguai ikuai va'e po rupi 'rã reity uka”, he'i.

Ha'e ramo Acabe oporanduve ju:

— Mava'e ranhe 'rã tu omboyppy joe opu'ã aguã?

— Ndee ae 'rã ri — he'i profeta.

¹⁵ Ha'e ramo oipapa ukapa kunumigue xondaro ruvixa kuery rembiguai ikuai va'e. Ha'e ramo duzentos e trinta e dois oikuaa. Ha'e gui Israel kuery ha'e javi ju oipapa uka vy sete mil oikuaa.

¹⁶ Kuaray mbyte jave ha'e kuery oje'oi. Ha'e va'e jave py Ben-Hadade ma opy oy'u tema oiny, oka'upa rei guive okuapy, huvixa kuery mboae trinta e dois oipytyvõa rupi ikuai va'e reve.

¹⁷ Ha'e gui kunumigue ranhe tenonde jogueraa, huvixa kuery rembiguai va'e. Ha'e ramo oexa pota va'erã Ben-Hadade omondouka va'ekue oexa vy

— Samaria tetã gui ou jekuaa avakue — he'i uka ixupe.

¹⁸ Ombovai:

— Ha'e kuery ma xapy'a rei peteĩ rami nhandekuai aguã re ojerure vy ou ramo pejopya rive 'rã oikove reve. Orere opu'ã aguã ri ou teĩ ha'e rami ae avi pejopya rive 'rã oikove reve — he'i.

¹⁹ Ha'e gui tetã gui kunumigue huvixa kuery rembiguai va'e jogueru, ha'e hupive xondaro kuery ha'e javi ou va'e ma

²⁰ peteĩ-teĩ ojuka avakue ojee opu'ã va'e. Ha'e ramo Síria pygua kuery onhamba ramo Israel kuery oje'oi hakykue. Ha'e rã Síria pygua huvixa Ben-Hadade ma kavaju áry oo jepe, kavaju árygua kuery mboae reve.

²¹ Ha'e gui Israel pygua huvixa ou vy ojukapa kavaju, karóxa guive ombovaipa. Ha'e vy ojuka reta avi Síria pygua kuery.

²² Ha'e gui Israel pygua huvixaa py profeta ou jevy vy aipoe'i ixupe:

— Tereo, ha'e enhemombaraeteve na. Eikuaa pota porã mba'e pa rejapo aguã re, mba'eta peteĩ ma'etýa py Síria pygua huvixa ou jevy 'rã nderovai — he'i.

²³ Ha'e gui Síria pygua huvixa rembiguai kuery aipoe'i okuapy ixupe:

— Israel kuery ruete nhi'ã yvyty rupi rive ipo'aka va'e. Ha'e nunga rupi ae ipo'aka karamboae nhande kuery re. Ha'e rã yvy joja reia rupi ri ha'e kuery rovai nhapu'ã vy nhande ju 'rã jaity ha'e kuery.

²⁴ Ha'e nunga rupi ejapo po rami: Reipe'apa 'rã huvixa ndereve ikuai va'ekue ha'e javi, ha'e hekovia remoĩ 'rã xondaro ruvixa ae.

²⁵ Ha'e gui rejouve ju 'rã xondaro kuery, omanomba va'ekue hetaa rami ae. Ha'ekue rami ae ju 'rã rejou kavaju ha'e karóxa voi. Ha'e gui yvy joja reia rupi ha'e kuery rovai nhapu'ã vy nhi'ã jaitypa 'rã — he'i okuapy. Ha'e rami ha'e kuery ijayvua oendu ma vy ha'e rami ae ju ojapo.

²⁶ Ha'e gui peteĩ ma'etỹa py Ben-Hadade oo jevy vy Síria pygua xondaro kuery re oexa potapa. Ha'e vy Afeca katy ogueraa Israel kuery re opu'ã aguã.

²⁷ Ha'e gui Israel kuery re voi oexa potaa, ha'e ho'u va'erã ogueraa reve oje'oi amboae kuery rovai. Israel kuery ma amboae kuery renonde ikuaiia py mokoĩ henda py mbovy'i e'ỹ kavara kuery rami rive'i ojekuaa. Ha'e rã Síria pygua kuery ma yvy jojaa opa rupi ikuai.

²⁸ Ha'e gui ovaẽ peteĩ ava Nhanderujete remimbo'e. Ha'e vy Israel pygua huvixa pe ijayvu vy aipoe'i:

— Po rami SENHOR ijayvu: “Síria pygua kuery aipoe'i: ‘SENHOR ma yvyty rupi anho ri ipo'aka va'e, yvyugua rupi ipo'aka va'e'ỹ', he'i okuapy teĩ xee ma ndepo py amboaxapa rã peva'e kuery ha'e javi. Ha'e ramia py reikuaa aguã xee ae SENHOR aikoá”, he'i.

²⁹ Ha'e gui sete ára re ikuai joexei'i. Sete araa py ma omboypy okuapy joe opu'ã aguã. Ha'e vy Israel kuery ma peteĩ ára pyve cem mil avakue vyvoi ojuka Síria pygua xondaro kuery yvy rupigua.

³⁰ Ha'e ramo hembyrekue ma Afeca katy onhamba vy oikepa jogueravy tetã py. Tetã kora ma vinte e sete mil avakue hembyre va'ekue áry ho'a ramo omanomba. Ha'e rã Ben-Hadade ma onha vy tetã katy ou vy onhemi peteĩ opy ja'o py.

³¹ Ha'e gui ixupe hembiguai kuery aipoe'i:

— Ma'ẽ, roendu ma Israel pygua huvixa kuery nhomboaxya rupi ikuaiia. Ha'e nunga rupi nhandejee nhamoĩ 'rã ajukue voxa guigua rive, ha'e nhaneakã rupi ixã nhaimama 'rã heravy, Israel pygua huvixaa py nhaẽ aguã. Xapy'a rei ma nandejukai nho 'rã — he'i okuapy.

³² Ha'e rami ojee omoĩ okuapy ajukue voxa guigua, ha'e oakã rupi ixã omoĩ va'e reve oẽ okuapy Israel pygua huvixaa py. Ha'e vy ixupe aipoe'i okuapy:

— Nerembiguai Ben-Hadade aipoe'i uka: “Xejuka eme nho ta'vy”, he'i uka.

Ha'e rã Acabe ombovai:

— Oikove teri ri ty'y? Ha'e ma xeryvy — he'i.

³³ Ha'e rami ijayvu rã avakue ipy'a guaxuve vy ombovai ju aipoe'iague rami.

— Ben-Hadade ma nderyvy ae! — he'i okuapy ramo ombovai:

— Peju ha'vy peru xea py — he'i. Ha'e ramo mae Ben-Hadade oẽ ouvy oĩa katy. Ha'e rã oguerojeupi okaróxa py ae.

³⁴ Ben-Hadade aipoe'i Acabe pe:

— Ndevy amboaxapa ju 'rã tetã nderu gui xeru oipe'a va'ekue. Damasco py ae 'rã remondouka ndevyguá mba'emo vendea kuery, xeru Samaria py ojapoague rami.

Acabe ombovai:

— Ha'e gui xee ma romondouka porã ju 'rã, ndereve peteĩ rami nhandekuai aguã regua ajapo va'erã rami vy — he'i. Ha'e vy hexeve peteĩ rami ikuai aguã ojapo ma vy omondouka ju.

³⁵ Ha'e ramo peteĩ profeta remimbo'e aipoe'i oirũ pe SENHOR aipoe'iague rami vy:

— Ejeai ha'vy xere — he'i oirũ pe teĩ irũ ndojeaixei.

³⁶ Ha'e ramo aipoe'i ixupe:

— Ndee ma SENHOR nerenhe'ẽ rendui rire aỹ'i xea gui rejepe'a ramove peteĩ guary ou vy ndejuka 'rã — he'i. Ha'e gui ojepe'a ovy ramove peteĩ guary ovaexĩ vy ojuka.

³⁷ Ha'e gui profeta ma ava mboae ju ojou vy aipoe'i ixupe:

— Ejeai xere — he'i ramove ojeai vy oity.

³⁸ Ha'e gui profeta oo tape huvixa ouaty va'e rupi teĩ ngova omo'ãmba reve hi'aĩ ojexa kuaa uka e'ỹ aguã.†

† 20:38 Profeta ombojeaixei ojee huvixa oexa vy oikuaa e'ỹ aguã profeta oikoa.

³⁹ Huvixa oaxa rã ojapukai vy aipoe'i:

— Xee nerembiguai ma joe opu'ãa mbyte py aiko jave xea py xeirũ ou vy ogueru peteĩ ava xea py. Ha'e vy aipoe'i xevy: “Epena ke kova'e ava re, mba'eta kova'e okanhry ri ramo ndee ae 'rã remboekovia nderekove py, ha'e rami e'ỹ ri vy hekovia reme'ẽ 'rã trinta e cinco quilos prata guigua”, he'i va'ekue xevy.

⁴⁰ Ha'e gui xee nerembiguai xereko eta rei jave ava va'e oo ma ra'e — he'i.

Ha'e ramo Israel pygua huvixa ombovai:

— Nembopagaa 'rã ndee ae aipo'reague rami vy — he'i.

⁴¹ Ha'e ramove oakã oimamaague omboi vyvoi ngova gui. Ha'e ramo mae ma Israel pygua huvixa oexa kuaa ramo profeta kuery va'e regua ae ra'e.

⁴² Ha'e vy aipoe'i huvixa pe:

— Po rami SENHOR ijayvu: “Ndee ma ava ndepo py opaga aguã amboaxa va'ekue, teĩ repoi rire ma hekovia aipe'a 'rã nderekove, ha'e ixupegua kuery ikuai axy 'rãgue py ndevyguia kuery 'rã ikuai axy”, he'i uka ndevy.

⁴³ Ha'e ramo Israel pygua huvixa oo ju ngoo katy, ndojou porãi ha'e nonhenhandu porãvei reve. Ha'e vy Samaria tetã py ju ovaẽ.

21

Acabe pe Nabote omba'e uvaty novendexeiaque

¹ Ha'e va'e rire ma pova'e oiko. Jezreel pygua Nabote hery va'e ogueroko peteĩ uvaty. Jezreel py ae onhotỹ va'ekue Samaria pygua huvixa Acabe ro yvy'iry.

² Ha'e gui Acabe aipoe'i Nabote pe:

— Eme'ẽ na nemba'e uvaty xe-hortarã, mba'eta xero yvy'iry opyta. Ha'e rã hekovia ame'ẽ 'rã uvaty mboae iporãve va'e. Ha'e rami e'ỹ vy amboae rami reipota ramo ndevy ame'ẽ 'rã peráta hepya rami ae tema.

³ Nabote ombovai Acabe pe:

— SENHOR taxejoko xeramoĩ kuery yvy oeja va'ekue joupe amboaxa e'ỹ aguã — he'i.

⁴ Ha'e gui Acabe ma ndojou porãi ha'e nda'evei ete reve ooju ngoo py, ixupe Jezreel pygua Nabote “Ndevy name'ëi 'rã xeramoĩ kuery yvy oeja va'ekue”, he'i rire. Ha'e vy ngupa rupi onhenou oupy vy hovai katy ngova ombojere vy neĩ ndokaru potai.

⁵ Ha'e gui ituia py ta'yxy Jezabel ou vy oporandu:

— Mba'e tu oĩ ha'e rami ete nderejou porãi va'e nenhe'ẽ py, neĩ nderekarui aguã?

⁶ Ime ombovai:

— Mba'eta Jezreel pygua Nabote pe “Emboekovia na nde'uvaty peráta re, e'ỹ vy reipotaa rami amboae uvaty ame'ẽ va'erã re”, ha'e ramo ombovai: “Ndevy name'ëi 'rã xe'uvaty”, he'i.

⁷ Ha'e ramo ta'yxy Jezabel aipoe'i:

— Israel kuery ruvixa e'ỹ ri ty'y ndee reiko? Evy ke, ekaru, ha'e evy'a guive ndepy'a py. Ha'e rã xee ma ndepo py amboaxa 'rã Jezreel pygua Nabote uvaty — he'i.

Jezabel Nabote ojuka ukaague

⁸ Ha'e gui Acabe rery rupi ta'yxy ombopara kuaxia. Acabe rery oĩa reve guive omboja vy ogueraa uka Nabote rekoa py nhomongeta va'ety ha'e yvatekueve ikuai va'e pe.

⁹ Ha'e vy kuaxia re ombopara vy aipoe'i: “Pejapo okaru e'ỹ re ikuai aguã, ha'e gui peru Nabote heta va'e kuery renonde.

¹⁰ Henonde py peru avi 'rã mokoĩ avakue heko vai va'e hexe ijayvu rive va'erã, 'Nabote ijayvu vai Nhanderuete ha'e huvixa rovai', he'i aguã. Ha'e gui ma tetã gui peraa 'rã mombyrya py, ha'e pejapipa 'rã ita py omano peve”, he'i ombopara vy.

¹¹ Ha'e gui ma ha'e va'e tetã pygua nhomongeta va'ety kuery ha'e yvatekueve ojapo okuapy Jezabel aipoe'iague rami, kuaxia para ogueraa uka va'ekue re oĩa rami ae.

¹² Ha'e rami vy omombe'u peteĩ ára re okaru e'ỹ re ikuai aguã. Ha'e vy heta va'e kuery renonde ogueru Nabote.

¹³ Henonde py ogueru avi mokoĩ avakue heko vai va'e. Heta va'e kuery oendua py ijayvu rive Nabote rovai.

— Ijayvu vai Nhanderuete ha'e huvixa rovai — he'i okuapy. Ha'e ramo tetã gui ogueraa okuapy vy ita py ojapipa, ha'e rã omano.

¹⁴ Ha'e va'e rire Jezabel pe omombe'u uka Nabote ojapipaa rã omano maa.

¹⁵ Ha'e gui Nabote ojapipaa rã omano maa Jezabel oendu vy aipoe'i Acabe pe:

— Epu'ã ke, ha'e ejopy uvaty Jezreel pygua Nabote peráta re nomboekoviaxe'i va'ekue. Mba'eta Nabote ndoikovevei ma, omano ma — he'i.

¹⁶ Nabote omano maa Acabe oendu vy opu'ã ju, ha'e Nabote mba'ekue uvaty katy oo ojopy aguã.

Acabe ha'e Jezabel pe Elias ijayvu poyiague

¹⁷ Ha'e gui ma Tisbé pygua Elias pe SENHOR oayvu ombou vy aipoe'i:

¹⁸ — Epu'ã ke, tereo revaexĩ aguã Israel pygua huvixa Acabe Samaria py hekoa va'e. Nabote mba'ekue uvaty py 'rã rexa, ojeupe guarã ojopy aguã ooague py.

¹⁹ Ixupe ndeayvu vy aipo're: “Po rami SENHOR ijayvu: ‘Rejojuka uka ma, ha'e gui rejapo vaive vy imba'ekue'i ae reipe'apa ta?’ he'i. Po rami SENHOR ijayvuve ju: ‘Nabote ruguy jagua oy'uague py ae ju oy'u avi 'rã nderuguy’, he'i”, 're 'rã.

²⁰ Ha'e gui Acabe Elias oexa vy oporandu ixupe:

— Aỹ pa xejou ma, xerovaigua?

Elias ombovai:

— Tá, rojou ae ma, mba'eta renheme'ẽ ma SENHOR renonde ha'eve'yẽ va'e rejapo aguã.

²¹ Po rami SENHOR ijayvu ndere: “Ne'exa, ndere ambou 'rã mba'emo vai. Ha'e rami vy amokanhymba 'rã neramymino kuery, Israel gui amomba 'rã ndee Acabe ramymino kuery avakue ikuai va'e ma guive rã, escravo e'yẽ vy ikuai rive'i va'ekue teĩ.

²² Ndero pygua kuery re ajapo 'rã Nebate ra'y Jeroboão ro pygua kuery re ajapoague ramigua, ha'e Aías ra'y Baasa ro pygua re, xembopoxy rei rire, ha'e Israel kuery oguerojejavypa ague re”, he'i.

²³ Ha'e gui Jezabel re voi SENHOR ijayvu: “Jezreel tetã py ae jagua ho'upa 'rã Jezabel retekue.

²⁴ Acabe kuery va'e regua tetã rupi omano rã jagua ho'upa 'rã, ha'e rã mba'ety rupi omano ramo ma guyra oveve va'e 'rã ho'upa”, he'i.

²⁵ Mava'eve ndoikoi raka'e Acabe rami ete, mba'eta onheme'ẽ rei SENHOR renonde ha'eve'yẽ va'e ojapo aguã, ta'yxy Jezabel ombo'eague rami rive.

²⁶ Mba'eta mba'emo ra'angaa re rive ojeroviaa rupi oiko vy ojapo ha'eve'yẽ ete va'e, amorreu kuery ojapoague ramigua meme. Ha'e va'e kuery ma SENHOR oipe'apa Israel kuery ikuai aguã gui.

²⁷ Ha'e gui ma ha'e va'e ayvu Acabe oendu vy omondropa oao, ha'e ajukue voxa guigua py rive onheovãmba vy okaru e'yẽ re oiko. Voxa py guive oke, ha'e oakã oity rei reve oiko.

²⁸ Ha'e gui SENHOR oayvu ombou ju Tisbé pygua Elias pe. Ha'e vy aipoe'i:

²⁹ — Rexa pa Acabe xerenonde onhemo'yvyĩ'i oikovya? Xerenonde onhemo'yvyĩ'i ramo ma oikove teria ja namboui 'rã mba'emo vai ambou 'rã va'ekue. Ha'e rã ta'y ju ma oĩ jave ambou 'rã hoo pygua kuery re.

22

2 Crônicas 18.1-3

¹ Mboapy ma'etỹ oaxa Síria ha'e Israel kuery reve joe opu'ã ve'ỹ re.

² Ha'e gui mboapy ma'etỹa py ma Judá pygua huvixa Josafá oo joexa aguã Israel pygua huvixa reve.

³ Ha'e jave py Israel pygua huvixa aipoe'i guembiguai kuery pe:

— Ndapeikuaai ri ty'y Ramote-Gileade tetã nhanemba'erã opytaa? Mba'exa tu ha'vy ndajaa potai teri Síria pygua huvixa po gui jaipe'a ju aguã? — he'i.

⁴ Huvixa Josafá pe ju oporandu:

— Ndee pa reo avi 'rã orereve Ramote-Gileade re ropu'ã aguã katy?

Josafá ombovai Israel pygua huvixa:

— Xee ma aiko 'rã ndereve, xevygua kuery voi ndevygua kuery revegua ae avi 'rã, xerymba kuery kavaju voi nerymba kuery kavaju rami avi 'rã ikuai — he'i.

2 Crônicas 18.4-11

⁵ Ha'e gui Josafá aipoe'ive ju Israel pygua huvixa pe:

— Eikuaa pota ranhe ke SENHOR ijayvua re — he'i.

⁶ Ha'e ramo Israel pygua huvixa omboatypa profeta kuery, quatrocentos avakue ha'e javi vy. Ha'e vy aipoe'i ha'e kuery pe:

— Taa pa Ramote-Gileade re apu'ã aguã, tyrã pa taa eme?

Ha'e kuery ombovai vy

— Tereo oreruvixa, mba'eta SENHOR omboaxapa 'rã ndepo py — he'i okuapy.

⁷ Ha'e rã Josafá ma aipoe'i:

— Nda'ipoi teri pa apy profeta SENHOR pegua ete jaikuaa pota ranhe aguã?

⁸ Israel pygua huvixa ombovai Josafá pe.

— Peteĩ'i teri oiko ha'e va'e rupi SENHOR ayvu re jaikuaa pota aguã. Ha'e rami avi hexe ma xee ndaxea'ei, mba'eta xerenonderã re nomombe'ui iporã va'e, iporã e'ỹ va'e anho. Ha'e va'e ma Inlá ra'y Micaías — he'i.

Ha'e rã Josafá aipoe'i:

— Huvixa, ha'e rami ndeayvu eme.

⁹ Ha'e gui Israel pygua huvixa ma peteĩ guembiguai oenoĩ vy ixupe aipoe'i:

— Tou vyvoi ta'vy xea py Inlá ra'y Micaías — he'i.

¹⁰ Ha'e va'e jave py ma Israel pygua huvixa ha'e Judá pygua huvixa reve jogueroguapy nhoguenoiny peteĩ-teĩ guenda py ae, ha'e huvixa pegua ao py ae onhemonde reve, Samaria tetã oike ovya rokẽ yvýry, mba'emo moa'yĩaty py. Ha'e kuery renonde ma profeta kuery ha'e javi ijayvu okuapy.

¹¹ Ha'e gui Quenaana ra'y Zedequias ma vaka rakua ra'angaa oguereko ferro gui ojapo va'ekue. Ha'e vy aipoe'i:

— Po rami SENHOR ijayvu: “Kova'e ramigua py reipyxo 'rã Síria pygua kuery reitypa peve”, he'i.

¹² Ha'e gui profeta mboae kuery pova'e ayvu rupi meme ijayvu okuapy.

— Oreruvixa, tereo ke Ramote-Gileade katy, ha'e py ma ndepo'aka 'rã, mba'eta SENHOR omboaxapa 'rã ndepo py — he'i okuapy.

2 Crônicas 18.12-27

¹³ Ha'e gui tembiguai Micaías reruarã oo va'ekue ixupe ijayvu vy aipoe'i:

— Ma'ẽ, profeta kuery ikuai va'e ma peteĩ'i rami ijayvu kuri huvixa pe mba'emo porã re anho. Ndee voi ndeayvu 'rãgue ha'e kuery ijayvuague rami ae, mba'emo porã re anho.

¹⁴ Ha'e rã Micaías ombovai:

— Anhetē ete SENHOR oikove va'e rupi aura vy aipoa'e: Xee ma SENHOR aipoe'i ukaa rami ae 'rã xeayvu — he'i.

¹⁵ Ha'e gui ma huvixaa py ovaē ramove ixupe oporandu:

— Micaías, toroo ae pa Ramote-Gileade re ropu'ã vy, tyrã pa toroo eme?

Micaías ombovai:

— Tapeo, ha'e vy pendepo'aka 'rã, mba'eta ndepo py SENHOR omboaxapa 'rã — he'i.*

¹⁶ Ha'e rami rã huvixa aipoe'i ixupe:

— Mbovykue ma tu ndevy xeayvu, SENHOR rery rupi anhetē va'e re anho ndeayvu aguã?

¹⁷ Ha'e rã Micaías aipoe'i:

— Israel kuery aexapa vvyty áry rupi omoaĩmbaa ramo, vexa'i ija e'ỹ va'e rami. Ha'e ramo SENHOR aipoe'i: “Peva'e kuery ma ija e'ỹ va'e vy peteĩ-teĩ too porã ngoo katy”, he'i kuri xevy.

¹⁸ Ha'e ramo Israel pygua huvixa aipoe'i Josafá pe:

— Aipoa'e ae ma ndevy: “Ha'e va'e ma xerenonderã re nomombe'ui ae iporã va'e, ha'e rã iporã e'ỹ va'e anho”, ha'e ma voi kuri.

¹⁹ Ha'e gui ma Micaías ijayvuve tema:

— Endu ha'vy SENHOR ayvu. Xee aexa SENHOR guenda openaaty py oguapy oiny rã, ha'e oĩa py ikuai avi ixondaro kuery yva pygua ha'e javi, ijaxu e'ỹa re ha'e ijaxua re.

²⁰ SENHOR oporandu: “Mava'e 'rã tu Acabe mbotavyarã oo, Ramote-Gileade tetã py omano aguã?” he'i ramo peteĩ ma peteĩ rupi ijayvu, ha'e rã amboae ma amboae rami ijayvu.

²¹ Ha'e gui ma peteĩ nye'ẽ ou vy ojexa uka SENHOR renonde. Ha'e va'e aipoe'i: “Xee ma ambotavy 'rã” he'i. Ha'e rã SENHOR oporandu: “Mba'e py ha'vy?”

* 22:15 Micaías ma profeta ramigua kuery ayvu rupi rive ranhe ijayvu, anhetē va'e'ỹa rami oikuaa uka vy.

²² Ombovai: “Aa 'rã nhe'ẽ imbotavyarã aĩ ixupegua profeta kuery ha'e javi juru re”, he'i. Ha'e rami rã SENHOR aipoe'i: “Ndee ma rembotavy 'rã, amboae kuery gui ndepo'akave vy. Tereo ha'vy, ejapo ha'e rami”, he'i.

²³ Ha'e rami rã kova'e profeta kuery ndevyguá ikuai va'e juru re SENHOR omoĩ ra'e nhe'ẽ nembotavyarã. Ha'e rã SENHOR ae nderovai ijayvu mba'emo vai oiko aguã re — he'i.

²⁴ Ha'e ramo Quenaana ra'y Zedequias onhemboja vy oipete Micaías. Ha'e vy aipoe'i:

— Ma rupi tu ha'vy xegui SENHOR nhe'ẽ oẽ ndereve ijayvu aguã?

²⁵ Micaías ombovai:

— Reikuaa 'rã opy ja'o py renhemi aguã reike jave — he'i.

²⁶ Ha'e gui Israel pygua huvixa ju aipoe'i:

— Pejopy ke Micaías, ha'e pemboaxa tetã ruvixa Amom ha'e huvixa ra'y Joás po py.

²⁷ Ha'e vy aipopeje: “Po rami huvixa ijayvu: ‘Pemboty nhuã py kova'e ava, ha'e pembojexavai mbojape ha'e yy ruxã'i kuerei peme'ẽa py, ajevvy porã ju e'ỹa ja', he'i.”

²⁸ Ha'e ramo Micaías aipoe'i:

— Teĩ xapy'a rei anhetẽ ri rejevy porã ramo SENHOR ayvu rupi e'ỹ xeyvu ramo ma 'rã.

Aipoe'ive ju:

— Peẽ kuery ha'e javi, pendu pota pova'e re! — he'i.

2 Crônicas 18.28-34

²⁹ Ha'e gui ma Ramote-Gileade tetã katy Israel pygua huvixa jogueraa Judá pygua huvixa Josafá reve.

³⁰ Israel pygua huvixa aipoe'i Josafá pe:

— Xee ma amboae rami anhemonde reve 'rã aa joe apu'ã aguã katy. Ha'e rã ndee ma ndeao py ae 'rã renhemonde — he'i. Ha'e rami vy Israel pygua huvixa amboae rami onhemonde reve oo joe opu'ãa py.

³¹ Síria pygua huvixa aipoe'i ma voi okaróxa mboguataa trinta e dois huvixa ikuai va'e pe: “Pepu'ã eme ou va'e-va'e rovai, yvatekueve ikuai teĩ, ha'e rã Israel pygua huvixa rovai anho'i”, he'i va'ekue.

³² Ha'e gui huvixa karóxa mboguataa kuery ma Josafá oexa vy

— Peva'e ae ri nhi'ã Israel pygua huvixa — he'i okuapy. Ha'e vy ha'e katy oje'oi ojoko aguã. Ha'e ramo Josafá ojavukai.

³³ Ha'e gui huvixa karóxa mboguataa kuery ma Israel pygua huvixa e'ỹ ae ra'ea oikuaa vy oejapa ju oje'oivy.

³⁴ Ha'e gui ma peteĩ ava guyrapa xã omoatã vy opoia katy rei opoi vy onhyvõ Israel pygua huvixa pexo regua pa'ũa py rive. Ha'e ramo aipoe'i guembiguai karóxa mboguataa va'e pe:

— Ejere joe opu'ãa mbyte gui xereraa aguã, mba'eta xepyxoa ma — he'i.

³⁵ Ha'e va'e ára ma joe opu'ãve tema okuapy. Ha'e rã huvixa ma Síria kuery oexaa py omopu'ãa imoiny ikaróxa py, ha'e ijaia gui huguy onheẽ oiny karóxa py rupi. Ha'e rire ka'aru ma jave omano.

³⁶ Kuaray ndojopevei ma jave onhendu peteĩ ayvu xondaro kuery ikuai rupi, “Peteĩ-teĩ tapeo pendekoa katy, peteĩ-teĩ tapeo pendeyvy katy ae”, he'i va'e.

³⁷ Huvixa Acabe omano ma ramo Samaria tetã py ogueraa vy onhono porã okuapy ha'e py.

³⁸ Ha'e rã ikaróxa ma Samaria py yy ojoko pyre yvýry ojoi ramo jagua oere okuapy huvixa ruguykue, SENHOR aipoe'iaague rami vy. Ha'e va'e yy py kunhague itavy rei va'e voi ojau 'rã.

³⁹ Ha'e gui oĩve rei tema Acabe rekokue regua. Ha'e rami avi oorã marfim gui anho ojapoague, tetã ha'e

mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Israel pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

⁴⁰ Ha'e rami py Acabe ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo ta'y Acazias ju oĩ nguu rekovia.

2 Crônicas 20.31-37

⁴¹ Ha'e gui Israel pygua huvixa Acabe irundy ma'etỹ re ma oĩ jave py Asa ra'y Josafá oĩ Judá kuery ruvixarã.

⁴² Huvixa oĩ ypy'i jave Josafá ma trinta e cinco ma'etỹ oguereko. Ha'e vy vinte e cinco ma'etỹ re huvixa oĩ Jerusalém py. Ixy rery ma Azuba, Sili rajy.

⁴³ Ha'e ma nguu Asa oikoague rupi ae oiko. Ha'e va'e rupi oikoa gui ndojepe'ai vy ha'evea ramigua meme ojapo SENHOR renonde.

⁴⁴ Ha'e rami teĩ yvy'ã rupi ombojerovia atyrã ojapo pyre ndoipe'ai ramo ha'e va'e py heta va'e kuery mba'emo ome'ẽ ha'e heakuã porã va'e oapy tema okuapy.

⁴⁵ Josafá ma peteĩ rami ikuai Israel pygua huvixa reve.

⁴⁶ Ha'e gui oĩve rei tema Josafá rekokue regua. Ha'e rami avi opo'akaa oexa ukaague, joe opu'ãague, ha'e mba'emo ojapo va'ekue ha'e javi noĩ 'rã teve kuaxia Judá pygua huvixa kuery rekokue oĩa re?

⁴⁷ Ha'e rami avi oyvy gui oipe'apa avakue ta'angaa pegua itavy rei va'ekue, nguu Asa teri oĩ jave py opyta va'ekue ha'e javi.

⁴⁸ Ha'e va'e jave ma noĩ huvixave Edom py, ha'e rã peteĩ oiko joe opena ukaa va'e.

⁴⁹ Josafá ojapo kanoã guaxu Társis guigua Ofir katy ouro re oo aguã, va'eri ndooi, Eziom-Geber py kanoã guaxu opẽmba rã.

⁵⁰ Acabe ra'y Acazias aipoe'i Josafá pe:

— Xerembiguai kuery toje'oi avi kanoã guaxu py nerembiguai kuery reve — he'i teĩ Josafá ndoipotai.

⁵¹ Ha'e gui Josafá ndoikovevei'i ma guamoĩ kueryague rami. Ha'e ramo onhono porãa tetã guamoĩ Davi rekoague py. Ha'e gui ta'y Jeorão ju oĩ nguu rekovia.

Israel pygua huvixa Acazias oĩ jave guare

⁵² Ha'e gui Judá pygua huvixa Josafá dezessete ma'etỹ re ma oĩ jave py Acabe ra'y Acazias oĩ Israel pygua huvixarã, Samaria py. Ha'e vy mokoĩ ma'etỹ peve opena Israel kuery re.

⁵³ Ha'e va'e ma ha'eve'ỹ va'e ojapo oikovy SENHOR renonde rupi, mba'eta nguu ha'e oxy oikoague rami ae oiko, ha'e Nebate ra'y Jeroboão Israel kuery ogueroje-javypa ague rupi.

Ha'e rami vy Baal pe rive oiko omboetea py. Ha'e rami py ojapo SENHOR Israel kuery ruete ipoxy aguã rami, nguu ojapoague ha'e javi rami ae ju.

Nhanderuete ayvu iky'a e'ỹ va'e New Testament in Guaraní, Mbyá

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mbyá Guaraní (Guaraní, Mbyá)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 853110565X

The New Testament

in Guaraní, Mbyá

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 29 Jan 2022

3309fa3b-7590-5ae9-b829-5df4ddbf957